

Förslag till översiktsplan - Sammanställning av inkomna synpunkter med kommentarer

Innehåll

Länsstyrelsen i Jönköpings län.....	2
Övriga statliga myndigheter och nationella aktörer	3
Regionala organ och berörda kommuner	3
Region Jönköping.....	3
Region Östergötland.....	4
Ödeshögs kommun.....	4
Politiska partier	5
Sverigedemokraterna.....	5
Vänsterpartiet	6
S, M, Kd, L, V.....	8
Centern.....	8
Kristdemokraterna	10
Moderaterna	10
Miljöpartiet.....	10
Liberalerna.....	12
Kommunala nämnder.....	12
Kultur och fritidsnämnden	12
Socialnämnden	12
Barn och utbildning	13
Bygg och miljönämnden	13
Teknik- och griftegårdsnämnden	14
Intresseorganisationer	14
Naturskyddsföreningen	14
Östra Vätterbranterna.....	22
Linderås kommunalförening.....	25
Tranås konstråd	26
LRF	26
Privatpersoner.....	27
Löverhult och Romanäs.....	33
Sammanfattning av inkomna synpunkter på Löverhult/Romanäs och fortsatt process	67
Junkaremålens backar.....	69
Sammanfattning av inkomna synpunkter på Junkaremålens backar och fortsatt process	76

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintressen

Nedan görs kommentarer kring några specifika riksintressen. Länsstyrelsen bedömer i övrigt att riksintressena behandlats på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning gällande förutsättningarna för att bevara och utveckla kulturmiljövårdens riksintressen i kommunen. Däremot är flertalet av de faktorer som identifieras i översiktsplanen frågor som kommunen inte har rådighet över. I områden som förväntas bli föremål för mer omfattande förändring är Länsstyrelsens bedömning att det kan finnas anledning för kommunen att i framtiden precisera åtgärder som kan vara nödvändiga från kommunens sida i enlighet med översiktsplanens syfte, t. ex. fördjupad översiktsplan, fördjupat kulturmiljöunderlag eller områdesbestämmelser.

Totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvaret med påverkansområde är redovisat på ett tillfredsställande sätt. Däremot saknas lågflygningsområde i kartbilagan. Detta behöver tas hänsyn till i framtida planering.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna för luft och vatten behandlas på ett tillfredsställande sätt.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att 19. Däremot anser Länsstyrelsen att det saknas motiv, i enlighet med gällande lagstiftning, för att inkludera vattenområden i den omfattning som planförslaget medger.

För LIS-området Adelövsskola – Adelövssjön vill Länsstyrelsen dock upplysa om att det finns fornlämningar i form av Adelövs gamla bytomt och en förhistorisk grav (L1970:2898 och L1975:9664). Utöver att det kommer att krävas arkeologiska undersökningar i området, kan det även finnas risk för att Länsstyrelsen inte medger tillstånd för byggnation i delar av utvecklingsområdet närmast graven.

Mellankommunal samordning

Mellankommunala frågor behandlas på ett tillfredsställande sätt.

Hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion

Nedan görs kommentarer kring några specifika sakområden. Länsstyrelsen bedömer i övrigt att översiktsplanen redovisar ställningstaganden för arbetet med hälsa och säkerhet samt olycksrisker och att detta är tillräckligt utifrån översiktsplanens övergripande nivå.

Förorenade områden

Översiktsplanen behandlar frågan om förorenade områden på en väldigt övergripande nivå och enligt EBH-stödet finns fler potentiellt förorenade områden än vad översiktsplanen redovisar. Länsstyrelsen vill därför betona vikten av att utreda föroreningsituationen i god tid innan efterföljande planering då det saknas tydliga riktlinjer kring detta i översiktsplanen.

Kommentar: Tranås kommun är medveten om att EBH-stödet hela tiden uppdateras medan många andra förutsättningar och hänsyn i översiktsplanen är av mer statistiskt karaktär. Den bifogade PDF – kartan tas därför bort och i stället hänvisas till kommunens interna handläggarsöd.

Övriga statliga myndigheter och nationella aktörer

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av granskningshandlingarna för rubricerat ärende. Planen har kompletterats med tydligare texter om hänsyn till statlig infrastruktur vilket är positivt. I övrigt bedömer vi att kommunen har tillgodosett de synpunkter som vi lämnat. Trafikverket har inget att erinra mot föreslagen översiktsplan.

Försvarsmakten

Försvarsmakten noterar att Tranås kommun omhändertagit Försvarsmaktens synpunkter i samrådet. Försvarsmakten önskar framföra att område av betydelse i form av lågflygningsområde saknas i kartbilaga Hänsyn Infrastruktur och samhällsviktig verksamhet och förordar att detta område tillförs kartan. I övrigt har Försvarsmakten inga synpunkter på granskningsförslag till översiktsplan för Tranås kommun.

Polisen

Polismyndigheten har tagit del av förslaget till översiktsplan för Tranås kommun och har inga synpunkter.

Vattenfall

Vattenfall Eldistribution (Vattenfall) har tagit del av granskning och lämnar följande yttrande. Utöver de synpunkter som Vattenfall har framfört under samrådet så har Vattenfall inget ytterligare att tillägga.

Kommentar: Sammanfattningsvis konstaterar Tranås kommun en god samsyn med Länsstyrelsen. Länsstyrelsens granskningsyttrande föranleder bara redaktionella ändringar medan övriga frågor som lyfts avseende kulturmiljö, LiS-området vid Adelövssjön samt områden kommer att behöva hanteras i kommande fördjupningar och detaljplaner.

Regionala organ och berörda kommuner

Region Jönköping

Region Jönköpings län kan konstatera att Tranås kommun har utvecklat såväl strukturbilden som beskrivningen för att tydligare beskriva övergripande förutsättningar och utvecklingsriktningar. Likaså kan region Jönköpings län konstatera att Tranås kommun har utvecklat beskrivningen av landsbygdsutveckling och landsbygdsutvecklingsområde i strandnära läge genom att fokusera på ett antal områden som tydligt knyts till befintlig infrastruktur och bebyggelse.

Vidare kan region Jönköpings län konstatera att de synpunkter regionen lämnade om att Tranås kommun med fördel kunde förtydliga önskemål om placering av en framtida station samt positiva effekter av en station i Tranås inte har medfört att några ändringar gjorts till granskningen av planförslaget.

Kommentar: Inför granskningen kompletterades planförslaget med en övergripande beskrivning av förväntade effekter av en framtida station och även en utvecklad redogörelse för viktiga samverkansfrågor i ett regionalt sammanhang. I nuvarande planeringsläge är kommunens bedömning att det viktigaste är att redovisa ställningstaganden på övergripande nivå med stöd i både avtal med Sverigeförhandlingen och Trafikverkets ÅVS. En fördjupad översiktsplan blir ett självklart nästa steg.

Region Östergötland

Region Östergötland är positiva till Tranås förslag till ny översiktsplan både vad gäller form och innehåller. Den tydliga strukturbilden och beskrivningen av kommunen och dess koppling till Östergötland är ett viktigt underlag i fortsatta diskussioner och samarbete. Tranås ingår i samarbete med flera östgötska kommuner och är en viktig del för länets funktionalitet.

Region Östergötland och Tranås kommun berörs av viss gemensam infrastruktur som: länsväg 131, riksväg 32 och Södra stambanan. Region Östergötland avser i förslaget till Länsplan för regional transportinfrastruktur för Östergötlands län för perioden 2022-2033 att föra dialog med Trafikverket om behovet av att föra över väg 32 till det nationella stomnätet.

Det är fortsatt positivt att både Tranås och Region Östergötland ställt sig bakom Sverigeförhandlingen och gjort åtagande i samband med detta. Region Östergötland noterar att tidigare synpunkter i samrådsyttrande om service har tagits omhand. Även samarbete i servicefrågan över länsgränsen är positivt för Östergötland.

Region Östergötland har erfarenhet av en långt och konstruktivt samarbete med Tranås kommun och är fortsatt angelägna om att värna om detta. Redovisningen i förslaget över regional och mellankommunal samverkan är en tydlig redovisning över samarbete över kommun- och länsgräns. Region Östergötland vill fortsatt, och i större utsträckning, inkludera Tranås kommun i arbeten kopplat till regionens funktionalitet, och hur Östergötland Tranås kommun hänger ihop och fungerar.

Ödeshögs kommun

Tidigare under processen, 2020-08-26 har Ödeshögs kommun yttrat sig under samrådsskedet av översiktsplanen med upplysningar och synpunkter gällande mellankommunala frågor som:

- Landsbygdsutveckling i strandnära läge
- Nya stambanor och stationsort för höghastighetståg
- Tranås som regional nod
- Natur, fritid och rekreation
- Norra Kärr, värdefulla ämnen mineraler – Riksintresse
- Vindkraft

Tranås kommun har på ett tillfredsställande sätt beaktat Ödeshögs kommuns synpunkter.

Vid en antagen översiktsplan i granskningsversionens riktning visar Tranås och Ödeshögs kommuner, båda då med nyligen antagna översiktsplaner, en gemensam och tydlig viljeinriktning inom det kommunöverskridande Hålatedsområdet. Kommunerna är båda tydliga med att man vill bevara karaktären enligt värdebeskrivning där bland annat framtida större/störande etableringar som riskerar att fragmentera (dela upp) så långt som möjligt ska undvikas. Exempel på etableringar som

ska undvikas är vindkraftsetableringar, gruva vid Norra Kärr samt höghastighetsjärnväg genom landskapet. Detta ger tydliga besked till boende, verksamma och intressenter inom Hålatedsområdet att kommunen främjar utveckling, pågående markanvändning och bevarande inom området som stärker Hålatedens karaktär.

Tydligt är också det funktionella sambandet mellan kommunerna och att kopplingen via väg 1009/503 mellan Ödeshög och Tranås är viktigt att utveckla för kommunernas lokala arbetsmarknads- och gymnasieutveckling samt fritidsutbud och service.

Kommentar: Mellan Tranås och Ödeshög finns en god samsyn kring frågor om särskild mellankommunal betydelse. Smärre justeringar i avsnittet av vindkraft har krävts för att uppnå en politisk samsyn i Tranås kommun. Det gemensamma ställningstagande kring Hålatedens värden står dock ogravade och innebär att eventuella frågor om etablering av vindkraft som påverkar det mellankommunala intresset förutsätter samråd med Ödeshögs kommun.

Politiska partier

Sverigedemokraterna

Byggnation: Planen förespråkar 3000 nya bostäder, här har naturperspektivet helt glömts bort. Många har valt att bosätta sig i Tranås pga av storlek och den fantastiska naturen, om allt byggs bort i dom attraktivaste områdena, vem vill bo här då? Vi håller med om att Tranås kan växa, men i en långsammare takt som ekonomi och natur tål. Viktigt att ny byggnation riktas mot alla åldersgrupper.

Kommentar: Översiktsplanen har ett långsiktigt perspektiv och tar även höjd för ett framtida stationsläge längs de nya stambanorna vilket påtagligt skulle öka intresset för bostadsbyggande och etableringar i kommunen. Därför är antalet föreslagna bostads- och verksamhetsområden betydligt större än i tidigare översiktsplaner, men också med varierande tidshorisont och exploateringsgrad. Avsikten är att ha en flexibel plan, vilket också framgår i konsekvensbeskrivningen. Hänsyn till natur, rekreation och fritid redovisas både som egna områden och i relation till särskilt utpekade utbyggnadsområden. Efter samrådet har planförslaget arbetats om vad gäller särskilda hänsyn i utpekade områden samt en mer flexibel exploateringsgrad.

Landsbygden och ytterområde måste stärkas som planen föreskriver. 20% bor i ytterområdena och en bebyggelseutveckling som ger underlag för service ska eftersträvas. Nedläggning av skolor säger vi bestämt nej till.

Kommentar: Planförslaget syftar bland annat till det Sverigedemokraterna efterfrågar – en satsning på landsbygden för att stärka underlaget. I flera av de utpekade områdena, framförallt i strandnära läge, förutsätts dock privata initiativ som kommunen kan stötta på olika vis.

Fritid och kultur: Här tycker vi riktlinjerna är jättebra. Kultur och fritidsanläggningar är oerhört viktiga för en kommun, fungerande anläggningar inom dom viktigaste idrotterna är ett krav från befolkningen, utan dessa uteblir tillväxten.

Kommunikationer: Ett av de viktigaste områdena. Bestämt nej till nya höghastighetsbanor och att Tranås blir stationsort, vore förödande för Tranås ekonomi. Pendelstopp i Sommen och bättre kommunikationer söderut är viktiga frågor.

Kommentar: Tranås kommun har genom Sverigeförhandlingen ett avtal om stationsläge längs de nya stambanorna. Tillsammans med Trafikverkets åtgärdsvalsstudie från 2017 är detta också utgångspunkten för hur projektet redovisas i översiktsplanen. Ett område för framtida pendelstation i

Sommen finns redovisat. Utvecklade kommunikationer är en uttalad viljeinriktning som i översiktsplanen främst kommer till uttryck genom att peka ut prioriterade stråk.

Grönstruktur : Viktigt att bevara parker och naturområden utmed Svartån. Ekmarkspark och Östanåparken är 2 exempel på områden som måste bevaras i nuvarande skick. Vi vill även poängtera Trollsjön, ett område som används flitigt av skolklasser och privatpersoner. Här säger vi bestämt nej till bostadsbyggande och exploatering. I planen står att grönområden inte bara ska behållas, utan även förstärkas och utvecklas. Kombinera detta med byggande av 3000 nya bostäder och höghastighetsjärnväg anser vi vara helt omöjligt.

Kommentar: Att skapa förutsättningar för både byggelseutveckling och en utveckling/bevarande av grönstruktur är en av översiktsplaneringens stora utmaningar. Därför redovisas också båda aspekterna i planens olika kartlager. I det specifika fallet Trollsjön, där planförslaget redovisar ett strategiskt område som möjlighet till bostadsbyggande, påverkas inte badplatsen eller strandzonen. Eventuellt framtida bebyggelse bör kunna utvecklas med hänsyn till områdets rekreativvärden.

Avslutningsvis säger vi naturligtvis nej till gruva i Norra Kärr. I denna konflikt anser vi att grönområden ska prioriteras med hänsyn till natur och befintlig befolkning.

Kommentar: Översiktsplanen tar tydligt ställning mot gruva i Norra Kärr utifrån hur det skulle kunna påverka Tranås kommun och de gemensamma naturvärden mm som delas med Jönköpings- och Ödeshögs kommuner.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet har tagit del av förslaget till ny Översiktsplan och till samrådsredogörelsen. Vi noterar att några av våra synpunkter blivit beaktade. I detta granskningsyttrande vill vi åter lyfta några områden av extra vikt och frågor där vi inte delar ÖP:s slutsatser.

Många remissinstanser har haft synpunkter på stadsgrönska och tätortsnära natur. Det visar vilken betydelse den gröna miljön har i dagens expansiva samhälle, där den nära naturen krymper och utsätts för hårt tryck. Vi anser att fler områden medvetet skall undantas och behöver skyddas från exploatering. Benämningar i planen som "särskilda hänsyn" och "hänsyn – friluftsliv", måste betyda något i praktiken. Grönstrukturplanen samt Naturvårdsprogrammets åtgärdsdel måste snarast komma på plats!

Kommentar: Både grönstrukturplan och naturvårdsprogrammet finns med som fortsatt planering. Översiktsplanen sammanfattar och redovisar det underlag som är tillgängligt i dagsläget. Arbetet med grönstrukturplan är påbörjat.

Översiktsplanen tar, enligt vår åsikt, inte ordentlig höjd för klimatförändringarna. Mycket större vikt måste läggas vid detta när man lägger planer för industriområden och bostadsområden. Klimatanpassning skall prioriteras. Låglänta områden skall undantas från exploatering. Vi reagerar mot svaret ang. Norra Strand/ Näckström. Citat ur ÖP: "lämplig markanvändning för olika delar av området kommer att utredas i samband med att detaljplanläggning blir aktuell". Nej! Vi anser att ÖP skall "sätta ner foten" redan nu och peka ut de områden i vår kommun som inte lämpar sig för byggnation, och som gör större nytta exempelvis genom att vara buffertzoner vid vattennivåförändringar. Vi vet att extremväder kommer att uppträda oftare. Se även ÖP:s egna skrivningar under 3.11, Riktlinjer och hänsyn bl.a. "lokalisera ny bebyggelse där den inte riskerar att påverkas av översvämningar..."

Likaså måste stora hårdgjorda ytor undvikas, både vid nyanläggningar i tätorten och uppe vid Höganlofts industriområde. Tillräckligt med dräneringsstråk och fördröjningsdammar måste komma

på plats. Vi är kritiska mot det nya bostadsområdet Junkaremålens Strand, som växer fram på fyllnadsmassor längs Svartån. Lillåns och Svartåns mader kommer att spela en allt viktigare roll i vårt förändrade klimat!

Kommentar: Översiktsplanen utgår från det kunskapsunderlag som finns tillgängligt, bland annat översvämningskarteringen. Några av de utpekade bebyggelseområdena ligger delvis inom möjlig påverkan av 100-årsregn, vilket förutsätter särskilda åtgärder som t ex grundhöjning för att kunna bebyggas. Det är behovet av sådana åtgärder som en detaljplaneläggning aktualiserar och som utförs redan idag i pågående byggnation. Det finns också några områden redovisade som buffertområden utifrån dagens kunskapsläge, se kartlager "Hänsyn dagvattenhantering". Nytt underlag tillkommer efterhand och ökar kunskapsnivån, men det är praktiskt omöjligt att avvakta tills alla frågor är lösta. I något skede behöver en ny översiktsplan fastställas, vilket i praktiken innebär att arbetet med nästa generation översiktsplan påbörjas.

Ny Återvinningscentral, ÅVC. Vi vill åter framföra att lämplig mark för denna skall reserveras på Höganlofts industriområde. Där finns plats för alla de verksamheter som ingår i en modern anläggning, med fokus på cirkulära flöden och med allt högre krav på återvinning/återbruk. Där uppe finns också närhet till ett fungerande vägsystem. En lokalisering på Hjälmaryds industriområde, anser vi är helt olämplig. Ytor för expansion är begränsade. Det finns få tillfartsvägar för att klara ett ökat antal transporter, både av stora och tunga arbetsfordon och allmänhetens transporter till och från anläggningen.

Kommentar: Det saknas fortfarande underlag för att i översiktsplanen kunna peka ut ett läge för framtida ÅVC. Det måste därför bli en fråga för den översiktliga planeringen att arbeta vidare med.

Löverhult – Romanäs. Vi avvisar förslaget som utpekar detta område som lämplig mark för nya bostadsområden! Det här är inte ett markområde vilket som helst. Där finns en unik natur- och kulturmiljö som måste värnas och bevaras för framtiden. Detta område skall förbli tillgängligt för alla, och snarare få ett utökat skydd utöver det reservat, som där redan finns. Citat ur samrådsredogörelsen: " betydande delar av området, redan idag skyddat", "behovet av området för rekreation och friluftsliv är därför väl tillgodosedda i området". Dessa svar visar att det saknas insikt om det stora natur- och kulturvärde som området har.

Just för att det fortfarande är relativt intakt och inte har exploaterats och splittrats upp. Vilken fantastisk tillgång för vår kommun!

Sedan januari 2014 gäller fyra nationella kulturmiljömål. Dessa skall även vara vägledande på regional och kommunal nivå. I förslaget till ny ÖP står det i stycket 3.4 Kulturmiljö : "Kommunens arbete med kulturmiljö-vård är generellt sett i behov av en uppdatering och som ett första steg bör ett nytt kulturhistoriskt bevarandeprogram utarbetas, där även senare års underlag och inventeringar skall vägas in." Vi i Vänsterpartiet hoppas att det arbetet innebär att man därmed uppvärderar områdets betydelse som en natur/kultur-miljö värd att bevara .

Vi anser också att en exploatering i området Löverhult - Romanäs strider mot skrivningarna i stycket 3.13 Sjön Sommen : riksintresse för naturvård och friluftsliv. Stränder och strandnära naturmiljöer är redan hårt utnyttjade. Vi måste nu slå vakt om det som finns kvar!

Kommentar: Det finns en fortsatt stor efterfrågan på tomter för småhus i attraktiva lägen och kommunens eget innehav av lämpliga områden att bebygga i närtid är i det avseendet begränsat. I både Löverhult och Romanäs pågår därför diskussioner med markägare om förutsättningar för ny

bebyggelse. Inför antagande har översiktsplanens justerats och kompletterats vad gäller området Löverhult – Romanäs. Se särskilt avsnitt i denna sammanställning.

S, M, Kd, L, V

Vi önskar att följande justering i det förslag på ny Översiktsplan för Tranås kommun som är ute på granskning: I avsnittet, 3.6 Stora opåverkade områden, justera ordalydelsen så att man kan öppna upp för en exploatering av vindkraft i området då det är goda vindförhållanden och låg påverkan för boende .

Kommentar: I avsnitten om Stora opåverkade områden samt Vindkraft har beskrivningarna redigerats för att tillgodose synpunkten men samtidigt behålla en mellankommunal samsyn på områdets värden.

Centern

Övergripande kommentarer: Centerpartiet anser att översiktsplanen är väl genomarbetad i sin struktur och format. Den är lättillgänglig trots sin omfattning och detaljrikedom. Den tar den hänsyn till viktiga parametrar som krävs av en översiktsplan.

Åkermark: Centerpartiet välkomnar diskussionen om åkermark och de ställningstaganden som framgår på sidan 65-66 visar en god ambition för Tranås kommun. Det framgår inte av planen om det nya utvecklingsområdet kring Löverhult innehåller åkermark men Centerpartiet utgår från att samma hänsyn visas även här.

Kommentar: Samma hänsyn kommer att aktualiseras vid en planläggning på Löverhult. Området är i detta skede relativt grovt avgränsat. Beskrivningar av både Löverhult och Romanäs har inför antagande kompletterats.

Utvecklingsområden, strategiska områden: Centerpartiet ser positivt på de nya utpekade områden som pekas ut för framtida planering och anser att man gjort en väl avvägd bedömning av faktorer som påverkas. När det gäller Löverhult vill vi peka på möjligheten till att längre fram planera in större tomter/enheter för att bibehålla den lantliga miljön.

Kommentar: Inför antagande har planförslaget genomgående reviderats med avseende på exploateringsgrad och därmed också antal bostäder inom respektive område vilket syftar till en större flexibilitet och hänsynstagande till respektive områdes karaktär.

LIS-områden : Centerpartiet är positivt till LIS-områden kopplade till de regionala transportstråk som föreslås. Vi vill dock poängtera att arbetet med LIS-områden och deras kommande utveckling kräver ett stort engagemang och aktivitet från kommunen. Här bör Tranås United i sitt näringslivsarbete ta aktiva kontakter för att stimulera entreprenörskap och lokal kraft.

Kommentar: Översiktsplanens redovisning av lämpliga LiS – områden är en möjlighet och ett sätt att stötta privata initiativ på landsbygden. Vi instämmer i att aktiva insatser och samsyn mellan olika myndigheter är avgörande för att ambitionen med utpekade LiS – områden ska bli verklighet. Uppföljning av utpekade LiS-områden finns upptaget som en punkt under "Fortsatt planering".

Koppling till strategier för hållbarhet: Centerpartiet vill peka på vikten av att den röda tråden finns mellan översiktsplanen och de strategiska dokumenten för respektive hållbarhetsområde. Det är viktigt för att skapa möjligheter till resultat i den operativa verksamheten. Vidare bör andra strategiska dokument, till exempel Bostadsförsörjningsprogrammet ses över och uppdateras utifrån

de nya inriktningarna för hållbarhet. Centerpartiet vill peka på behovet av operativa funktioner med helhetssyn och mandat som kan driva frågor över förvaltningsgränserna.

Kommentar: I praktiken började denna översiktsplaneprocess med att arbeta fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram, vilket både var ett krav enligt PBL och en konsekvens av det avtal som upprättades med Sverigeförhandlingen. De strategiska hållbarhetsdokumenten har arbetats fram parallellt med översiktsplanen och samstämmighet har eftersträvat, vilket bland annat lett till smärre redigeringar i planprocessens slutskede.

Mötesplatser : Centerpartiet vill peka på det faktum att Tranås kommun har en mycket centraliserad serviceorganisation, som både beror på hur Tranås kommun är utformad med en stark tätort och där den kommunala servicen inte i så hög utsträckning återfinns i de mindre tätorterna. Till skillnad från många andra kommuner medför det att Tranås kommun i jämförelse redan har en mycket kostnadseffektiv struktur och därför bör kunna bibehålla den befintliga kommunala närvaron som finns idag. Tranås kommun har få mötesplatser/servicepunkter utanför tätorten och bör bibehålla (eller utöka) den strukturen för den operativa verksamheten som den har idag. Det finns också goda förutsättningar att möjliggöra och etablera koncept/mötesplatser, som ligger i linje med den nya tidens förläggning av arbetstid, till exempel i den västra kommundelen – varför inte ett Adelöv co-workingspace?

Kommentar: Översiktsplanen redovisar Adelöv, Linderås, Gripenberg och Sommen som lokala kärnor i regionalt viktiga stråk, vilket främst beskrivs under avsnitten Strukturbild resp, Bebyggelseutveckling. Vilka funktioner och potential det finns för respektive kärna (mötesplats) behöver klargöras ytterligare i efterföljande planering och i dialog med boende och verksamma samt regionala aktörer.

Närtrafik som ersättning för linjetrafik: Centerpartiet ser inte närtrafik som en ren ersättning för etablerad linjetrafik. Däremot ser vi positivt på att närtrafiken ytterligare kan utvecklas utanför linjesträckningarna. Här bör vi också se kopplingarna över kommun- och länsgränser som öppnar nya möjligheter för områdena i västra och norra kommunen. Det tar ungefär lika lång tid för en Adelövsbo att åka till Jönköping som till Tranås. Vad skulle bättre kommunikationer över kommungräns västerut innebära för utvecklingen i Adelöv med omnejd?

Kommentar: Ställningstaganden i översiktsplanen kan påverka kollektivtrafiken indirekt genom att peka ut prioriterade stråk och ge bättre förutsättningar för bebyggelseutveckling på landsbygden vilket också ingår i förslaget. För närvarande pågår en utvärdering av linjetrafiken liksom en dialog med respektive region om kollektivtrafik över länsgräns.

Cykel: Det är en ny cykelstrategi på gång på länsnivå och det är viktigt att den lokala cykelplaneringen kopplar an till den lokala planeringen. Det är också här viktigt att ha ett kommunövergränsande perspektiv för att hitta kopplingarna gentemot våra grannkommuner för att öka cykelmöjligheterna. Säkra cykelmöjligheter längst väg 32 prioriteras på sidan 32 i översiktsplanen men här vill vi också se ökat fokus, aktivitet och påtryckningsarbete gentemot Trafikverket i det operativa arbetet.

Kommentar: För närvarande pågår arbetet med nationell och regional transportplan där Tranås kommun i sitt remissvar påtalat behoven av ett kommun- och länsövergränsande perspektiv samt redovisat prioriteringar och behov av cykelbanor längs statlig väg. Tranås kommun deltar även aktivt i arbetet med regional cykelstrategi som för närvarande är ute på remiss och avser att driva kommunens prioriteringar i det fortsatta genomförandet.

Trygghet: Trygghetsfrågorna ska vara aktivt medtagna i planeringsarbetet. I takt med att nya områden etableras ska infrastruktur och trygghetsskapande åtgärder finnas med. Alla förvaltningar har ett ansvar att beakta trygghetsfrågorna i sitt arbete.

Kommentar: Sociala aspekter och trygghetsfrågor är alltid med som särskilda avstämningspunkter vid framtagande av detaljplaner.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna ser att i allt väsentlig har hänsyn tagits till de synpunkter som partiet sänt in under samrådstiden. Som övrig synpunkt önskar Kristdemokraterna lyfta fram vikten av att mark anvisas för pendeltågen att stanna på i Sommens samhälle för att möjliggöra framtida station i Sommens samhälle.

Kommentar: Läge för pendeltågstopp i Sommen finns redovisat som strategiskt område omedelbart söder om Hamnen med anslutning till centrum.

Moderaterna

Med tanke på Tranås kommuns antagna mål i dokumentet Inriktning för tillväxt samt den nyligen publicerade rapporten från Kairos Future om hur kommunen kan möta upp önskemålen från den definierade målgruppen 30-50 åringar i arbete bör:

De områden i den förslagna Översiktsplanen som klassificeras som "Områden för bostadsbebyggelse" önskar vi att:

- Exploateringsgraden sänks generellt
- Exploateringsgraden sänks även i centrumnära lägen
- Villamattor, småhus, stadsvillor och mindre flerfamiljshus fler prioriteras
- Prioriterade upplåtelseformer är det egna ägandet är prioriterat

Kommentar: Förslaget har inför antagande reviderats i syfte att möjliggöra en större flexibilitet vad gäller bebyggelsens utformning, skala och täthet både generellt och för respektive område. Översiktsplanen gör inga särskilda ställningstaganden kring upplåtelseform utan det är en fråga som aktualiseras i samband med markanvisning och exploateringsavtal.

Miljöpartiet

Intressant och lättillgänglig presentation. Vi tycker att det är bra att "Hållbar utveckling" fått framskjuten placering. Likaså att miljö- och klimatarbetet fått stort utrymme. Mycket bra att generationsmålet uppmärksammas. Vi tycker att det är bra att Tranås expanderar norrut, oavsett ett stationsläge för höghastighetsbanan, eller ej. En mångfald av olika typer av bebyggelse ska eftersträvas och segregation måste motverkas.

Risken med förtätning i stadskärnan är att små gröna fläckar försvinner. Vi vill istället skapa ett lummigare och svalare stadsklimat. Träd ger som bekant skugga och syresätter och renar luften. För människan är träd/grönska livsnödvändigt. Dessa gröna fläckar, stadsgrönska, behöver ett starkt skydd.

Kommentar: I översiktsplanen redovisas en övergripande grönstruktur tillsammans med generella riktlinjer. Arbetet med en ny grönstrukturplan är påbörjat och kommer att ge kompletterande underlag för hänsyn till stadsgrönska och de olika funktioner som denna fyller.

Att bebygga Junkaremålens backar, tycker vi är en mindre god idé. Det behövs inte fler hårdgjorda ytor, speciellt inte i kuperad terräng. Klimatförändringarna gör att fler och häftigare regn kan erodera marken. Så det är väl att be om bekymmer att bygga där.

Kommentar: Det har kommit in ett stort antal synpunkter vad gäller det föreslagna bostadsområdet Junkaremåleens backar och många är berörda. Synpunkter och förslag till fortsatt process för området behandlas därför i ett eget avsnitt i denna sammanställning.

Utvecklingen av Tranås utanför tätorten, ger större valfrihet med t ex större tomter och möjlighet att odla. Idag ser vi en tydlig trend med en ny grön våg. Boende för alla generationer saknas, därför kan det behöva uppföras seniorlägenheter i t ex Adelöv, Linderås, Gripenberg och Sommen. Att bebygga åkermark, som man exempelvis vill i Gripenberg, är vi direkta motståndare till.

Kommentar: Den åkermark som berörs i Gripenberg är huvudsakligen område som sedan tidigare planlagts för bostadsändamål. Översiktsplanen är generellt sett mycket restriktiv till att bygga på jordbruksmark men föreslår inget upphävande av befintliga detaljplaner i detta hänseende.

När det gäller att bygga strandnära, anser vi att man måste vara mycket restriktiv. Dels för allmänhetens tillgång till vattnet och dels skydda den känsliga miljön där strand och vatten möts. Sedan gör klimatförändringarna det olämpligt att överhuvudtaget bygga strandnära. Ny bebyggelse invid Sötåsjön, som är ett Natura 2000-område, är ogenomtänkt.

Kommentar: Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande bedömt att de geografiska avgränsningarna för utpekade LIS-områden på land är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken Det är viktigt att översiktsplanens föreslagna satsningar på landsbygden kan genomföras, inte minst där det finns en koppling till befintlig infrastruktur och bebyggelse.

Att anlägga en småbåtshamn i Skoboviken, mitt i en skäggdoppingkoloni, tycker vi är direkt olämpligt.

Kommentar: En ny hamn i Skobo finns med som ett strategiskt område för möjlig småbåtshamn med ett bra läge till befintlig infrastruktur och föreslagna bostadsområden. Om det blir aktuellt med planläggning av området kommer självfallet påverkan på naturvärden och övriga förutsättningar att vara en del i utredningen.

Skyddet av vårt dricksvatten är fundamentalt. Ett stort hot mot det, är planerna på en gruva i Norra Kärr, (Gränna), just på andra sidan kommungränsen. Här måste kommunen agera proaktivt (mota Olle i grind). Inte bara processvatten som kommer att fylla Adelövsån, utan ett dammbrott där, skulle göra allt vårt arbete med skydd av dricksvattnet, förgäves. Ett annat hot mot vårt dricksvatten, är läkemedelsrester och andra kemikalier. Ett problem som vi uppmärksammat i en motion till fullmäktige.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än översiktsplanen.

Vi tror att kollektivt resande kommer att bli allt vanligare. Bilpooler, samåkning, anropsstyrd trafik/närtrafik, buss och pendeltågstrafik ska det underlättas för. T ex pendlarparkering med busstopp, något man missade vid Stridabron. Cykelnätet behöver byggas ut med trafiksäkra cykelvägar. Expropriering är den yttersta konsekvensen, där samhällsnytta står emot enskildas intressen.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än översiktsplanen.

Vad gäller Romanäs/Löverhult, föreslår vi ett utökat naturreservat, i stället för byggnation.

Kommentar: Det har kommit in ett stort antal synpunkter vad gäller föreslagna områden för bostäder på Löverhult och Romanäs och många är berörda. Synpunkter och förslag till fortsatt process för området behandlas därför i ett eget avsnitt i denna sammanställning.

Miljöpartiet är för vindkraft, dock inte överallt. Föreslagna vindkraftspark i Sutarp (Adelöv), ligger i ett tyst/orört område. Tillsammans med berörda delar av Ödeshögs kommun, blir det ett värdefullt tyst/orört område. En god grannsämja gör att Tranås kommun inte själva ska avgöra frågan.

Kommentar: Se gemensamt yttrande från S, M, Kd, L och V ovan.

Grunden för ett rikt odlingslandskap är lantbruk med djurhållning (idisslare). Att stödja våra lantbruk är en riktig miljöinsats, inte minst för den biologiska mångfalden.

Liberalerna

Liberalerna har tagit del av förslaget till ny översiktsplan och vi ställer oss bakom det framtagna förslaget. Vi ser positivt på de justeringar som tycks kunna möjliggöra viss vindkraftsutbyggnad i kommunens västra delar

Kommentar: Se gemensamt yttrande från S, M, Kd, L och V ovan.

Kommunala nämnder

Kultur och fritidsnämnden

Synpunkter av övergripande karaktär: folkhälsa har fått ett helt eget avsnitt, sidhänvisningar finns. Under 3- 4 Kulturmiljöer har samma mening kommit med två gånger alldeles i början. Navigeringen av kulturmiljöer kunde bli ännu bättre och inget står om kort populär version.

Kommentar: Detta är Tranås kommuns första digitala översiktsplan och det finns naturligtvis fortfarande en stor utvecklingspotential i både teknik och användarvänlighet. Bedömningen är emellertid att med hänsyn till avsatta resurser, kostnader och tid för ytterligare utveckling samt behovet av att kunna anta en ny översiktsplan behöver säcken knyts ihop. I praktiken innebär antagandet att den översiktliga planeringen går in i en process mot nästa generations översiktsplan.

En kortversion av översiktsplanen har inför antagande tagits med som en möjlig del av genomförande och marknadsföring av översiktsplanen.

Östanåparken har inte markerats som friluftsområde för allmänheten och Wakeboardbanan ligger inte inne som anläggning.

Kommentar: Kartan har inför antagande kompletterats i enlighet med synpunkterna.

Efter lämnade synpunkter har diskussion uppstått om Stoeryd och satsningar i området. Förvaltningen föreslår att nämnden kompletterar sina synpunkter med att lyfta fram området mellan Strånnasjön ner mot industriområdet som utvecklingsbart när det gäller friluftsliv för allmänheten.

Kommentar: Området redovisas som hänsynsområde för friluftsliv vilket innebär möjligheter att i fortsatt planering utveckla området ytterligare för friluftslivets behov.

Socialnämnden

Översiktsplanen visar att det finns en planering att sammanbinda området Stoeryd med område Granelund genom en gång- och cykelväg i höjd med den plats i Granelund där den nya skolan ska byggas. Detta ser socialförvaltningen som mycket positivt för att minska den barriäreffekt som järnvägen skapar mellan områdena.

Socialförvaltningen menar att översiktsplanen i övrigt visar en avsaknad av utvecklingsplanering relaterat till området Stoeryd. Det anges att området på längre sikt (mer än 15 år) föreslås utredas som utvecklingsområde för bostäder. Det antyds att en förutsättning för detta scenario skulle vara att Tranås kommun får del av ett stationsläge utmed den nya höghastighetsbanan, vilket i dagsläget är osäkert.

Runt Stoeryd finns naturnära kommunalägd mark med sjönära läge, befintliga trafikleder samt att området ligger nära de centrala delarna av staden. Området har på så sätt liknande förutsättningar för utveckling som flera andra områden som omfattas av översiktsplanen, exempelvis Granelund.

Att vända utvecklingen mot att Stoeryd ska utvecklas till ett än mer segregerat område skulle på ett tydligare sätt kunna visualiseras i kommunens översiktsplan. Om inte annat så anser förvaltningen att avsaknaden av utvecklingsplan för området bör kommenteras och motiveras under avsnittet 2.5 Tranås tätort.

Kommentar: Inför antagande har planförslaget uppdaterats med tydligare redovisning av utvecklingsförutsättningarna för Stoerydsområdet kopplat till bostadsbyggande och rekreation. Samtidigt är det ofrånkomligt att områden kring både Stoeryd och Granelund är strategiskt viktiga att bevaka inför en lokaliseringstudie av nya stambanor och stationsläge Tranås. Det är därför svårt att i dagsläget göra några mer preciserade ställningstaganden för det aktuella området. En lokaliseringstudie ingår i förslaget till ny nationell transportplan som förväntas bli antagen till sommaren.

Förvaltningen menar att de sociala konsekvenserna inom områdena 5.1 i översiktsplanen inte tas tillräcklig hänsyn till i det nuvarande förslaget. Konsekvenserna "Jämställdhet, jämlikhet och integration", "Barnperspektiv" och "Folkhälsa" bör belysas på ett tydligare sätt när det gäller planering för området. Stoeryd är idag det område i Tranås inom vilket det bor flest utrikesfödda och personer med språksvårigheter, vilket i sig leder till försämrade levnadsvillkor, med ex svårigheter att få arbete och egen försörjning. Området riskerar att utvecklas till ett än mer segregerat bostadsområde. Det förekommer insatser och projekt i Stoeryd för ökad känsla av trygghet och ökad integration, initierade av bostadsbolag i samverkan med kommunen.

Kommentar: Konsekvenserna är i påtalade avseenden formulerade på en generell nivå och avser hela kommunens utveckling. En mer specifik redogörelse för konsekvenser i Stoerydsområdet blir aktuell i samband med kommande planprogram alternativt detaljplan.

Barn och utbildning

Översiktsplanför Tranås kommun har skickats ut på granskning. Barn- och utbildningsnämnden erbjuder därmed tillfälle att yttra sig i ärendet. Förvaltningen bedömer att utifrån barn och utbildningsförvaltningens perspektiv ser förslaget bra ut och att nämnden därför inte har något att erinra mot förslaget till ny översiktsplan.

Bygg och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden anser att förslaget på ny översiktsplan ger de förutsättningar som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Formatet med en digital, webbaserad översiktsplan ger en bra översikt och struktur.

Romanäs, att exploatering görs med försiktighet och att stora hänsyn tas till natur och kulturmiljö. Allmänhetens intresse av strövområden är viktiga. F.d. sanatoriet i Romanäs är en värdefull kulturmiljö, som hänsyn måste tas till.

Kommentar: Planförslaget har förtydligats vad gäller hänsyn till områdets kulturhistoriska värden och betydelse för rekreation och friluftsliv mm. Översiktsplanens inriktning har justerats och föreslår fortsatt process i form av ett planprogram för hela området. Se särskilt avsnitt i detta dokument.

Vid alla nya områden som ska exploateras ska områden bebyggas med olika former av bostäder, villor, mindre radhus och/eller bostads/hyreslägenheter. Detta för att ge större möjligheter för människor att bo i nya områden, men också för att kunna göra bostadsflyttningar inom området utifrån livets olika behov.

Kommentar: Planförslaget har genomgående setts över i syfte att möjliggöra olika typer av bostadsbebyggelse utifrån olika behov och hänsyn till förändringar i efterfrågan. För närvarande prioriteras enligt antagen strategi för hållbar tillväxt en planering för att öka utbudet av tomter för villor och radhus.

Bredstorp, att bevara jordbruksmark är angeläget. Bättre att bebygga i andra områden som Hätte och Sibbarp.

Kommentar: Hätte och Sibbarp är i privat ägo men ett större område längs Hättevägen redovisas som lämpligt för bostadsbebyggelse och kan, om markförvärv möjliggörs, bli ett prioriterat utbyggnadsområde. Ställningstaganden gällande Bredstorp justerades inför granskningen med särskild hänsyn till jordbruksmark.

Vi är positiva till att områden utanför Tranås tätort finns med i planeringen, ex att bygga vid LIS-områden som sjön Noen.

Positivt om kulturmiljön. Viktigt att bevara olika former av kulturmiljö ex industrihistoria, som kan bli betydelsefullt för kommande generationer. Kulturmiljö är ett område som kan belysas mer i framtiden som kan anses viktigt.

Teknik- och griftegårdsnämnden

Teknik- och griftegårdsnämnden beslutar att inte ha något att erinra mot föreslagen översiktsplan.

Intresseorganisationer

Naturskyddsföreningen

Synpunkter på processen, NF anser: Tiden för granskningen och samrådet 2021-12-06 till 2022-02-11 är i enlighet med kraven för samråd på minst två månader. Tiden för detta samråd är dock illa vald precis inför julruschen, nyåret o starten på ett nytt år. Om kommunen vill ge medborgarna chansen att sätta sig in i detta massiva och genomarbetade dokument på 107 sidor med tillhörande papperskartor samt digitala kartor och illustrationer, måste den tiden anses alltför illa vald och alltför kort.

Från det tidigare samrådet som gick ut april 2020 med förslag till ÖP under perioden 2020-05-01 till 2020-11-30, finns en samrådsredogörelse med tidigare inkomna synpunkter och ändringar. Naturskyddsföreningen skickade in synpunkter på planen.

I det förslag som då gick ut på samråd saknas områden som nu finns med i detta föreliggande förslag: Löverhult med förslag till 65 tomter, två nya ytor vid Näckström oklart antal tomter/bostäder, samt Junkaremålens backar med 200 bostäder.

I den samrådsredogörelse som hänvisas till på sidan 5, finns mycket kortfattad redovisning av synpunkter och ändringar. De specifika synpunkter Naturskyddsföreningen lämnade in 2020 kan vi

inte se beaktade. På vilket sätt kommunen tänker motverka och förhindra klimatpåverkan framgår inte. Här hänvisas till länets energi- och klimatstrategi, samt översvämningskartering av Svartån. Problemen nämns kortfattat, men det syns inte i de exploaterings- och byggnadsplaner som presenteras. Vattenförsörjning med reservvattentäkter är belysta och arbete pågår. Men gällande avloppsrening finns endast förslag på kapacitetsutredning, samt tankar som "eller om stora investeringar krävs från VA-kollektivet". NF anser att ökade krav på reningsgrad ex läkemedel och andra kemiska ämnen, innan utsläpp till vår dricksvattentäkt sjön Sommen, måste tas in i planeringen.

Kommentar: Som Naturskyddsföreningen själva konstaterar uppfyller granskningstiden de formella kraven. Det digitala formatet erbjuder också en avsevärt högre tillgänglighet jämfört med en pappersversion som behöver beställas alternativt läggs för ut utlåning ut på några publika platser. Vad gäller innehållet och vad som eventuellt kan tryckas fått för lite utrymme eller saknas kan bara konstateras att det underlag som vid en given tidpunkt finns tillgängligt och bedöms relevant för planens ställningstaganden också ingår eller vägs in. Många frågor återstår självklart att hantera, antingen som fortsatt arbete på olika teman eller genom hänsynstagande och utredningar kopplade till specifika detaljplaner och projekt. Många frågor lämpar sig också bättre att hantera i andra sammanhang, och ofta då med stöd i översiktsplanen som inte heller innebär några begränsningar i de avseenden som ovan påtalats. Kommunen är i stort behov av en ny översiktsplan och det går då inte att avvakta att alla utredningar och allt underlag ska bli klart. Det finns alltid något som återstår.

Kommunvision 2040 som antagits i Tranås har visionen: "Handlingskraftig kommun med minst 25 000 invånare". Den tidigare fastställda inriktningen för tillväxt (ekonomisk) har nu kompletterats med strategier för social och ekologisk hållbarhet till ekonomisk hållbarhet, vilket är mycket bra. Prioriterade grupper i visionen för inflyttning är 30-50 åringar.

NF anser: Kommunvisionen är redan antagen, men vi vill kommentera att medborgare som tillhör andra grupper vill säkert också gärna känna sig välkomna och viktiga för kommunen. Varje individ kan bidra på olika sätt för att utveckla vår kommun och även nå de viktiga samhällsmål som riksdagen och kommunen satt upp för exempelvis bebyggelse, klimatpåverkan, frisk luft, giftfrihet och rent vatten.

Kommentar: De tre hållbarhetsdokumenten har arbetats fram parallellt med översiktsplanen men relativt sent i processen. Bedömningen är att det inte finns några motsatsförhållanden mellan dessa utan att översiktsplanen i sin slutliga utformning ger utrymme för ett genomförande av hållbarhetsstrategierna när dom fastställs.

Klimat och hållbar utveckling: Klimatet berörs på sid 77-78 med knappt 2 sidor plus enstaka rader på sidorna 1, 14 och 105.

NF anser: Klimatet som är vår viktigaste övergripande framtidsfråga får alldeles för lite fokus. Framtidens attraktiva kommun för alla åldrar, är den kommun som satsar stort på klimat och miljö. Om vi i Tranås på allvar vill attrahera yngre förvärvsarbetsande 30-50-åringar, måste klimatfokus lyftas betydligt. Människor i de åldrarna vet i allmänhet vad som behövs, men inte alltid hur de ska tänka och agera. Kommunen måste underlätta för människor att göra rätt, visa på tydliga exempel och vara en mycket tydlig förebild för nuvarande och blivande invånare. Vi måste ändra vår livsstil när det gäller resande, matvanor, och konsumtion. Det offentliga måste gå före.

Klimat o energi, belyses i text sid 14 "Tranås ska till 2030 bli en fossilfri kommun med hållbara kommunikationer".

NF anser: Glädjande besked, men det är bara 8 år dit, så kommunen måste öka takten rejält i den omställningen. Inte bara i koncernen, utan i hela sitt geografiska område som omfattar alla medborgare. Sedan januari 2018 har vi en klimatlag i Sverige, som ska se till att våra politiker inte får strunta i klimatet när nya beslut fattas. Med tanke på det är belysningen och fokuseringen på förebyggande klimatåtgärder mycket ofullständig i denna översiktsplan.

Hållbar utveckling – Agenda 2030, FN's beslut 1987 som har målsättningen "En hållbar utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov"

Generationsmålet är Riksdagens definition av miljömålet

Text sida 15 "För att vi ska kunna nå generationsmålet behöver ekosystemen återhämta sig, människans klimatpåverkan begränsas, den biologiska mångfalden bevaras, den negativa miljöpåverkan på människors hälsa minska och andelen förnybar energi öka. För att vi ska kunna nå dit behöver många arbeta tillsammans"

NF anser: Tillsammans med miljömålen är generationsmålet ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika upplevelser. Om kommunen menar allvar med detta måste det tas med även i detta övergripande dokument. Hur ska kommunen leva upp till dessa åtaganden, det måste beskrivas hur ansvaret fördelas, på vilket sätt detta ska genomföras, vilka mål som satts upp, när de ska uppfyllas och när utvärdering ska ske.

Nationella Miljömålen är Sveriges miljömässiga dimension av Agenda 2030. De 16 målen sattes upp 1999, varav bara ett är uppnått sedan dess. Här anges i förslaget att mål 15 är mest relevant – God bebyggd miljö.

NF anser: Borde inte de andra övergripande målen som Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Giftfri miljö och Grundvatten av god kvalitet vara lika relevant? Det anser vår Folkhälsomyndighet vara av stor betydelse. Om vi t.ex inte har frisk luft, rent vatten och giftfri miljö – hur går det då med folkhälsan, trots god bebyggd miljö?

Kommentar: Många frågor återstår självklart att hantera, antingen som fortsatt arbete på olika teman eller genom hänsynstagande och utredningar kopplade till specifika detaljplaner och projekt. Många frågor lämpar sig också bättre att hantera i andra sammanhang. Se även svar ovan. Att miljömålet god bebyggd miljö har en nyckelroll i den översiktliga planeringen beror på att om det målet kan uppfyllas uppnås också syftet med många av de andra målen.

Med hänvisning till miljökonsekvensbeskrivningen i översiktsplanen är inte heller bedömningen att de ställningstaganden som görs skulle medföra begränsningar för fortsatt arbete för att minska klimatpåverkan eller för klimatanpassning.

Synpunkter för specifik sakfråga samt mark- och vattenanvändning följer:

Kommunikationer – höghastighetsjärnväg: NF anser: Goda och lättillgängliga kollektiva kommunikationer måste prioriteras om klimatmålen ska nås. Därför är satsning på nya stambanor nödvändiga. Hastigheten behöver inte vara de extremt höga för höghastighetståg på hela banan. Max 250 km/h skulle innebära att natur och känsliga kulturområden kan skyddas och undvikas i viss mån. Högre hastigheter runt 300 km/h kan fungera på vissa sträckor. Intrång blir det hur man än bygger en stambana.

Planerna på höghastighetståg och stationslägen får oproportionerligt stort utrymme i detta förslag till ÖP. Det påverkar planeringen i alltför stor utsträckning. Med tanke på att Trafikverket f.n inte har

något stationsläge inplanerat för Tranås, är det helt obegripligt. Dessutom har det aldrig varit aktuellt att något Höghastighetståg ska stanna i Tranås. Vi måste pendla till Linköping eller Jönköping för att kunna åka med HH-tåget, oavsett var man önskar att ett stationsläge skulle placeras.

Trafikverkets -TrV- åtgärdsvalsstudier tas upp på flera punkter i förslaget. På sida 88 uppges att " I aktuella åtgärdsvalsstudier som Trafikverket utfört förutsätts i samtliga alternativ en passage över sjön Sommen som är riksintresse för naturvård och friluftsliv".

NF anser: Detta är inte korrekt, om hela Trafikverkets processer tas med:

Redan i september 2016 uppgav tjänsteman på Trafikverket, projektansvarig för sträckan Linköping-Borås, att Tranås kommun erhöll en förhandskopia sommaren 2015 av en stor rapport. Det var den 139 sidor stora rapporten "Översiktlig design och systemlösning, Höghastighetsjärnväg Linköping-Borås 2015-12-01".

I den rapporten förordar Trafikverket ett stationsläge T1, inom delområde TnsA (västra). Citat: "En dragning norr om Sommen skulle innebära att banans längd blir kortare och anläggningen besparas broar över Sommen".

"Sommen är den största sjön inom landskapstypen (Östra vätternbranterna-Sommen) . En oligotrof klarvattensjö med höga naturvärden, utpekad som värdefull för fiske och övrigt friluftsliv" . " För TnsA skulle en mycket nordvästlig passage inom delområdet innebära ett mindre intrång i tätorten, vilket skulle reducera kostnaderna, gentemot en passage rakt genom Tranås" " En järnväg i delområde TnsB (central), i eller i direkt anslutning till tätorten, skulle innebära att störningar orsakade av tågtrafik kan komma att påverka en stor del av samhällets invånare, med negativa effekter som följd"

Trafikverkets förslag till stationsläge (T1, väster) förhandlade Tranås kommun senare bort. Politikerna i Tranås kommunfullmäktige fick den 7 september 2015 en kort summering av planerna med svårlästa kartor med andra benämningar på stationslägen och tänkta banor (endast A, B, C) där A genom centrala Tranås ansågs den mest optimala ur Tranås synvinkel. Sist i texten står: "Sträckningarnas profil kommer fortsatt att bearbetas och presenteras vid kommande revision" Man visste sannolikt redan då att den stora rapporten skulle komma 1 december 2015.

Kommentar: Som framgår av beskrivningen i översiktsplanen är utgångspunkten för de ställningstaganden och avgränsningar som gjorts i översiktsplanen avtalet med Sverigeförhandlingen och den Åtgärdsvalsstudie som trafikverket tog fram i samband med detta. I aktuell remiss om ny nationell transportplan finns medel avsatta för lokaliseringstudier för hela sträckan.

Ekosystemtjänster – grönstruktur- stadsgrönska och tätortsnära natur: På sida 34 står att "Grönstrukturen bidrar även med ekosystemtjänster som t ex skugga, fördröjning och rening av vatten, koldioxidupptag, människors förbättrade hälsa"

NF anser: Håller helt med om detta och att det borde beaktas i förslaget i högre utsträckning än vad det gör. Skogar, trädstrukturer, vegetation, strandväxtlighet, sjöar och vattendrag är del i ekosystemtjänsterna och måste värderas för det "obetalda" arbete de utför. Utan kostnad kan vi ta del av dessa "tjänster" och samtidigt låta höga naturvärden bestå.

Att tillskapa fler områdesskydd och stärka hänsyn till opåverkade områden samt till den tätortsnära naturen bör prioriteras. Friluftsliv och tillgänglighet till natur och kulturvärden kommer att bli mer efterfrågat i framtiden, ju mer vi förtätar bebyggelsen.

Kommentar: Översiktsplanen redovisar bland annat särskilt värdefull natur och områden av särskilt värde för friluftslivet liksom större områden av betydelse för dagvattenhantering som hänsynsområden. Det redovisas även en övergripande grönstruktur med viktiga stråk och samband i tätorten. I genomförandedelen föreslås fortsatt arbete med åtgärdsdel i naturvårdsprogrammet och en grönstrukturplan. Sammantaget ger detta underlag för kommande ställningstaganden om t ex prioriteringar och förstärkt skydd.

Sjön Sommen: Knutet till sjön Sommens attraktionskraft som boendemiljö finns en stor del av Tranås framtida potential för ny bebyggelse. Stora delar av stranden är redan idag ianspråktagen för ny bebyggelse”

NF anser: Just av detta skäl, borde exploatering nära sjön Sommen begränsas.

Av samtliga kommuner runt sjön Sommen har Tranås kommun exploaterat mest runt sjöns stränder genom åren. Det är inte många strandremsor som återstår i kommunen, där allmänhet, djur och växter har tillträde eller kan leva fritt. Allmänhetens tillgång till friluftsliv och naturupplevelser begränsas anmärkningsvärt mycket vid ny bebyggelse i sjönära läge. Även om 100 m strandskydd gäller, avskogas denna strandremsa på merparten av träd och undervegetation vid nybyggnation. Enstaka tallar eller björkar brukar få stå kvar. Nybyggarna vill ha sjöutsikt. Om de inte får det direkt vid planarbete och byggnationen, så kommer det sakta smygande på område efter område, eller så tar nybyggarna saken i egna händer. När det gjorts, är naturen oåterkalleligt borta för decennier. Det innebär att strandskyddets syften upphävs. Området privatiseras och djur och växtliv raderas.

Dessutom anläggs bryggor och båtplats i de nya områdenas anslutning. Ny forskning visar att fiskar påverkas av motorbuller, vågskvalp, samt redan välkänt av föroreningar från bensin och bottenfärger. Påverkan sker främst i förnygringsområden i lugna vikar. Fisket i sjön Sommen riskerar att slås ut på sikt.

Inom LIS-områden ska en strandremsa lämnas för allmänhetens passage och naturvård, men även detta område tenderar att förändras så radikalt vid LIS-bebyggelse, att strandskyddets syften blir helt satta ur spel. Växter och djur trängs undan och ansade gräsplaner tar över.

Kommentar: Översiktsplanens ställningstaganden i sig innebär inte en sådan utveckling. Det är stor efterfrågan på sjönära boendemiljöer och Tranås kommun har en politiskt fastställd ambition om tillväxt där möjligheten till sjönära boende inom de ramar som gällande lagstiftning medger blir ett av verktygen.

Utveckling av Tranås tätort: Expansionsriktningen för större bostadsområden är åt norr, söder och öster, samt för verksamhet Väster om väg 32.

NF anser: Att västra kommundelen utesluts beror på planerna på höghastighetståg, vilket lägger en hämsko för utvecklig däråt. Det innebär att expansionen fokuseras till östra och centrala tätorten och mycket mindre till de västra delarna. Där kan exploatering ske nära tätorten, utan att begränsa framtida ny stambana, som sannolikt kommer att dras längre västerut. Även en större expansion i samhället Sommen, vore befogad, eftersom ett framtida eventuellt stationsläge där, skulle öka attraktiviteten för orten. Likaså finns utvecklingsmöjligheter i de mindre orterna. Dessa möjligheter anser vi inte har tagits tillvara.

Kommentar: Vad gäller nya stambanor och förutsättningarna för dessa se ovan. Även i de västra delarna finns flera områden föreslagna som så kallade strategiska områden som snabbt kan bli aktuella med rätt förutsättningar. Vad gäller landsbygd och mindre tätorter redovisar det aktuella

planförslaget ganska omfattande utvecklingsmöjligheter med både befintliga och föreslagna områden samt LiS – områden.

Granelund/Skobo: NF anser: Planerna på en småbåtshamn i Skoboviken är olämplig. Viken kallas även fågelviken pga av häckande sjöfågel som svanar, skäggdopping, knipa, sothöna m.fl. Länsstyrelsen har därför meddelat att hastighetsbegränsning råder i delar av området. Detta efterföljs inte alls. Bevakningen finns inte och kommunen verkar ovetande om detta, med tanke på förslaget. Det finns större båtbyggor i både Västra och Östra Röhälla. Norraby har sedan några år en ny större brygga för båtplatser. En större båtbyggare med stor yta för sittplatser är nyanlagd nedanför Sännevadet.

Nedanför det nyare Norrabyområdet i väster, är en ny brygganläggning tillskapad där vass och andra strandväxter tagits bort. Just i denna inre del av Skoboviken, skadas fågellivet som mest, särskilt när hastigheten oftast överskrider det tillåtna 5 knop. Skoboviken har därför i dagsläget mer än tillräckligt stor belastning gällande båttrafik.

Kommentar: En ny hamn i Skobo finns med som ett strategiskt område för möjlig småbåtshamn med ett bra läge till befintlig infrastruktur och föreslagna bostadsområden. Om det blir aktuellt med planläggning av området kommer självfallet påverkan på naturvärden och övriga förutsättningar att vara en del i utredningen.

Tostås: NF anser: Vi har yttrat oss i samråd för detta område, där vi påtalat att flera delar inte bör exploateras alls och att skyddade träd, rösen och stenmurar skyddas. Befintliga träd och vegetation bör avskilja ny bebyggelse från den befintliga. Avsätt naturmark från kraftledningsgatan till nuvarande bebyggelse. Lämna stigarna orörda. På så sätt kan området fortfarande användas för rekreation och naturupplevelser, samt vi får ekosystemtjänster som förhindrar översvämning vid skyfall, ger skugga vid torra och svalka vid extremvärme.

Kommentar: För Tostås finns nu ett fastställt planprogram som kommer att ligga till grund för kommande detaljplan. Beskrivningen av området kommer att justeras inför nästa steg i översiktsplaneprocessen.

Junkaremålens backar: NF anser: Detta område bör lämnas helt orört. Ska vår stad växa, måste skogsområden som denna inom tätorten skyddas. Att avverka, gräva, hårdgöra och bebygga stora delar av detta fritidsområde, skulle innebära att ekosystemtjänster från ytan försvinner. Vid skyfall skulle vattenmassorna dränka Junkaremålen på samma sätt som skett från Höganlofts verksamhetsområde ned till Ängaryd.

Kommentar: Inför nästa steg i översiktsplaneprocessen har beskrivningen av området uppdaterats. Se särskilt avsnitt i detta dokument. Dagvattenhantering och hänsyn till rekreationsområden är självklart exempel på aspekter som kommer att behandlas.

Verksamheter – Höganloft/Bredkärr: NF anser: Klimatanpassningsåtgärder måste planeras och utföras vid alla befintliga och nya anläggningar. Vid Höganlofts verksamhetsområde, med lika stor areal som två Östanåparker, har misstag gjorts vid den omfattande exploateringen. All tänkbar trädväxt och vegetation har skövats bort och ersatts av stora byggnader och stora, hårdgjorda ytor. Trots den damm som anlagts, har vattenmassorna från senaste skyfallet inte hindrats att strömma ned från berget till Ängaryds villaområde. Man kan utveckla ett industri/verksamhetsområde, utan att förstöra all tänkbar natur så som man gjort där. Exempelvis kan man mellan varje industritomt avsätta en remsa vegetation och träd som kan fördröja vattenmassor vid häftiga skyfall. Nya träd kan ersätta några av de som tagits bort. Även uppmuntra verksamhetsidkare till att anlägga sedumtak på de stora takytorna, ev i kombination med solceller/paneler.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än i översiktsplanen.

Näckströmsområdet: NF anser: Det som nämns under "särskilda hänsyn" är viktiga. Att delar av området avsätts för dagvattenhantering/fördröjning är absolut nödvändigt. Egentligen borde hela exploateringen uteslutas, med tanke på översvämningsrisker.

Kommentar: Delar av det aktuella området är redan idag bebyggt och är därmed ett kombinerat omvandlings/exploateringsområde. Utredning i framtida detaljplan(er) får utvisa vilka delar som kan bebyggas och vilka åtgärder som krävs.

Löverhult – Romanäs: Förslaget till exploateringar är på privatägd mark ute på Romanäs udde. Planen innebär 25 tomter på Romanäs och 65 tomter på Löverhult, sammanlagt 90 tomter i nästan helt orörda marker. De aktuella markområdena sammanfaller till största delen med marker som historiskt tillhört Romanäs Sanatorium som bedrev verksamhet under åren 1904 till 1950-talet, då den nya behandlingen med penicillin innebar att denna vårdform upphörde.

Innan sanatoriet uppfördes, hade ansvariga i Aktiebolaget Sanatorievård besökt platsen och redogjorde för sitt val av plats för byggnationen. Särskilda krav ställdes på placeringar av sanatorier. Finns beskrivet i boken "Romanäs Sanatorium 1903-1940, en berättelse och en dokumentsamling" av Annie Svärd 2004: "Fritt och öppet mot söder och skyddat för kalla vindar, gärna för ost- och västan men särskilt för nordanvindar, således söder om en skogsklädd ås eller bergshöjd. I bebyggd trakt med vacker natur och vacker utsikt, sjö i söder, men ej i norr." Romanäs motsvarade dessa hårt ställda krav.

Inom området är ett stort antal stigar anlagda av rallare för sanatoriets behov av promenadstigar för patienternas träning och tillfrisknande. Sammanlagt utgjorde stigarna ca 1,5 mil i ett nätverk av stigar som tidigare var kanthuggna och stensatta med stenrösen efter rallarnas anläggningsarbete. Dessa historiska stigar finns i stort sett kvar sedan den tiden och de betraktas som kulturminnen, även om delar delvis av misstag är skadade av skogsmaskiner efter röjning pga stormar och barkborreangrepp. Säkerligen kommer markägarna försöka skydda de gamla stigarna, men upplevelsen av en helgjuten skog och mark går förlorad.

De utpekade markområdena på dessa båda fastigheter gränsar till det kommunala naturreservatet Romanäs udde, som utgör övriga marker som tillhört sanatoriet. Det är ett ovanligt tillgängligt tätortsnära område med inramning av sjön Sommen, med en av dess få sammanhängande strandlinjer som lätt kan nås utan svårighet.

Romanäs gård är delvis skyddad som kulturmiljö. Den östra flygeln är från 1700-talet. Utöver själva gårdshuset, så har två mycket gamla magasin, stall och vedbod kulturvärden, liksom den stora ladugården, även om den är från senare tid. En nybyggnation nära gården skulle påverka gårdsbilden påtagligt negativt.

Området var tidigare ett slutet område för Sanatoriet och på senare tid behandlingshemmet. Men det utnyttjas numera av ett stort antal Tranåsbor. Besökarna ökar för varje år, särskilt nu under pandemitider hålls familjeträffar därute. Man utforskar även stigar och marker på de nu planerade exploateringsområdena på både Romanäs och Löverhult.

NF anser: På dessa utpekade markområden borde inga bostadsområden tillåtas. Hela detta kultur- och naturområde utgör sammantaget en helgjuten upplevelse som skulle raderas om planerna skulle förverkligas. Både kulturhistoriskt och ur naturvärdessynpunkt, vore en exploatering inom detta

område ett irreversibelt misstag som aldrig kan återställas. Kulturhistoria och stora naturupplevelser går i graven.

Markägarna ser naturligtvis möjlighet till ekonomiskt tillskott, samt att man slipper områdets sköteselbehov om en exploatering kommer till stånd. Av det skälet vore det rimligt att Tranås kommun överväger en tanke om markköp av de delar som utgör den kulturhistoriska delen. Området borde inlemmas i det befintliga naturreservatet och bevaras för framtida generationer Tranåsbor för rekreation, fritidsliv, kulturupplevelser och kontemplation.

Kommentar: Vad gäller föreslagna bostadsområden på Löverhult/Romanäs hänvisas till det särskilda avsnittet med ett samlat yttrande över inkomna synpunkter i detta dokument.

Flera av de exploateringsområdena som kommunen inte äger, behöver enligt uppgift förvärvas. Tranås kommun har enligt uppgift en mindre andel skyddad mark än andra jämförbara kommuner i länet. En viss andel köpt mark borde därför avsättas för natur/fritid/kulturområden, inte bara ny bebyggelse. På så sätt ökar attraktiviteten ytterligare i vår fina kommun.

Kommentar: Särskilt värdefull natur, områden av stort värde för friluftslivet samt kulturmiljöer enligt tillgängliga inventeringar redovisas genomgående som hänsynsområden i översiktsplanen. Översiktsplanen ger därmed underlag för beslut om utökad skydd eller andra ställningstaganden för markanvändning.

Sommens samhälle: NF anser: Samhället har stor potential för utveckling. En etablering av ett pendeltågstopp och ett eventuellt nära stationsläge för regionala snabbtåg skulle öka attraktiviteten för samhället. Närheten till sjön Sommen är påtaglig för hela bebyggelsen. Genomfarten av fd riksväg 32 kan ses som nackdel, men är sannolikt en tillgång för pendlare.

Kommentar: Konstateras att det finns en samsyn mellan planförslaget och NF i detta avseende.

LIS- område Adelöv: NF anser: Adelövssjön är mottagare av vatten från Adelövsån. Vid en ev etablering av gruva i Norra Kärr, skulle enorma mängder processvatten pumpas ut till ån och öka flödet väsentligt, samt även tillföra rester av processkemikalier och metaller – inom gränsvärdena enligt exploatören – men sannolikt i större mängd än avsett. Enligt EU's ramvattendirektiv får inget vatten försämrats. Här bör ingen bebyggelse ske i strandnära läge, eftersom ny bebyggelse riskerar att förorena vattnet i stor utsträckning

Kommentar: Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande bedömt att de geografiska avgränsningarna på land är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Det är viktigt att översiktsplanens föreslagna satsningar på landsbygden kan genomföras, inte minst där det finns en koppling till befintlig infrastruktur och bebyggelse.

LIS- område Sötåsa: NF anser: Sjön är ett Natura 2000 område och har därmed ett högt naturskydd, högre än naturreservat. Att anlägga ett LIS-område vid sjön är därmed mycket olämpligt. Dessutom uppnår Sötåsasjön god ekologisk status, till skillnad från de flesta sjöar inom kommunen och i landet. Sjön har övervägande sina tillflöden från intilliggande skogsmarker. Enligt EU's ramvattendirektiv får inget vatten försämrats. Att planera strandnära exploatering i detta område är obegripligt. Det skulle helt förstöra denna lilla vattenpärla. Ingen myndighet kommer att godkänna en så obetänkt idé.

Kommentar: Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande bedömt att de geografiska avgränsningarna på land är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Det är viktigt att översiktsplanens

föreslagna satsningar på landsbygden kan genomföras, inte minst där det finns en koppling till befintlig infrastruktur och bebyggelse.

Slutligen: En översiktsplan är som nämnts inte rättsligt bindande, utan fungerar som vägledande för efterföljande planering och tillståndsgivning.

Trots det har den stor betydelse. När tillståndsmyndigheter och domstolar granskar en detaljplan, tittar man även på översiktsplanen. Det som där är fastlagt har betydelse för bedömningen. Vår erfarenhet är också att man vid olika kommunala beslut hänvisar till översiktsplanen som tungt vägande.

Östra Vätterbranterna

Kap 1.1 Hållbar utveckling, s. 15. Agenda 2030: Det överordnade målet behöver vara hållbar utveckling i olika perspektiv ekologisk, ekonomisk och social. I målen bör begreppet Cirkulär Ekonomi vävas in och de prioriterade målen för Ag 2030 som anges i planen stämmer väl med Vätterbranternas intentioner.

Kommentar: Redovisningen av Agenda 2030 utgår från de nationella prioriteringarna för ett genomförande och hur det kopplar mot- och påverkar ställningstaganden i översiktsplanen.

Kap 2:1. Strukturbild, s. 25 Östra Vätterbranterna: Arbetet inom Biosfärområdet Östra Vätterbranterna sker genom utvecklad samverkan mellan olika myndigheter och andra intressenter. Utgångspunkten är Bevara, Utveckla och Stödja och att människor skall kunna bo och arbeta i området i samklang med den unika naturen som finns i området. Vår arbetsmetod samverkan för att lösa konflikter bör appliceras på alla områden så vi inte hamnar i långvariga motsättningar även om det finns motstridiga intressen.

Kommentar: Översiktsplanens syfte med de olika moment som ingår i planprocessen har bland annat som syfte att göra avvägningar mellan olika allmänna intressen. Däremot tar översiktsplanen inte ställning i enskilda intressen utan det hanteras i efterföljande planering och tillståndsprövning.

Kap 2:2 Bebyggelseutveckling: Jordbruksmark är en viktig samhällsresurs som levererar många livsnödvändiga nyttor. Detta ställer stora krav på ett helhetstänk men också ett långsiktigt tänk kring samhällets totala resursanvändning. Där det idag finns planer för att bebygga jordbruksmark bör dessa ändras snarast.

Kommentar: Den jordbruksmark som berörs av översiktsplanens ställningstagande är huvudsakligen begränsade till tätortens omedelbara närhet. I översiktsplanen förs ett resonemang om alternativa områden, kommunens markinnehav och förutsättningar för att jordbruksmarken ska kunna bevaras i nuvarande omfattning.

Byggnation bör ske med hållbarhetsfokus. Särskilt värdefullt vore att ta fram hållbarhetsprogram för kommunens bostadsbolag vad gäller såväl träanvändning, energiförsörjning som separation av avfall och avlopp. En lantlig bebyggelse med dessa förtecken och ny teknik bör övervägas.

Kommentar: Synpunkterna noteras men behöver hanteras i andra sammanhang än planläggning enligt plan- och bygglagen då denna inte medger någon styrning av material, energiförsörjning eller andra teknikval.

Kap 2.7 Landsbygd och mindre orter, s 47: Det är viktigt att se landsbygden bortom resurserna – vad är det specifikt som ger människor livskvalitet och viljan att leva sina liv där samt vad behövs i den kommunala planeringen för att stärka detta? Detta skulle kunna vara en viktig del i att lösa de väsentliga demografiska utmaningar som finns.

Kommentar: Ett syfte med översiktsplanen är att skapa förutsättningar för boende, verksamheter och nödvändig infrastruktur i alla delar av kommunen.

Kap 2.7 Landsbygd och mindre orter, s 47. Adelövstrakten: Biosfärområdet Östra Vätterbranterna anser att skydda jordbruksmarken skall vara överordnat annat utnyttjande. I Adelövs socken är jordbruket och jordbruksmarken en av de viktigaste resurserna. Restriktivitet gällande exploatering som på olika sätt hindrar jord- och skogsbruket kan inte nog betonas.

Kommentar: Jordbruksmark som berörs i Adelövstrakten är i huvudsak knuten till föreslagna LiS-områden och till sin omfattning mycket begränsade. Där så är aktuellt har återskapande av ny jordbruksmark tagits upp som en kompensationsåtgärd i samråd med berörda markägare.

Kap 2.8 Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LiS), s. 51: Strandskyddet bör ha en stark ställning och endast i undantagsfall komma ifråga för undantag. Vår bedömning är att kommunens LiS-utredning är alltför generös.

Kommentar: Tranås kommun bedömer tvärtom att de förslag till LiS-områden som redovisas till sin omfattning är mycket begränsade Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande bedömt att de geografiska avgränsningarna på land är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken Det är viktigt att översiktsplanens föreslagna satsningar på landsbygden kan genomföras, inte minst där det finns en koppling till befintlig infrastruktur och bebyggelse.

Kap 3.5 Areella näringar, s. 65 Riktlinjer – hänsyn: Ett större ansvar för variationsrikt skogsbruk med hållbarhetsansvar, biologisk mångfald och alla kommuninvånarens behov av skogsprodukter och friluftsliv bör åligga kommunen skogsförvaltning.

Kommentar: Synpunkten är noterad men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Vätterbranterna har ett särskilt intresse av att ett stråk av ekar skapas från Vretaholm och Västana i Gränna upp till Botorp. Ett särskilt projekt Eklandskap i balans har initierats bla med stöd av WWF.

Kommentar: I översiktsplanen redovisas det befintliga stråket från Botorp till Tranås tätort vilket kan vara utgångspunkt och till stöd för förstärkningar västerut.

Den planerade gruvan vid Norra Kärr skulle ha stora konsekvenser ur olika aspekter och Biosfärområdet Östra Vätterbranterna har inget att invända mot kommunens hållning enligt 3:7.

Kommentar: Tranås kommun har för avsikt att även fortsättningsvis samordna ställningstaganden i frågan med berörda grannkommuner.

Kap 3.8 Teknisk försörjning, s. 68: Energi: Kommunen bör utarbeta en strategi för hållbar förnybar energiförsörjning. Ett flertal lägen för vindkraft samt minst ytterligare en plats för solpark bör undersökas.

Kommentar: Tranås kommun har valt att i första hand redovisa områden som bedömts olämpliga för vindkraft och liknande storskalig påverkan. En utredning om läge för ytterligare en solpark pågår i samarbete med det kommunala energibolaget.

Kap 3.9 Transportsystem, s 71: Tät, miljömässigt bra och billig kollektivtrafik samt ett nät av gång-cykelvägar är betydelsefullt för kommunens framtida utveckling. Detta gäller i synnerhet på landsbygden. Adelöv behöver knytas ihop med Ödeshög och Gränna via Duvebo samt Hullaryd. Avsikten bör vara att ta bort utkantsprägel på Adelöv.

Samverkan med Regionen och Trafikverket måste förstärkas och resultat åstadkommas. Det duger inte att bara hänvisa till varandra.

I såväl det kommunala som enskilda vägnätet bör vägkanternas betydelse för biologisk mångfald uppmärksammas och skötselåtgärder, som gynnar mångfalden utformas, prioriteras och stimuleras.

Kommentar: Prioriterade stråk för cykelvägar längs statlig väg är översiktligt beskrivna och redovisade på karta. Synpunkterna i övrigt är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Kap 3.10 Miljö, hälsa, risker och säkerhet, s 73: Fokus behöver förändras och planeringen trots det arbete som redan är nedlagt, vridas om i cirkulär riktning. Effekterna av klimatförändringar och andra omvärldsförändringar, som sker allt snabbare måste vävas in i all kommunens planering.

Det finns en del områden som skyddas genom olika bevarandeskydd. Kommunen bör i samverkan med andra aktörer undersöka vilka ytterligare områden, som är aktuella för skydd. Rimlig ersättning till markägarna är en förutsättning.

I området finns tysta områden vilket bör respekteras då det är och i framtiden kommer att bli ett särskilt betydelsefullt värde. Vidare bör områden som ej ännu påverkas av ljusföroreningar skyddas, vilket har stor betydelse för den biologiska mångfalden och överlevnaden av nattaktiva organismer.

Kommentar: Översiktsplanen tar ställning vad gäller stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § miljöbalken. Synpunkterna i övrigt är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Kap 3:13 Riksintressen och Natura 2000, s. 83. Bl a. Noen: Sjön Noen är i sin nordöstra del påverkad av kväveutsläpp och övergödning. Restaureringsåtgärder behöver vidtas och utsläppen elimineras. Tekniken att använda biokol som filter för att fånga in kväve och fosfor skulle kunna utnyttjas. Vidare har den invasiva arten Smalbladig vattenpest upptäckts i Noen och åtgärder måste skyndsamt vidtas för att hindra dess spridning.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen

Viktigt ämne som nya ÖP inte tar upp - Turism och besöksnäring: Det rörliga friluftslivet och naturturismen har särskild betydelse för området. Genom samverkan med kommunen och andra intressenter har en hel del leder och guidningar skapats även över kommungränserna. Kommunens insats är väsentlig dels för bättre anpassning för funktionshindrade och dels för information om regler och allemansrätten. Viktigt att det skapas tillräckligt avstånd mellan leder och ny bebyggelse så att onödiga konflikter ej uppstår.

Nya badplatser, upprustning av befintliga samt säkerställande av långsiktig drift måste säkerställas. Båtiläggningsplatser för mindre fritidsbåtar saknas i småsjöarna. Enklare toaletter och sophantering är nödvändigt. Skötsel måste garanteras och anpassas till årstiderna med olika högsåsonger för friluftslivet. Genom samverkan bör kommunen kunna ge bättre möjligheter för det småskaliga båtlivet i andra sjöar i kommunen än Sommen. Samverkan med föreningar och markägare måste stärkas och rimlig ersättning utgå.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen

Avslutningsvis: Många av de synpunkter vi lämnat här berör mer än den fysiska planeringen och bör överlämnas till kommunens alla nämnder och bolag för hänsynstagande.

Kommentar: Synpunkter som behöver hanteras i andra sammanhang kommer att delges berörda verksamheter och nämnder. Alla yttranden kommer naturligtvis att finnas tillgängliga i både sammanfattad form och i sin helhet.

Linderås kommunalförening

Den föreslagna översiktsplanen innehåller så mycket positiva skrivningar. Men om kommunen ska kunna öka sitt invånarantal måste man satsa seriöst även på landsbygden. Det står i planen att 20% av befolkningen bor på landsbygden, tyvärr motsvarar inte översiktsplanen denna fördelning. Mina synpunkter nedan avser västra delen av kommunen, Adelöv, Linderås, Gripenberg.

Det finns stor efterfrågan på bostäder. Familjer åker ut och lägger lappar i brevlådorna eftersöker hus att hyra eller till salu. Det är kö sedan flera år till de hyreslägenheter som finns i Linderås.

Det talas en del i allmänna ordalag om landsbygden i översiktsplanen, bl.a. om LIS områdena som har varit på tapeten minst 10 år, men saknas genomförbara förslag. Nedanstående är förslag som kan tas med i planen och jobbas med så att det även kommer med konkreta förslag när det gäller landsbygden.

Se till att bygga bostäder för yngre och äldre, gärna hyresrätter i västra delen av kommunen, Linderås, Adelöv och Gripenberg. I Linderås och Gripenberg finns såvitt ja vet kommunal mark. I Adelöv får man samarbeta med lokal markägare. Yngre som vill flytta hemifrån har inget alternativ idag, äldre som vill flytta ifrån sin villa/gård har heller ingenstans att flytta utom till Tranås centralort.

Kommentar: För Linderås och Gripenberg redovisar översiktsplanen både kommunägd mark som är lämplig att bebygga och tomter som redan är planlagda. I Adelöv äger kommunen, som påtalat, ingen mark vilket förutsätter samarbete med lokala markägare, bland annat genom de förslag till LIS-områden som redovisats. Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen. Uppföljning av bland annat LIS-områden är upptaget som ett fortsatt arbetsområde i avsnittet om genomförande.

Se till att få till cykelvägar på landet så att barn och även vuxna kan cykla till varandra istället för att alltid behöva ta bilen. Ingen vågar vistas på den hårt trafikerade väg 133. Det skulle kosta en bråkdel av vad man bygger cykelbanor för (flera mil?) i centrala Tranås, att förbinda de olika småvägarna som finns på landet med cykelbanor. Det handlar om några få kilometer.

Kommentar: Prioriterade stråk och kopplingar för cykelvägar längs statlig väg är översiktligt beskrivna och redovisade på karta, vissa sträckor schematiskt längs själva den aktuella vägen även om andra alternativ kan övervägas i vissa relationer. Översiktsplanen har kompletterats med en strategi i enlighet med synpunkterna. Detta är även en fråga att arbeta vidare med i både den lokala och den regionala cykelstrategin.

Misstaget att lägga ner Adelövs skola är ju redan gjort. Men se då till att komplettera skolan i Linderås med gymnastik/samlingshus för bygdens folk så orterna kan utvecklas och att åtminstone Linderås och Gripenbergs skolor kan behållas i kommunens regi.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen. I översiktsplanen redovisa område som reserveras för skolans behov, t ex nya lokaler.

Även om vi bara är 20% av befolkningen på landsbygden så är det många "stadsbor" som besöker oss, vinter som sommar. Det finns också många sommarboende. Att hela kommunen skall beaktas, i varje fråga som kommunens politiker och tjänstemän behandlar, är lika med framgång och utveckling för en kommun.

Kommentar: Översiktsplanens syfte är självklart att utvecklingsmöjligheter i hela kommunen ska beaktas. Om de områden som redovisats för bebyggelse i anslutning till Gripenberg, Linderås och Adelöv, inklusive utpekade LiS – områden, kan bebyggas rör det sig om åtminstone 200 möjliga bostäder av olika slag.

Tranås konstråd

Stort behov av en fungerande simhall och utomhusbassäng. För att främja simkunnigheten hos både ungdomar och äldre.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Vi uppskattar särskilt att Ekmarkspark finns med som del i grönstrukturen i centrala Tranås, och utvecklas och bevaras som park.

Kommentar: Synpunkten är noterad.

Särskilt av vikt är att Storgatan behålls och utvecklas med karaktär av servicenav, då Storgatan är av riksintresse och har kulturhistoriska värden. Översyn av parkeringssituationen utmed Storgatan är också av stor vikt.

Kommentar: I översiktsplanens genomförandedel föreslås både en uppdatering av gestaltungsprogrammet för Storgatan och en parkeringsutredning, vilket pågår.

Angeläget att kv. Fiskmåsen, området mellan Floragatan och Smedjegatan, integreras i stadskärnan vad gäller bostäder och service. Samt kopplas samman med närheten till Östanåparken.

Kommentar: Kv Fiskmåsen ingår i Södra utvecklingsområdet som är under successiv omvandling.

För delaktighet i kulturmiljöarbetet krävs information om bl a de 150 inventerade objekten. Både för skolornas elever och allmänheten. Det finns behov av en ny inventering.

Kommentar: I översiktsplanens genomförandedel föreslås en revidering av det kulturhistoriska bevarandeprogrammet vilket även förutsätter en uppdaterad inventering.

Särskild försiktighet bör råda vid planeringen av Folkets Parks-området.

Kommentar: Området Parkhallen – Idrottshallen – Stadshuset omfattas av ett uppdrag om att ta fram ett gemensamt program som tar ett samlat grepp om hela området.

LRF

Kommungruppen i Tranås är positiva till Tranås kommuns resonemang gällande åkermarkens bevarande och dess brukande. Principen med ersättningsmark är bra och gynnar en fortsatt livaktig livsmedelsproduktion i kommunen. Kommungruppen ser positivt på det resonemang som gäller brukande av åkermark för samhällsintressen där en avvägning får göras till vad åkermarken ska användas till. Är syftet samhällsnyttigt kan LRF också se en nytta med att åkermark tas i anspråk, till exempel i Bredkärr, under förutsättning att ersättningsmark iordningsställs.

Gällande den diskussion som finns om etablering av vindkraft i de västra delarna av kommunen, i det så kallade opåverkade området, är LRF kritiska till denna. Inga åtgärder som kan äventyra områdets status som opåverkat bör vidtas eftersom det också kan urholka framtida argument emot en eventuell framtida gruvetablering, vilket i sin tur utgör ett hot mot livsmedelsproduktionen i området. LRF menar att områdets status ska vidmakthållas för att stärka och bevara skyddsvärdeheten i området, helt i enlighet med skrivningarna i liggande förslag.

LRF ser positivt på resonemanget kring Bredstorp där man prioriterat ner området som utvecklingsområde för bebyggelse och där framtida utveckling ska gå att kombinera på fortsatt jordbruk.

LRF ser positivt på de initiativ som tagits kring utveckling av så kallade LIS-områden. En fokuserad satsning på attraktiva tomter på landsbygden kan på sikt utgöra ett stärkt befolkningsunderlag som gynnar boende på landsbygden och därmed skolor, livsmedelshandel och andra viktiga funktioner.

LRF menar att en fortsatt satsning på infrastruktur utanför tätorterna är positivt och pekar på vikten av en aktiv diskussion mellan kommun och markägare.

Kommentar: Synpunkterna är noterade och det förefaller vara en god samstämmighet mellan LRF:s yttrande och förslaget till ny översiktsplan.

Privatpersoner

Privatperson 1

Komplettering till tidigare synpunkter inskickade 10/2:

Vid expansion och nybyggnad av bostadsområden är det rimligt att riktlinjen om att det bör vara max 300 meter till grönområde från de nya bostäderna tillämpas.

Men ytterligare riktlinje bör läggas till att vid befintlig grönstruktur och befintlig bostadsbebyggelse, skola eller motsvarande bör ett parti av grönområdet längs med den befintliga bebyggelse bevaras eller tom utvecklas för att åstadkomma inkilade grönområden eller stråk i tätorten när den förtätas eller expanderar. Detta för att bevara möjligheten till rekreation och naturupplevelse, skugga, omhändertagande av vatten och biologiska mångfaldskorridorer mm.

Med en sådan riktlinje "säkras" att inte alla grönområden inom eller i anslutning till tätorten kan försvinna på sikt.

(En sekundär effekt är att det blir en mindre negativ omställning för de som bor i det befintliga området, än för de som väljer att flytta in i ett nybyggt område).

Kommentar: Planförslaget har kompletterats med att den generella riktlinjen om max 300 meter till grönområde enligt synpunkt. Vad gäller gröna kilar och stråk (ibland även kallade hänsynskorridorer) är bedömningen att de skrivningar som redan finns i avsnittet om grönstruktur täcker in även sådan hänsyn.

Privatperson 2

Utsatta områden. Naturrisker, 3.11, 3.10, 2.4

Byggnader och utomhusmiljöer bör kunna erbjuda svalka. Glöm inte lekplatserna! Många barn och vårdnadshavare tillbringar mycket tid här och det är ofta dåligt med skugga och även med sittplatser. Bord och bänkar med tak över – kanske i form av lusthus? - kan erbjuda såväl skugga samt skydd för regn och blåst. Även skate-parken liksom boulevallen på Frejavallen m fl platser skulle också vara

förtjänta av någon form av lusthus. I pandemitider kan detta också bli mötesplatser utomhus. I Östanåparken finns goda exempel som kan spridas till fler platser runtom i kommunen. Toalett i bl a Ekmarkspark /skateparken önskas av många.

Skyfallet 5 juli blev för många en tung upplevelse. Prioritera en genomgång av befintlig bebyggelse, gör en inventering av de hus som var särskilt utsatta då och vidta åtgärder snabbt med dagvattenbrunnar, avrinning.

Se över höga träd som vid kraftig blåst kan vara en risk för bebyggelse, gator, vägar.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Friluftsliv 3.2. Folkhälsa

Friluftsliv är en prioriterad fråga i folkhälsoarbetet. Börja gärna med att få de små barnen att röra sig (barnfetman ökar) genom att skapa attraktiva fantasifulla lekplatser runt om i kommunen, lekplatser där även lite äldre syskon kan finna inspiration till att röra sig, där hela familjen kan tillbringa tid.

I Östanåparken finns många lekredskap för lite äldre barn och förskolan Nötskrikan har en mycket fin lekplats. Goda exempel som kan spridas till fler lekplatser. Skapa gärna också en kulle för pulkaåkning/bergsbestigning. De flesta lekplatser har plats för fler lekredskap. Lekplatserna kan också bli ett utflyktsmål för förskolorna/förskoleklasserna.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Buller 3.10. Otrygghet.

Den främsta bullerkällan är väg- och järnvägstrafik där särskilt de centrala delarna i Tranås är utsatta.

Biltrafiken bidrar även till luftföroreningar. A-traktorer, mopedbilar, motorcyklar, ”raggarbilar” och andra fordon okynnesåker/nöjeskör i timmar i centrum, särskilt kvällstid. Hur kan man få bukt med denna okynnestrafik? Enda sättet att få bort detta är kännbara vägtullar/trängselavgifter kvällstid i de centrala delarna. Många förare är mycket unga, många kör stora tunga bilar/jeepar och tycks sakna ”ansvar, hänsyn och omdöme”.

Tyvärr kör många med alkohol eller droger i kroppen. Många förare kör också utan giltigt körkort. Ungdomsgängen på sta'n bidrar till otryggheten.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Cykelbanor 1.2, 2.3. Storgatan. Parkering. Parkeringshus?

Med cykeln tar man sig smidigt fram. Många väljer tyvärr att cykla på Storgatans trottoarer och bidrar till att gående känner otrygghet. Förbudsskyltar respekteras inte. Cykelbanan på Storgatans östra sida är mycket smal. Kanske kunde den breddas genom att ta bort mittremsan i gatan? Träden är här ett bekymmer.

Parkeringen på Storgatan är generös. Här kunde 30-60 min räcka. Den som arbetar utmed Storgatan bör parkera på annan plats. Kanske kunde ett parkeringshus med säkra in- och utfarter uppföras på den sk Nämndemanstomten som idag är en skamfläck? Infart från Coop-sidan, utfart på Storgatan?

Elsparkcyklar framförs många gånger både fort och tyst och kan vara skrämmande genom att de inte hörs och ofta körs, kryssar fram mellan gående på trottoarerna. Förarna kan vara mycket unga, sakna konsekvenstänkande, trafikvett.

Kommentar: I avsnittet om kommunikationer finns ställningstaganden kring parkering alternativt parkeringshus i bullerstörda lägen längs järnvägen. I dagsläget pågår en även parkeringsutredning. Synpunkterna i övrigt är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Bebyggelse, förtätning 2.5

Förtättningsivrnarna (som bl a velat bebygga Ekmarkspark samt tillät husbygge invid Ängaryds förskola där marken kunde ha blivit lek-ytor) tar inte hänsyn till tidigare planerares önskan om grönområden, luft och rymd. Förtätning måste ske med framsynthet.

Kommentar: Riktlinjer för förtätning har formulerats i avsnitt 2.2 bebyggelseutveckling. Se även 2.4 Grönstruktur.

Bland föreslagna områden för ev framtida byggnation nämns bl a Sibbarp samt Trollsjön-Fällan. Båda områdena förefaller lämpliga för byggnation. Området kring själva Trollsjön undantas och här skulle i stället en upprustning av den stadsnära badplatsen behövas.

Kommentar: Det strategiska området i anslutning till Trollsjön är grovt avgränsat med hänsyn till strandskyddet och badplatsen berörs ej. Närmare utformning av bebyggelse i området behöver hanteras i detaljplan där olika hänsynsaspekter till friluftsliv mm vägs in.

Andra tänkbara områden för byggnation kunde vara utmed Råsvägen ovanför förskolan samt området mellan Vriggebovägen -Toståsvägen som tidigare verkar ha varit bebyggt. I centrala Tranås (Smedjegatan - Floragatan) finns förorenad mark som trots kostnader borde åtgärdas. Här skulle en förtätning vara möjlig och naturlig inne i centrum.

Kommentar: Området mellan Vriggebovägen – Toståsvägen har diskuterats i ett tidigt skede men bedömts som lämpligt för dagvattenhantering. Även det påtalade området utmed Råsvägen har varit aktuellt i tidiga skeden, men kommunen har valt att koncentrera planarbetet till ett större område mellan Tostås och Bordsjövägen. Området mellan Smedjegatan och Floragatan ingår i det Södra utvecklingsområdet som i sin helhet är ett omvandlingsområde.

Tranås centrum med Storgatan 2.6

Alltfler städer börjar bygga mer naturvänligt med trä vilket skulle kunna knyta an till tidigare bebyggelse i Tranås.

I planen talas om fasader av sten eller puts. Det hus som föreslås byggas för att rymma bl a Tranås Direkt rimmar inte med detta önskemål.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Höghastighetsjärnväg 2.3

Att låsa planeringen för ett stationsbygge vid ev nya stambanor för höghastighetståg verkar oklokt. Motståndet mot denna järnväg är stort, kostnaderna enorma och få önskar den.

Kommentar: Utgångspunkten för hänsyn till stationsläge för nya stambanor är, vilket framgår av beskrivningen i kap 3.14 det avtal som Tranås kommun ingått med Sverigeförhandlingen samt de åtgärdsvalsstudier som genomfördes av Trafikverket under 2017.

30-50-åringar

Främsta skälet till att flytta till Tranås är att det finns ett aktivt näringsliv som skapar arbeten. Tranås har förutsättningarna för att fortsätta erbjuda arbeten. Viktigt är också att skolor och förskolor håller hög klass (verksamheter som inte tål fler besparingar), att det finns goda bostadsförhållanden, ett rikt friluftsliv och kulturliv samt goda kommunikationer.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Privatperson 3

Under 3.5 Areella näringar bör det finnas en punkt som betonar att Tranås kommun och dess innevånare stävar efter att höja självförsörjningsgraden av livsmedel.

Kommentar: Beskrivningen har kompletterats med viljeinriktning om ökad självförsörjning.

Privatperson 4

Som ägare till fastighet Klosterås 1:1 vill vi lämna synpunkter på översiktsplanen för Tranås kommun. Framför allt berör våra synpunkter de områden som angränsar till vår skogsfastighet. Vår mark ingår i kommunens helhetsbild med möjligheter till rekreation och friluftsliv. Precis som för samråd gällande byggnation på Tostås 2:1 hade vi som markägare med gräns mot kommunens mark uppskattat en kontakt i samband med kommunens planeringsprocess.

I översiktsplanen beskrivs förutsättningar för utveckling av bebyggelse i Tostås. Där redogörs igen för påverkan på angränsande områden i norr och väster, medan fastigheter i söder inte kommenteras.

Vår skog och åkermark brukas aktivt vilket påverkas av ny närliggande bebyggelse. Vi utgår att kommunen tar höjd för att vårt certifierade skogsbruk och normalt bruk av åkermarken kan fortsätta utan påverkan.

Vid stadsbebyggelsens gräns finns ett naturområde med grov ek och annat ädellöv som i kombination med död ved bildar viktiga habitat för hotade arter. Det ingår också i ett större spridningsstråk för hotade arter som behöver grova lövträd och död ved. Vår skog är en del av detta område och vi brukar den utifrån förutsättningarna att bevara biologiska värden. Detta är för oss en självklar hänsyn till de naturvärden som finns, men leder också till minskade intäkter. Vi utgår från att kommunen inte kommer att lägga över ansvaret för naturvård på enskilda fastigheter utan fortsätter att bidra till att bevara dessa värden även på kommunal mark. Det är viktigt att det inte blir små öar utan att stora stråk bevaras.

Vi önskar att det tydliggörs att områden för rekreation inte kan läggas på privata fastigheter. Genom allemansrätten är alla förstås välkomna, men stigar och grönstråk med många besökare måste tillhandahållas av kommunen eller i samråd med oss. Vi skulle gärna se ett initiativ från kommunen om att samarbeta kring stigar för promenader, ridning, cykling eller annan friluftsverksamhet. Därmed skulle helheten för kommuninvånarna bli bättre och det är viktigt för att göra stadens närområde tillgängligt och förhindra skadligt slitage.

Vi hör och ser redan idag ljus och ljud från staden och industriområdet. Vi önskar att det regleras hur ljus får riktas samt att det ska finnas ljudbarriärer. Det finns mer och mer forskning om hur nattlevande djur påverkas av bristen på mörka områden. I vårt område finns både ugglor och fladdermöss som är en viktig del av den biologiska mångfalden.

Vi ser fram emot att ovanstående beaktas i kommande arbete med översiktsplanen.

Kommentar: Då översiktsplaneprocessen av olika skäl blivit extra utdragen har denna kommit att löpa parallellt med planprogrammet för Tostås. Därför har skrivningarna inför antagande uppdaterats med ledning av planprogrammet. Vad gäller översiktsplanen är det dock viktigt att känna till att här sker bara en avvägning mellan olika allmänna intressen, medan avvägning mot enskilda intressen är en fråga som aktualiseras i t ex detaljplan varvid berörda fastigheter också blir sakägare och kontaktas för samråd. Hänsynsområdet för friluftsliv har avgränsats mot Hålatedsleden och ett utpekad hänsynsområde innebär vanligen inte något hinder för pågående markanvändning utan är något som aktualiseras vid ändrad markanvändning, t ex detaljplan för bostäder. Detta har förtydligats inför antagandet av ny översiktsplan. Synpunkter och tankar i övrigt har noterats men behöver hanteras i andra sammanhang än översiktsplaneprocessen.

Privatperson 5

Förslag, angående Tranås handelscentra: Behåll och säkerställ och utöka området omkring Storgatan/Ågatan/Nygatan för att befästa Tranås bästa Handelscentra. För att på så sätt slå vakt om "varuhuset på längden" längs vår populära "paradgata" Storgatan som är utpekad som ett riksintresse med stort kulturmiljövärde. Storgatan i Tranås är ett mycket unikt fenomen för Sverige och utgör samtidigt en enorm turistmagnet för Tranås med omkringliggande tätorter och bidrar självfallet till köpmännens överlevnad i denna vår stad/kommun.

Kommentar: Hela området som omnämns ingår i det som i översiktsplanen definieras som Tranås centrum.

Parkering längs Storgatan: För att underlätta parkering längs Storgatan så skulle mittremsan (med dess upphöjda gatstenar) kunna avlägsnas för att möjliggöra smidigare parkering. Som det nu är med skilda körbanor så har man svårighet att forcera mittremsan vid omkörning av "parkerande bilar".

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Ang. resurser till våra elever i förskolan: Jag anser att man skall prioritera resurser till förskolan, så tidigt som möjligt som skall kunna ge förutsättningar för denna elevgrupp så att de får de allra bästa förutsättningar, vilket i sin tur kan förebygga och undanröja många problem, längre fram i barnens skolgång. Det kan i sämsta fall resultera i mobbning, slagsmål, skolskjutningar och andra kriminella handlingar om barnen inte får en bra start i livet. Barnen måste få känna sig trygga och omslutna av mycket kärlek även då de befinner sig inom barnomsorgens kommunala väggar. Jag anser att det är helt fel tillvägagångssätt då en kommun börjar att skära ner och inskränka på omsorgen och omvårdnad av barnen. Våra barn och barnbarn är ju de som skall föra våra arv vidare genom livet och bli de som tar över viktiga samhällsfunktioner på sikt.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Ang. att bygga Granelundsskolan: Granelundsskolan behövs för att kunna ta emot de stora barnkullarna som förväntas komma i samband med Norraby 4 utvecklas till en ny stadsdel i

kommunen. Även behov av nya skolor i Junkaremålen och Hubbarp på sikt enligt Barn och utbildningsnämnden.

Kommentar: Granelundskolan finns redan idag med som ett objekt i översiktsplanen medan möjligheterna för tillbyggnad i Junkaremålen och Hubbarp är mer begränsade och skulle innebära förtätning alternativt ianspråktagande av grönområden.

Sjön Sommen är vår dricks vatten reservoar samt har ett riksintresse för natur och friluftsliv och dess näraliggande tätorter, Hätte och Norraby: Vi har en mycket vacker skärgård varför då inte ta tillvara dess attraktionskraft och möjliggör även så att dessa tätorter benämns med Hätte Sjöstad respektive Norraby Sjöstad.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Förslag, angående ny väg mellan Säby och Gripenberg: Jag föreslår en ny sträckning av väg 133 mot Gränna och stödjer därmed helhjärtat Fredrik Hermelins förslag som innebär att den nya vägen skall gå genom skogen öster om Gripenbergs Slott för att på så sätt flytta över den tunga trafiken till detta område för att därigenom undvika den trånga passagen som i dags läget råder mellan gårdshuset vid Gripenbergs Slott för att på så sätt om möjligt undvika framtida trafikolyckor på det aktuella vägavsnittet. Detta projekt innefattar också en ombyggnad av passage under järnvägen i närheten av Gripenberg. Gör om den befintliga vägsträckan till att utgöra endast en cykel och gångväg mellan Säbydal och Gripenberg för att på så sätt undvika den trånga passagen som jag omnämner ovan.

Kommentar: En ombyggnad enligt förslaget har historiskt varit aktuell i utredningar som utförts av dåvarande Vägverket i samråd med Tranås kommun. Synpunkterna är noterade och skulle frågan åter aktualiseras med en ny planeringsprocess blir det också något som kommer att ingå i framtida översiktsplanering.

Förslag, ang. bibehållande av den befintliga pulkabacken och fotbollsplanen i anslutning till Junkaremålens backar: Behåll nuvarande pulkabacke och fotbollsplan för barnens aktiviteter i anslutning till Junkaremålens backar. Det är livsnödvändigt med motion i barns tidiga åldrar för att möjliggöra ett hälsosammare liv.

Kommentar: Inför antagande har planförslaget kompletterats med riktlinjer för hänsyn till dessa aspekter vid framtida detaljplanering.

Förslag, behåll Linderås skola: Jag värdesätter tillgången på en skola i Linderås och jag ser ”skolan i byn” som en livsnerv för själva samhället. I många av de byar och samhällen i Sverige där skolor har lags ned, har andra samhällsfunktioner som Livsmedelsaffärer, Bensinmackar med mera fått lägga ner sina verksamheter då skolan har varit navet i samhället. Jag tror att Linderås kommer att expandera eftersom många småbarnsföräldrar väljer att flytta ut ifrån Storstäderna för att finna sig tillrätta ifrån all jäkt och stress som människan utsätter sig för i storstaden.

Kommentar: Översiktsplanen är neutral till hur skolan väljer att planera och prioriteras verksamheten. Däremot redovisar översiktsplanen både reservmark för skolans behov och lämpliga områden för verksamheter och bostäder i anslutning till Linderås.

Åsiktsförslag, beträffande Mineralutvinning i Norra Kärr: Jag förutsätter att Tranås kommun håller fast vid sitt ställningstagande att inte tillåta någon verksamhet i Norra Kärr.

Kommentar: Se ställningstaganden under avsnitt 3.7 Tåktverksamhet.

Kommunikationer: Förslag om tågstopp i Tranås för snabbtågen till Stockholm på morgonen vid kl. 05.00– 07.00 samt på återresan ifrån Sthlm på kvällstid vid 17.00–19.00 i Tranås. Förslag om tågstopp för pendeltåg (vid den blivande pendeltågstationen) i samhället Sommen.

Kommentar: Synpunkterna är noterade men behöver hanteras i andra sammanhang än genom ställningstaganden i översiktsplanen. Notera att läge för pendeltågstation i Sommen finns redovisat på kartan som strategiskt område.

Löverhult och Romanäs

Ett stort antal synpunkter från privatpersoner, föreningar och samfälligheter samt namnlistor handlar om översiktsplanens förslag till bostadsbebyggelse på Löverhult och Romanäs. Då synpunkterna genomgående har en stor samstämmighet och berör samma frågor har kommunen valt att istället för att bemöta varje enskilt yttrande kommentera de olika frågor som väckts ämnesvis. Kommunens kommentarer och förslag till ändringar och kompletteringar återfinns därför sist i detta avsnitt. Inkomna namnlistor finns som separat dokument i den digitala översiktsplanen.

Privatperson 1

Som ägare till en sommarstuga i Östra Röhälla har jag med stor oro och bestörtning tagit del av Tranås kommuns planer på utökade bebyggelse vid Romanäs / Löverhult. Vilket med stor sannolikhet innebär negativa konsekvenser för Östra Röhälla eftersom sommarstugeområdet ligger på båda sidor om Romanäsvägen. Det kommer även innebära kraftigt utökad trafik på vägen som inte är dimensionerad för byggtrafik och dagliga intensiva transporter till och från Romanäs. Möjligheten till naturupplevelser och rekreation kommer att begränsas starkt. För övrigt instämmer jag i styrelsen för Östra Röhälla Husägarförenings skrivelse.

Privatperson 2

Jag har hela mitt liv (från slutet av 1930-talet till dags dato) haft boende i Östra Röhälla och är negativ till det som skrivs om nybebyggelse på Löverhult och Romanäs. Skälen är följande:

1. Den aktuella vägen är inte dimensionerad för omfattande nybebyggelse och kraftigt ökad trafik kommer därför att medföra betydande säkerhetsrisker och störningar för de boende längs vägen.
2. Framför allt Romanäs med tillhörande naturreservat, men även Löverhult, har avsevärd historisk och kulturgeografisk betydelse samt natur, strövstigar, utsiktspunkter och stränder som även fortsättningsvis bör kunna utnyttjas av närboende, kommuninvånare och turister.
3. Omfattande nybyggnation kommer oundvikligen att även inkludera båtar, bryggor, bojar och "privata" gångstigar/småvägar till sjön på ställe där Sommen är mycket smal. Erfarenheter från andra ställen visar att detta i sin tur riskerar att antingen kraftigt inskränka eller omöjliggöra tillträdet för andra än de omedelbart närboende.

Jag anser därför att planerna på omfattande nybyggnation i Löverhult och Romanäs skall slopas.

Privatperson 3 (2 personer)

Vi har tagit del av den nya översiktsplanen och den tänkta exploateringen av Löverhult och Romanäsområdet. Förslaget med 100 nya tomter och flera kvarter villaområde innebär en radikal exploatering och omvandling av området. Vi motsätter oss detta förslag.

Dels har konsekvenserna av exploateringen inte tydliggjorts och det fanns inte med i det första utkastet av planförslaget som gick ut på allmän remiss. Det känns inte genomtänkt och dessutom är

det helt felaktigt inskrivet i planförslaget att privata intressen i området har initierat detta. Det är kommunen själva som har initierat förslaget och vill exploatera mot boendes vilja, vilket framkommit i mejlkorrespondens med kommunrepresentanter. En så radikal förändring borde ha varit med redan i den första remissrundan och dessutom med en bättre konsekvensutredning.

Romanäs har ett välbesökt naturreservat och ett fantastisk sammanhängande naturområde med Löverhult. Under åren har det skett en gradvis tomtutbyggnad som inte påverkat karaktären nämnvärt men den nya ÖPn skulle helt ändra karaktären på området. Vi har ett konkret exempel i Norraby, där det tidigare naturområdet med skogsstigarna nu ersatts av villatomter, kalhyggen och stora grusade stigar

Vidare är vägen ut till Romanäs inte dimensionerad för trafiken. 100 familjer som skall pendla o hämta/lämna på skola/dagis och aktiviteter innebär en kraftfull ökning av trafik. För att inte tala om byggtrafiken.

Vi tycker kommunen skall tänka om och bevara den fina kulturmiljön, som finns lätt tillgänglig för kommuninnevånare och besökare.

Styrelsen fastighetsägare på Berghälla, Röhälla

Vi har tagit del av förslaget till en ny översiktsplan för Tranås kommun. Vi vill med den här skrivelsen klargöra våra synpunkter gällande den del av översiktsplanen som rör Löverhult och Romanäs.

Omfattande förändringar: Vi menar att översiktsplanen så som den nu är utformad, innehåller förslag som skulle innebära omfattande förändringar för vårt område och närområde. Trots detta har varken vi eller någon annan av föreningarna eller andra markägare i området aktivt tillfrågats att inkomma med synpunkter! Förslaget om plan för Löverhult fanns inte med i den första versionen av översiktsplanen. Den är tillagt efter samrådet! Den tidsplan som presenteras (5 år) är dessutom i sammanhanget mycket kort. Vi menar att detta sammantaget – bristen på information, felaktiga uppgifter i översiktsplanen, ett omfattande tillägg och en kort tidsplan – går emot principer om transparens och delaktighet.

Väg och säkerhet: De planerade områdena i Löverhult och Romanäs ska enligt översiktsplanen angöras "via befintlig väg via Röhälla" (s 44), alltså Romanäsvägen. Romanäsvägen går rakt igenom vårt område, och vi har därför omfattande kunskap om hur vägen fungerar idag. Är det möjligt för kommunen att skriva in en privat väg i en översiktsplan, utan att medlemmar i vägföreningen (där vi är representerade) alls är tillfrågad? Om kommunen gjort en utredning och konsekvensbeskrivning av att de planerade områdena ska angöras via Romanäsvägen vill vi ta del av denna och inkomma med specifika synpunkter.

Vägen som sådan är redan idag belastad över sin kapacitet, och trafiken genom Östra Röhälla har under de senaste åren ökat på grund av fler hushåll i Romanäs, och naturreservatets stigande popularitet.

De boende i hela Röhälla korsar Romanäsvägen för att nå sjön med bad och båtplatser. På vägen rör sig, året runt, människor i olika åldrar, och många av dem är familjer, barn och äldre. Under sommarhalvåret begränsar vi hastigheten och sätter ut farthinder. Trots detta är trafiksäkerhetssituationen ansträngd. Romanäsvägen används som promenadstråk av hela området kring Romanäs och Röhälla. Ytterligare 70-90 hushåll i området skulle innebära en markant ökning av både biltrafik och promenerande, och därmed ökade risker ur trafiksäkerhetssynpunkt, då Romanäsvägen saknar gång- och cykelbana. Att bygga 90 bostäder på 5-10 år innebär dessutom

under en lång tid avsevärd tung byggtrafik, som vägen inte är dimensionerad för. Under denna tid skulle trafiksäkerhetssituationen vara än värre.

Natur: Kommunen har tidigare satsat på det här naturreservatet med stor framgång. Området är oerhört populärt och många tillbringar sin fritid här, ett område som är gjort för motion och rekreation. Att kommunen gjort den här satsningen på naturen har varit i linje med kommunens ambition om social och ekologisk hållbarhet som formuleras i planen. Att kommunen nu planerar omfattande bebyggelse i det här området är oerhört sorgligt och mycket svårt att förstå! Vi citerar här Jönköpings länsmuseum:

”I de vackra trakterna runt Tranås, nära Svartåns utlopp, ligger naturreservatet Romanäs på ett näs i sjön Sommen. Till detta hör också de små öarna Fårön och Romanö. Reservatet bildades för att bevara och utveckla områdets särskilda djurliv, växter och natur för framtiden. Men också för de naturvärden som finns i trädrika lövhagar och naturskogsliknande tallbestånd utmed bergsbranterna. Och för att en så vacker plats har ett skönhetsvärde i sig.”

Vi menar att ett så fantastiskt område är just det vår kommun behöver för att locka till sig nya kommuninnevånare. Inom vårt naturområde vid Skoboviken och Romanäs har också havsörnar återetablerat sig. Vi citerar Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och länsstyrelsen i Östergötland :

”Förutom projektet med förbättrade fiskvägar är havsörnens återkomst till Sommen goda nyheter för öringen. Förr i tiden hade havsörnen troligen ett starkt fäste vid sjön, säger Peter Hellström, ansvarig för projekt Havsörn, till Smålands-Tidningen. Nu är den stora rovfågeln på väg tillbaka och idag kan det finnas upp till fyra revir runt sjön. Havsörnarna har en positiv påverkan på öringarna i Sommen eftersom havsörnar gärna tar storskarvar som i sin tur kan ta mindre öringar.”

Ett av dessa revir är just runt Skoboviken och området vid Romanäs! En exploatering av området kommer att påverka naturen och djuren oerhört negativt. De planerade båtplatserna i Skoboviken skulle ytterligare öka belastningen på Romanäsvägen och påverka fågellivet negativt! Naturreservatet som sträcker sig från Östra Röhälla till Romanäs är en mycket viktig del för djur och natur samt uppskattat av oss som bor i området, men också av många andra

Översiktsplanens förslag för Löverhult och Romanäs äventyrar naturreservatet. I planen anges att hänsyn ska tas till det befintliga ”stignätet med gröna stråk och områden” (s44). Det är välkommet, men också svårt att se hur det skulle realiserars när ca 90 hushåll med tomter och tillfartsvägar planeras. I planen anges inte hur naturreservatet påverkas, eller vilken hänsyn som tas till detta. Vår farhåga är att naturreservatet i praktiken skulle förvandlas från natur till ett parkområde. Naturen, inklusive sjön, blir mindre tillgänglig för alla. Utöver faran för naturreservatet innebär översiktsplanen, om den realiserars, att värdefull och vacker skogs- och jordbruksmark, inklusive ångar och betesmark, förstörs!

Kulturvärdet: Löverhult och Romanäs, tillsammans med Röhälla Gård, Västra Röhälla med Furulid, Östra Röhälla och Berghälla är en unik kulturbygd med lång historia, som genom åren har dokumenterats i såväl facklitteratur som skönlitteratur. Under 2022 kommer två nya böcker om området, och det finns tankar om att få till stånd en utställning i Tranås. Det här är en miljö för Tranås kommun att vara stolt över, och att vårda. Översiktsplanens förslag förstör denna unika kulturmiljö, med sanatoriet och dess tallskogar, gamla stigar, bevarade gårdar och en oerhört vacker natur vid sjön Sommen.

Sammanfattningsvis: Översiktsplanen utgår från FN:s definition av hållbar utveckling från 1987: ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter

att tillfredsställa sina behov” (sid 13). Vi menar att förslagen gällande Löverhult och Romanäs går emot en hållbar utveckling, idag såväl som imorgon. Planen motverkar social och ekologisk hållbarhet idag genom ökad trafik, minskad säkerhet och minskad tillgång till natur- och kulturmark. Den äventyrar kommande generationers behov genom att medföra en ökad belastning på klimatet och genom att förstöra unika naturområden och en historisk miljö som aldrig kan återställas.

Sammantaget ställer vi oss negativa till planen för Löverhult och Romanäs såsom den framställs i översiktsplanen. Vår bestämda uppfattning är att denna del bör tas bort helt eller minskas avsevärt i omfattning. Istället föreslår vi att Tranås kommun utreder möjligheterna att utvidga det befintliga naturreservatet, så att området bevaras och görs tillgängligt för så många som möjligt.

Vi önskar och ser fram emot en återkoppling på vår skrivelse.

Privatperson 4

Som åretruntboende i Östra Röhälla sedan snart 30 år, önskar vi lämna synpunkter gällande översiktsplan innehållande nya bostadsområden i Löverhult samt Romanäs.

Den exploatering som finns föreslagen skulle kraftigt förändra inte bara området i sig, utan även befintlig väg och allmän tillgänglighet till rika naturområden. Därför anser vi att vissa punkter behöver lyftas upp, synas och tas med innan slutgiltigt beslut tas av Tranås kommun.

Vägen mellan Västra Röhälla – Romanäs: Befintlig väg är privatägd och sköts av vägförening. Motortrafiken har de senaste åren ökat kraftigt då fler besökare hittar till Naturreservatet i Romanäs och dess intilliggande natursköna skogsområden. Vägen nyttjas även frekvent av gångare och cyklister och vi har sett en markant ökning av dessa de senaste åren. I Västra Röhälla går vägen precis utmed sjön där de boende har sina badplatser och båtbyggor. Det innebär att barn och vuxna korsar vägen dagligen, framför allt sommartid. I Östra Röhälla ligger 20-tal stugor i området ovanför vägen i förhållande till sjön och för att nå bad och båtplats krävs att man korsar denna vid platser som är skymda pga en kraftig kurva, svacka och sidoutfarter från stugområdet.

En exploatering i området skulle öka trafiken mångdubbelt, något som ur trafiksäkerhetssynpunkt skulle kräva ett flertal åtgärder. Bl.a. förstärkning, utbyggnad, breddning av vägen för att kunna hantera den ökade belastningen men även cykel- och gångbana för en trafiksäker situation.

I översiktsplanen saknas detta med cykel- och gångbana på denna sträcka helt, vilket motsäger förslaget i sig då cyklisters perspektiv alltid ska beaktas vid nybyggnation. Möjligheten till sådan utbyggnad ifrågasätts dock pga befintliga tomtgränser och vägens nuvarande struktur och sträckning. Utmed vägen finns även ett antal fastighetsägare som nu har p-plats, carport eller garage direkt anslutning till vägen, vilket innebär att vissa backar ut direkt på vägen.

Att vägen under bostadsbyggnation kommer att belastas av tung trafik måste även tas i beräkning både säkerhetsmässigt och gällande vägens eventuella kapacitet för sådan trafik.

Vi anser därför att vägfrågan är så viktig att den först måste vara löst gällande kapacitet och ur trafiksäkerhetssynpunkt och även åtgärdad innan en eventuell exploatering bör påbörjas.

Vägen mellan Västra Röhälla - Centrala Tranås: Enligt översiktsplanen finns nu cykel- och gångbana inritad på den återstående sträckan dvs på den återstående sträckan utmed Skoboviken där det nu saknas, vilket är mycket positivt. Redan nu är denna specifika vägsträcka en säkerhetsrisk för gångare och cyklister då den saknar vägren. Vid en ev. Exploatering i Löverhult och Romanäs kommer även här helt bli en ökad trafik, vilket kommer att utgöra ännu större risk för olyckor.

Byggnation på befintlig hag-, betes- och skogsmark: I förslaget finns byggnation på mark utpekad som värdefull natur samt äng/betesmark. Detta går emot den tankegång och politik som nu väckts i Sverige om ett bevarande av just sådan mark. Vi ifrågasätter även planen att godkänna byggnation på skogsmark som vid behov lätt kan göras om till bete eller odlingsbar mark.

Bostadsområde som främjar användande av bil: Med tanke på den miljöpolitik som Sverige nu arbetar för ifrågasätter vi etablering av bostadsområden placerad på sådant avstånd där bil kommer att vara en förutsättning för de boende att nå sin allmän dagliga livsföring såsom arbete, skola, barnomsorg, fritidssysselsättning, pendlingsmöjlighet till andra städer, köp av dagligvaror etc.

Bad och båtplats: Hänvisning till bad- och båtplats kopplat till de nya områdena önskas finnas med i planeringen. Detta kommer att vara en betydande fråga för presumtiva tomtköpare och väsentlig fråga då allmän eller kommunal bad/båtplats ej finns i området.

Privatperson 5

Jag vill lämna synpunkter på förslag till Översiktsplan för Tranås kommun. Som fd Tranåsbo och sedan 20 år tillbaka frekvent besökare av Röhälla vill jag lämna specifika synpunkter angående föreslagen bostadsbyggnation i Löverhult samt Romanäs. Jag har förståelse för kommunens vilja att växa och erbjuda attraktiva bostäder men anser att just detta förslag är allt för omfattande och tveksamt av flera skäl;

Byggnation om cirka 90 nya bostäder/hushåll föreslås i ett läge cirka 6–7 km från Tranås centrum med dess service; skola, förskola, livsmedelsbutiker och breda utbud av fritidsaktiviteter. Detta anser jag inte vara en hållbar planering och utveckling av staden. I förslaget till översiktsplan finns det däremot andra exempel på lämpligare placerad bostadsutbyggnad, såsom Bäck, Hätte och Tostås, där närhet till service och möjlighet att ta sig fram till fots, på cykel eller med buss är avsevärt bättre. Det vore positivt ur flera hållbarhetsaspekter om kommunen väljer att prioritera en fortsatt planering och byggnation i de områdena, framför lantligt belägna områden.

Närmsta busshållplats ligger uppskattningsvis upp till 2 km bort och vägen in till centrum saknar i dagsläget till stor del cykelbana. Detta kan man anta leda till en stor bilanvändning och beroende av att ta sig fram med egen bil. Detta vore negativt både ur folkhälso-, klimat- och jämställdhetssynpunkt. Inte minst barn och unga kan få det svårt att självständigt ta sig till skola, aktiviteter och kompisar. Det är visserligen positivt att det i förslaget till översiktsplan föreslås en förlängning av cykelbana förbi Skoboviken, på gamla väg 32, vilket på en del av sträckan skulle underlätta cykling in till centrala stan. Någon cykelbana föreslås dock inte ända fram till den föreslagen bostadsbebyggelse i Löverhult och Romanäs, vilket är förståeligt med tanke på att vägen är privat, smal och kan vara svår att bredda generellt. Detta innebär en motsättning till förslaget ställningstagande i översiktsplanen där cyklisters perspektiv alltid ska beaktas vid nybyggnation. Även förslaget ställningstagande om att beakta möjligheten till trafikförsörjning med busslinje bedöms inte uppfyllt för den föreslagna bostadsbyggnationen.

Föreslagen byggnation ligger längs med respektive i slutet av en privatägd väg. Att ytterligare omkring 90 hushåll, gissningsvis där flera hushåll kommer att ha mer än en (1) bil, skulle använda denna väg innebär en stor ökning av antal fordonsrörelser, försvårande av friluftsliv/promenerande i området, ökat buller, avgaser och bidragande till osäkrare trafikmiljö. Här är det många boende och sommargäster som vistas, strosar längs med och passerar vägen, vilket inte minst sommartid då besökare till vattnet med dess bad- och båtplatser innebär en konflikt mellan bilar och fotgängare. Att vägen och det ökade antalet bilar passerar genom ett stugområde och nära flera bostäder kommer innebära en negativ påverkan. Vägen är smal och har i flera delar vägräcke, slänter,

närliggande privata tomter, badhytter, badplats och berghällar vilket skulle försvåra eller rentav omöjliggöra den breddning av vägen som skulle behövas för att skapa en trafiksäker miljö med gång- och/eller cykelbana. En breddning borde heller inte eftersträvas eftersom det inte passar i den lantliga miljön. Ett antal fastigheter i vägens början backar dessutom ut på den aktuella vägen, vilket talar för att ett ökat antal fordonsrörelser vore tveksamt.

Områdena längs Romanäsvägen; Röhälla med Furulid, stugområdet och Röhälla gård, Löverhult och Romanäs med sanatoriet utgör som helhet en unik miljö. Området har en lantlig karaktär med sina bevarade gårdar, bystråk, äldre stugområde och kulturhistoriskt intressanta byggnader. Även om översiktsplanen bara övergripande visar föreslagen byggnation så är både omfattningen och avgränsningen tecken på framtida negativa konsekvenser för områdets karaktär i stort. Med en så pass omfattande byggnation kan det bli svårt att bygga vidare på den lantliga karaktären. En avsevärt mindre omfattande byggnation vore lämpligare som anpassning till platsens unika karaktär och förutsättningar.

Föreslagen byggnation gränsar mot Romanäs naturreservat. Området är uppskattat och används flitigt. Vid en eventuell byggnation bör mötet med naturreservat ske med stor hänsyn för att bevara dess värden. Det framgår inte hur detta skulle ske. Områdets karaktär och fina naturupplevelse riskerar att sjunka om byggnation möjliggörs längs hela den gräns som möter reservatet; såväl längs vägen förbi Löverhult som i Romanäs. Ett större avstånd till reservatet, någon form av övergångszon, en mindre omfattande byggnation och uttalade varsamhetsintentioner vore positivt om det togs fram.

Byggnationen i Löverhult föreslås delvis på mark som är utpekad som värdefull natur samt äng/bete. Det är positivt att särskild hänsyn är tänkt att tas inom bebyggelseområdena till de befintliga stigarna. Brukningsvärd jordbruksmark, såsom ängs- och betesmark bör dock bevaras till förmån för byggnation på annan mark inom kommunen. I förslaget till översiktsplan visar på kommunen på flera andra sådana exempel på bostadsbyggnation, där jordbruksmark inte tas i anspråk.

Föreslagen utbyggnad i Löverhult är tillagt efter samrådet, vilket är en relativt omfattande förändring av förslaget och en stor påverkan på närområdet. Området föreslås dessutom planeras vidare och genomföras på kort sikt, mindre än fem år. Detta bör samrådats med fler som berörs av förslaget för att ge möjlighet att lämna synpunkter.

Att Tranås kommun verkar för en framtida tågstation är en spännande utveckling som kan innebära mycket för kommunen. De utpekade utbyggnadsområdena i Löverhult och Romanäs ligger i konflikt med hänsynsområde för stambana för höghastighetståg. Detta kan tala för att avvakta med utbyggnad på denna plats, då området kan bli aktuellt för, eller påverkas av, annan riksintressant utveckling. Det finns flera andra bostadsområden utpekade i förslaget till översiktsplan som inte berörs av en liknande konflikt, vilket borde tala för att de områdena planeras och genomförs i det kortare perspektivet.

Sammanfattningsvis så ställer jag mig negativ till föreslagen byggnation i Löverhult och Romanäs såväl av hållbarhetsskäl sett till kommunens utveckling i stort, som på den lokala nivån där jag ser en brist på anpassning till platsens förutsättningar. Jag anser att förslaget bör skalas ner betydligt och anpassas till områdets unika karaktär för att bevara och stärka detta.

Privatperson 6 (för ägarna av Röhälla 5:1)

I det förslag till översiktsplan som nu ligger ute till granskning finns bl a beskrivet en vision som omfattar områdena Löverhult och Romanäs. Som ägare till Röhälla 5:1 vill vi lämna följande synpunkter på dessa delar av förslaget;

Den föreslagna utbyggnaden skulle omfatta c:a 65 småhustomter runt Löverhult samt ytterligare c:a 15 tomter utöver redan 12 planlagda tomterna vid Romanäs, d v s 27 tomter. Totalt skulle således Romanäshalvön bebyggas med ytterligare drygt 90 bostäder, en fördubbling jämfört med det antal fastigheter som finns idag. Den föreslagna planen för Löverhult och Romanäs eftersträvar planläggning och utbyggnad på kort sikt, d v s inom 5 år. Vad innebär förslaget för nuvarande och blivande boende i området?

Vägar och transporter: Området ligger c:a 6 km utanför tätorten. Det finns idag en bussförbindelse mellan tätorten och Sommen med ett fåtal turer per vardag, under helgen går ingen buss. Busshållplatsen ligger på Tenbäcksvägen/Mjölbyvägen, c:a 2 km från de nya områdena. De skolungdomar som inte är berättigade till skolskjuts måste gå, cykla eller skjutas till busshållplatsen. För aktiviteter utanför skoltid måste de antingen cykla in till tätorten eller bli skjutsade.

Enligt förslaget ska redan befintlig väg, Romanäsvägen, vara enda anslutningsväg till området. Vaghållningen sköts av Romanäsvägens vägsamfällighetsförening. Vägen är såväl kurvig som backig, bredden varierar liksom möjlighet till fri sikt och det finns knappast några möjligheter att bredda vägen med en cykel/gångbana.

Vi kan konstatera att trafiken på Romanäsvägen har ökat markant de senaste 10 åren. Antalet permanentboende har ökat. De som har fritidsboende utmed vägen har moderniserat sina fastigheter vilket medfört att de kan vistas här under en längre period av året. Sedan naturreservatet kom till har allt fler Tranåsbor hittat hit för att vistas och promenera i naturen. Vi vill understryka att vi är mycket positiva till att naturreservatet har kommit till. Dock innebär det att trafiken har ökat, liksom behovet av parkeringsplatser.

I såväl Östra som Västra Röhälla måste de boende korsa vägen för att komma till bad- och båtplats. Det är mycket människor – inte minst barn, som rör sig i området under den varma delen av året och en kraftigt ökad biltrafik kommer att medföra ökade risker för olyckor.

Under avsnittet Bostäder, Riktlinjer för mindre tätorter och landsbygden står: "Tranås kommun är positiv till- och ska stödja ett ökat permanentboende under förutsättning att VA, väg och övriga infrastruktur kan lösas på ett tillfredsställande sätt".

Under avsnittet Förtätning och omvandling – generella riktlinjer står bl a följande: "Möjligheter till omvandling och förtätning ska tillvaratas förutsatt att: Behovet av parkeringar, angöringar, gång- och cykelbanor och övrig infrastruktur kan tillgodoses på ett tillfredsställande vis".

Vi tycker inte att dessa riktlinjer följs i den föreslagna planen.

Tillgång till bad- och båtplats: Vår erfarenhet är att om man bygger ett hus "med sjönära läge" så förutsätter man att det finns tillgång till en båtplats i närheten samt att det finns tillgång till iordningsställd badplats inom närområdet. Det framkommer inte i förslaget om de planerade fastigheterna kommer att ha tillgång till bad- och/eller båtplats. Om det inte kommer att iordningställas båtbyggor i området hänvisas båtägare till de ev lediga båtplatser som finns i Näckström, hamnen etc. Vi tror att båtägare vill ha sin båt betydligt närmare den bostad som har ett "sjönära läge". Den föreslagna småbåtshamnen i Skoboviken uppfattar vi vara ett projekt på betydligt längre sikt.

När det gäller iordningsställd badplats så finns det två sådana i området. Det är Östra resp Västra Röhällas föreningar som ställt i ordning och ombesörjer skötseln av dessa badplatser och bryggor. Allemansrätten gäller och det är tillåtet för andra än föreningarnas medlemmar att nyttja badplatserna. Dessa områden är dock inte byggda/iordningsställda för att klara ett nyttjande av personer från ytterligare 90 fastigheter. Det visade sig redan somrarna 2020 samt 2021 då hemestrände Tranåsbor upptäckte badplatserna. Periodvis uppstod "trafikkaos" då bilar stod uppställda lite här och var utmed Romanäsvägen, blockerade infarter etc. Bland de parkerade bilarna skulle de boende ta sig över vägen för att nå badplatsen, en mardröm ur trafiksäkerhetssynpunkt. Det uppfattas inte heller som positivt att vara på en badplats som är för liten i förhållande till den mängd badande som befinner sig där.

Vi anser att frågan om båt- och eller badplats måste diskuteras vidare och belysas i planförslaget.

Områdets karaktär och natur: Området längs Romanäsvägen hade länge en typiskt lantlig karaktär med områden av sommarstugor, några gårdar (Romanäs gård och Röhälla gård), ett pensionat och Romanäs sanatorium. Under årens lopp har området utvecklats, nya permanentbostäder har tillkommit och en del fritidshus samt pensionatet har omvandlats till permanentbostäder. "Förtätningen" har i stora delar gjorts med hänsyn tagen till omgivande miljö och inom resp geografiskt område. Mellan områdena har natur och åkrar bevarats.

Ett lyckat initiativ var att omvandla en del av området längst ut på udden till ett naturreservat. Detta har, inte minst under pandemin då vi i allt större omfattning "hemestrade", lett till att allt fler Tranåsbor och turister upptäckt den vackra naturen i området. Stigar har iordningsställts och till viss del handikappanpassats och från tidig vår till sen höst är området välbesökt. Baksidan av medaljen är att den ökade biltrafiken till naturreservatet medfört ett ökat behov av parkeringsplatser. Detta borde dock kunna avhjälpas med en utökning av ytan på befintliga p-platser.

Under avsnittet Grönstruktur – stadsgrönka och tätortsnära natur förs ett resonemang om att närheten till grönområden och natur är en viktig del i vardagsmiljön samt naturens betydelse för att gynna biologisk mångfald.

En utbyggnad med ca 90 tomter kommer medföra att den lantliga karaktären försvinner. Reservatet riskerar att bli ett isolat omgivet av villaområden, som är belysta dygnet runt. Det forskas en hel del på de ljud- och ljusförroningar som både människor och djur utsätts för. Forskningen har visat att fåglar, insekter, djur och även människor påverkas negativt av att det aldrig är mörkt eller tyst. Omfattningen av den föreslagna utbyggnaden kommer påverka och till viss del motverka syftet med ett naturreservat; att utgöra en skyddad miljö för djur och växter.

Nya stambanor för höghastighetståg: I förslaget fastslår man att den pågående utredningen om höghastighetståg där Tranås är utpekad stationsort, för närvarande är vilande. Huvudalternativ för stationen enligt kommunens avtal med Sverigeförhandlingen, är ett läge mellan Tismetorpet och Granelund. Detta utesluter dock inte ett mer centralt läge på stationen beroende på div faktorer. Med ett centralt läge förbinder sig kommunen att bygga 2000 bostäder. I aktuella åtgärdsvalsstudier som Trafikverket gjort "förutsätts i samtliga alternativ en passage över sjön Sommen, som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv." Det rör sig om en betydande påverkan på landskapsbilden och ett omfattande intrång. Den faktiska påverkan på det som utgör riksintresse behöver utredas och värderas gentemot de tekniska krav som ställs på järnvägen och som även det är av riksintresse.

I den sammanfattning av planförslaget som finns på sid 91 framkommer följande: Förslaget är en långsiktig strategi fram till år 2040. Under denna period ska kommunen kunna växa med ca 6000 invånare vilket innebär 2000-3000 nya bostäder beroende på bl a boendeform och hushållstyp.

Ökningen motsvarar ungefär 25-30% av nuvarande Tranås kommun och förutsätter att stationsläge för höghastighetståg byggs. Utan fastlagt stationsläge är den förväntade tillväxttakten betydligt lägre.

Det finns en risk att den föreslagna utbyggnaden i Löverhult och Romanäs kan komma att "krocka" med planerna för höghastighetståg. Då man i planen konstaterar att utredningen kring höghastighetsbanan är vilande, framstår det för oss som ganska märkligt att man har så bråttom med att planlägga och bygga ut dessa områden. Varför?

Samlad bedömning: Vi ställer oss negativa till den omfattande byggnation som föreslås i översiktsplanen. Hänsyn har inte tagits till standard, kapacitet eller säkerhet på befintlig väg som utgör området enda tillfart. 90 nya tomter kan rendera i trafik av ytterligare drygt 130 fordon (räknat på 1,5 fordon per fastighet) på en väg som redan idag måste klara mer än den tål.

Nya boendens önskemål/förväntningar på tillgänglighet till båt- och badplats har inte tagits i beaktande. Hänsyn har inte tagits till den effekt en ökning av antalet besökare på befintliga badplatser medför.

Den ev nya höghastighetsbanans inverkan på området har inte diskuterats. Frågan är komplex då ingen verkar veta när beslut slutligen kommer att tas i frågan. Så mycket viktigare är det då att inte "måla in sig i et hörn" med att redan nu fatta beslut om en så omfattande exploatering som förslaget innebär.

Inget resonemang förs kring den påverkan ytterligare 90 hushåll kommer att ha på naturen, områdets karaktär etc. Som nämnts tidigare är det redan idag en betydande ökning av bilar och människor i området med anledning av inrättandet av naturreservatet. Att det bildats ett naturreservat är vi mycket positiva till men det är viktigt att syftet med naturreservatet består. Att i nära anslutning till ett naturreservat avstycka 90 tomter kommer att inverka menligt på reservatets nuvarande och ev framtida utveckling.

Vår känsla är att det som ligger bakom förslaget om den omfattande exploateringen av Romanäshalvön är jakten på fler sjönära tomter som ska locka en viss grupp invånare till kommunen. Det ska gå fort och det verkar inte finnas tid till eftertanke eller analys av effekterna av en så omfattande utbyggnad av området.

Vi tror att kommunen i längden vinner på att visa att Tranås är en kommun som har vilja och förmåga att utvecklas samtidigt som hänsyn tas till den miljö och de invånare, i olika åldrar, som bor och verkar i kommunen. För vi vill väl att inflyttade 30-50-åringar ska känna sig välkomna att bo kvar i kommunen även när de blivit äldre?

Privatperson 7 (m fl)

Härmed vill jag och min familj inkomma med synpunkter gällande det planerade nya bostadsområdet i Löverhult/Romanäs. Jag och min numera avlidne make köpte vår fastighet 1999. Huset har varit åretruntbostad sedan nybyggnationen 1942 och gränsar till naturreservatet. Vår familj upplever att trafiken av motorfordon och glädjande nog fotgängare med barn och äldre, cyklister och övriga motionärer har ökat kraftigt de senaste 10 åren. På 1970–1980-talet bodde vår familj på Kungsvägen 85 i Sommen och har erfarenhet av en starkt trafikerad, oskyddad väg för gående och cyklister med flera tragiska olyckor som följt.

Problem som kan uppstå om bostadsområdet byggs:

- Ökad bullernivå, vibrationer och avgaser från fordonstrafik
- Har egen brunn, risk att mitt dricksvatten påverkas

- Ökad belastning och ökade olycksrisker på en smal väg
- Sikten från mina två utfarter är redan idag begränsad, vilket ökar olycksrisken.
- Vintertid kommer detta medföra en väsentligt längre bromssträcka som är förenat med livsfara när vi ska in/ut till tomten.
- Bilar, cyklister och andra motorfordon kommer i hög hastighet nedför backen vilket är en stor risk då sikten är skydd, nedförsbacke i en kurva
- Saltning kommer att behövas vintertid vilket kommer innebära att djur och natur tar skada. Många går med sina hundar där. Hundar är känsliga mot saltet som läggs ut på vägbanor och får köldskador och sprickor i tassarna.
- Ingen möjlighet till att bygga cykelväg eller trottoar finns. Stor olycksrisk för både promenader, cyklister och övriga motionärer.
- Underhåll av vägen? Vem ska ansvara för det? Vi som fastighetsägare ansvarar för det i dagsläget.
- Avgaser, oljor, däckrester, dubbar kommer påverka miljön negativt. Avrinning i diken som går ner mot sjön.
- En säker promenad ner till badplats mm kommer att begränsas pga den ökade trafiken.
- Sjön kommer att påverkas negativt genom högre belastning av genomfartstrafik, nedskräpning, gummi från däck osv.
- Naturskyddsområdet kommer att påverkas negativt

Västra Röhälla samfällighetsförening

Vi är en samfällighetsförening som består av 28 hushåll i Västra Röhälla. Vid vårt senaste styrelsemöte 31 januari så beslutades det att inkomma med synpunkter på den nya Översiktsplan under granskningsperioden. I översiktsplanen finns i kapitel 2.5 Utveckling av Tranås tätort följande förslag:

Löverhult : Det aktuella området är beläget mellan Romanäs och Löverhult med strandskyddet som avgränsning mot sjön Sommen. Förslaget att planlägga området för bostäder har tillkommit på privat initiativ och bedöms ha mycket goda förutsättningar för att tillskapa attraktiva småhustomter i sjönära läge utan att komma i konflikt med några allmänna intressen.

Förslag till markanvändning

- Området planläggs för ca 50 småhustomter med början längs gränsen mot Romanäs och fortsatt norrut längs sjön.
- Strax väster om Löverhult och norr om Röhälla finns tänkbart läge för ytterligare 15 tomter.
- Planläggning och utbyggnad på kort sikt (<5 år) eftersträvas.
- Bebyggelsen anpassas till befintligt stignät med gröna stråk och områden. -Området ansluts till kommunalt vatten och avlopp via Röhälla med möjlig vidarekoppling till VA – nätet på Krämarp/Övrarp.
- Området angörs via befintlig väg via Röhälla.
- Områdets utveckling förutsätter privat initiativ.

Romanäs: Romanäs fd Sanatorium med omgivning är sedan tidigare planlagt för 12 småhustomter som ännu inte bebyggts. Förutom sanatoriets byggnader finns även flerbostadshus och enstaka småhus i det aktuella området. Med en direkt koppling till sjön Sommen och Romanäs naturreservat har området mycket goda förutsättningar för att erbjuda attraktiva boendemiljöer i ett relativt tätortsnära läge.

Förslag till markanvändning

- Delar av området avgränsas för planläggning av ytterligare bostäder, i första hand småhus, vilket innebär ca 10-15 ytterligare tomter.
- Planläggning och utbyggnad på kort sikt (<5 år) eftersträvas
- Det nya tillskottet av bostäder aktualiserar anslutning av kommunalt vatten och avlopp.
- Området angörs via befintlig väg via Röhälla.
- Områdets utveckling förutsätter privat initiativ ”

Våra synpunkter och farhågor gäller den ökade trafiken på Romanäsvägen. De 28 hushållen i vår förening har samtliga utfart till Romanäsvägen. Det finns bad och båtplatser på andra sidan vägen och många barn och oskyddade rör sig i området. Vi föreslår att man gör en detaljerad översyn av vilka konsekvenser en utökad biltrafik skulle kunna få på den befintliga vägen. Vi ser stora risker i försämrade trafikmiljö och det saknas idag både belysning och utrymme för gående och cyklister. Hastigheten idag är 50 km/timme på befintlig väg. Vidare är det idag osäkert att passera Mjölbyvägen till busshållplatsen i riktning mot Tranås samhälle. Det är dåligt sikt för bilister och gångtrafikanter.

Vi har tidigare fått svar från kommunens gatukontor att den färdigställda cykelbana som kommer från samhället (som idag slutar vid fastigheterna Sågstugan) kommer att dröja ytterligare flertalet år framåt i tiden.

Vi ser fram emot återkoppling på våra synpunkter och ser fram emot att erhålla löpande information om processen. Vid en utredning av vägsträckan är vi gärna med och lämnar fakta och synpunkter.

Privatperson 8 (2 personer)

Vi har tagit del av Tranås kommuns nya översiktsplan

Om denna översiktsplan beslutas av kommunfullmäktige och genomförs enligt plan, kommer det att få mycket stora och förödande konsekvenser för Tranås och givetvis för oss boende i Röhälla då en unik miljö totalförstörs bl. a. genom mycket större belastning av vägen och bebyggelse av en av Tranås absolut största tillgångar – vacker och sjönära natur.

Mer specifikt ser vi följande mycket tråkiga konsekvenser av planerna:

Väg och säkerhet: Vägen som sådan är redan idag belastad över sin kapacitet och den stora ökningen av trafik leder till att hela Röhälla kommer att bli oerhört trafikstört. Det är omöjligt att bredda vägen utan att ta mark från tomter. Trafiksäkerheten i området - där många barn rör sig – blir mycket negativt påverkad om det blir genomfart för ett stort antal hushåll och för byggtrafik. Vägen ligger i anslutning till Sommen och badplats idag. Vid ett genomförande av planerna kommer vägen bli mycket mer trafikerad och totalt förstöra och dela av anslutningen till Sommen och badplatsen kommer vara oanvändbar både p g a trafik och säkerhet.

Natur- och klimatvärden: Naturreservatet hotas (är till stor glädje för många och inte bara oss som bor i närheten). Självklart kommer det inte kunna byggas så många hus utan att byggprojekten kommer att påverka mycket mer än själva tomtmarken.

Förstörd skogs- och jordbruksmark: Går emot hållbar utveckling och klimatambitioner (både p g a förstörd natur och ett stort bostadsområde med bilberoende, utan möjlighet att bredda för cykelvägar)

Kulturvärden: Unik miljö, sanatoriet, gamla stigar och bevarade gårdar i Löverhult och Romanäs

Processen: Omfattande förändringar av området utan att vi boende i Röhälla aktivt tillfrågats att inkomma med synpunkter. Förslaget om plan för Löverhult fanns ej med i första förslaget till översiktsplan - en alltför omfattande förändring för att lägga till i ett sent skede

Privatperson 9

Hej, önskar lämna följande synpunkter och protesterar bestämt mot ny översiktsplan Löverhult /Romanäs

Gällande :

Väg och säkerhet: Vägen som sådan är redan idag belastad över sin kapacitet, trafiksäkerheten i Röhälla - där många barn rör sig - blir negativt påverkad om det blir genomfart för ett stort antal hushåll.

Natur- och klimatvärden: Naturreservatet som till stor glädje för många Tranåsbor är hotat vilket går emot hållbar utveckling och klimatambitioner, både pga förstörd natur och ett stort bostadsområde med bilberoende, utan möjlighet att bredda för cykelvägar.

Kulturvärden: En unik kulturmiljö är hotad: exempelvis sanatoriet, gamla stigar, bevarade av gårdar i Löverhult och Romanäs

Processen: Planen beskriver omfattande förändringar av området utan att någon av områdets föreningar aktivt tillfrågats att inkomma med synpunkter, förslaget om plan för Löverhult fanns inte med i första förslaget till översiktsplan.

Privatperson 10

Jag och min familj har sedan lång tid fritidsboende i Röhälla och spenderar mycket tid i området. Vi ställer oss starkt tveksamma till förslaget om villatomter i Löverhult och Romanäs.

Framförallt reagerar vi på att Romanäsvägen ska utgöra tillfartsväg till samtliga tomter, något som skulle skapa markant högre trafikbelastning på en väg som idag inte bara används för biltrafik utan även promenader och cykelturer för barnfamiljer inklusive vår egen. Vi ser även med oro på hur naturreservatet och alla promenadstigar på halvön Romanäs kan komma att påverkas och inskränkas.

Privatperson 11

Genom Östra Röhälla Husägarförenings försorg har jag kunnat ta del av kommunens planer vad gäller området Romanäs-Löverhult. Översiktsplanen (ÖP) är ett imponerande aktstycke, med höga och väl motiverade ambitioner att utveckla min uppväxtstad till något ännu bättre. Stadens egenskaper som ett viktigt nav i gränsbygden mellan två län vad avser handel och kommunikation, liksom dess roll för ett mångsidigt näringsliv är väl värda detta stöd i form av föreliggande ÖP. Tranås har dessutom fantastiska naturomgivningar, ett mervärde som är, törs jag säga, nationellt ganska välkänt!

Jag har sedan drygt 60 år varit sommarboende i Röhälla-området, vid "vändplan" innan backen upp mot Romanäs, och har därmed en omfattande kunskap och känsla för hela det i ÖP:n berörda området Romanäs-Löverhult. Detta gäller i synnerhet dess naturvärden, i kraft av min profession som ekolog, numera pensionerad.

I Östra Röhälla Husägarförening har jag i många år haft rollen som "naturmiljöansvarig" (vår egen ängsslätter, stranden, vattenkommentator, naturreservatet m.m.), men pga utlandsresa hela

januari kunde jag inte delta i arbetet med föreningens skrivelse. Densamma finner jag alldeles utmärkt författad och ges fullt stöd, men vill komplettera lite, främst om natur- och miljövärden.

Natur- och miljövärden: Med bakgrund i tonårens starkt naturinriktade aktiviteter runtom i Tranåsbygden och vuxenålderns familjeåtervändande till främst Röhälla och Sommen inser jag lätt, och detta är generellt välkänt, att för att få människor att trivas, inte minst tydliggjort under Covid-åren, måste de ha tillgång till natur, på nära håll. Området Romanäs-Löverhult, alltså inte bara naturreservatet, uppfyller alldeles utmärkt ett sådant behov, även om det förvisso behövs fler liknande. Detta är också uttalat i ÖP:n, alltså en bevekelsegrund för den föreslagna utbyggnaden av nämnda område. Problemet är bara att förslaget är starkt kontraproduktivt, av följande skäl. Se även nedan under "Kulturvärden".

Det intilliggande Romanäs naturreservat har fortfarande, trots stormfällda ytor, många värden (dock hotat av avverkning för fyra år sedan, vilket vi dock lyckades stoppa). Där finns ett (ännu) ganska varierat skogsbestånd, liksom en del fina ängs- och hagmarker. Det kan dock utvecklas till något ännu bättre, vilket jag avser att återkomma till i särskild ordning. En viktig utgångspunkt är att området inte förflackas och allvarligt påverkas, det anser givetvis alla som rör sig där. Tvärtom bör kommunen överväga att på lämpligt sätt utvidga naturreservatet norrut.

En i ÖP tänkt utbyggnad med ca 90 hus, och även om detta antal minskas, skulle påverka hela naturområdet Romanäs-Löverhult till det sämre, dels genom att fina ängs- och hagmarker, samt skogsområden, skulle förstöras ("exploateras"), dels att ett permanentboende av den storleksordningen ofrånkomligen (tro inte annat!) ger ett starkt ökat och ställvis destruktivt, slitage på kvarvarande natur, dvs i såväl naturreservatet som ännu icke skyddade marker. Mångas erfarenhet säger att dess karaktär av måttligt påverkad natur, ställvis med lite "vilda" inslag, riskerar att efterhand bli ett alltmer utarmat och "upprepansat" skogsparti av parkkaraktär.

På Löverhultsdelen av den yta som anses kunna bebyggas har faktiskt de numera ganska ovanliga fåglarna törnskata och mindre hackspett häckat, och såväl ängsmarken nära Löverhultsvägen som det fuktiga granskogsbeståndet öster därom är värdefulla miljöer för allehanda fåglar, t. ex. större hackspett, rödstjärt, trädgårdssångare och den allt ovanligare trädpiplärkan (m. fl. egna observationer, om än ej dokumenterade).

Ängsmarken vid Löverhultsvägen uppvisar fortfarande områdets bästa biologiska mångfald av framför allt blommor, inkl. flera orkidéer, men även fjärilar och andra insekter, om än inte lika rikt som förr. Analogt med ovan nämnda resonemang finns stor anledning att befara detta områdes förstörelse, även om just detta inte bebyggs. Tvärtom borde kommunen på lämpligt sätt ombesörja att dess framtid och skötsel (inkl. senare dikesskörd!) vänder områdets negativa utveckling som skett genom upphört bete och virkesupplag m.m. Sorgligt nog har en del av slänten ner mot Sommenviken redan avverkats och ytan täcks nu av den vanliga invasionen av kruståtel, klubbkorsört och mjölkört, för byggelse eller granplantering? Detta är fel utveckling, istället borde denna yta, liksom andra i området, kunna införlivas i ett utvidgat naturreservat, för rekreation och gynnsam utveckling av allehanda biologisk mångfald.

Även om strandskyddet på 100 meter förhoppningsvis blir kvar som nu, så finns en uppenbar risk, och erfarenhet (kika runt Sommens stränder!), att den strandremsan efter hand lagligt eller olagligt glesas ur för att öka de boendes utsikt, att marken slits ner, eller ännu värre exploateras olagligt med bodar, bryggor, uteplatser, stensättningar eller gräsmatta. Även om tilltaget upptäcks, och någon kan fällas och uppmanas att återställa, så går det ofta inte i praktiken att på vettigt sätt återskapa strandens ekosystem med dess biologi och funktioner, tro mig! Alltså, om bebyggelse lämnar 100 m strandskydd finns stor risk att "resterna" eliminerar dess syfte.

Ett bredare synsätt vad avser natur är givetvis att allt mer av kommunens stränder och strandberoende ekosystem vid Sommen har eliminerats, till förmån för avsättning av tomtmark för husbyggen och annat. Om man menar allvar med att ge tillgång till värdefull och uppskattad natur för rekreation och biologisk mångfald, bör man NU sätta stopp för denna tydliga trend. Den måste vändas till motsatsen, och "saluföras" som en tillgång, och överhuvudtaget borde kommunen bättre inse att det pekuniära värdet av skonsam ekoturism kan bli långt större än bara markvärdet, vilket flera studier visat. Se även nedan under "Ekonomisk hållbarhet".

Kommunens skrivningar av gäller klimathänsyn och -omställning borde utvecklas mer och större tyngd redan i planeringsfasen, detta gäller även andra delar av ÖP, vilket skickligt har noterats i inlagan från Tranås naturskyddsförening. Att ta ner relativt mogen skog, men även att bryta upp fungerande öppna marker som hage och äng, och ersätta dem med ofta monokulturella trädgårdar och hårdgjorda ytor innebär att kolsänkorna i landskapet minskar. Den linje som skogsindustrin med sin akademisk support envist hävdar, att det bästa är att avverka och nyplantera har nu äntligen börjat svikta, och kommer inom några år att ges upp, tors jag förutse, egentligen rätt självklart.

Vägen och trafiksäkerhet: Med stigande förvåning läser jag i ÖP:n att den befintliga Romanäsvägen ska kunna trafikeras av den starkt ökade mängd fordon som ofrånkomligen följer av tänkt utbyggnad. Vi som använder vägen känner ju väl till att den är smal och kurvig (därav farthinder vid såväl Västra som Östra Röhälla). En breddning är omöjlig på flertalet sträckor, man undrar faktiskt om problemet getts en realistisk bedömning på plats. Det tänkta kan knappast vara förenligt med gällande rekommendationer och lagar från Trafikverket o/e andra instanser. Att få in cykelbana är nog lika omöjligt, åtminstone på sträckan Skobo - Östra Röhälla. En bra konsekvensbeskrivning efterlyses, om inte annat kommer nog Länsstyrelsen att uttrycka detta!

För egen del bor jag precis vid vägen och tänker med fasa hur man ska våga släppa ut barnbarnen med den trafikintensitet som blir fallet, och det gäller särskilt under kanske ett decennium av byggnation, med fortkörande tunga fordon. Trafiken är redan över vad som är bra! Detta gäller givetvis flertalet fastigheter nära vägen, de boende ska ju passera den vid bad och båtfärd. Dessutom ökar givetvis kraftigt buller och avgaser. Denna aspekt, trafiksäkerhet, berör ALLA och handlar alltså om allvarligt åsidosatt social, och ekonomisk (skador, hälsa...), hållbarhet!

I detta sammanhang kan dessutom följande sägas: Kommunen hoppas ju fortfarande att den i varierande grad planerade höghastighetsjärnvägen skall realiseras, vilket jag varken tror blir fallet eller skulle tillstyrka. För ett förnuftigt resonemang om detta, inkl. att det nog knappast skulle komma innebära en station i/nära Tranås, hänvisas till Naturskyddsföreningens utmärkta inlaga. Men OM den ändå byggs, dvs. passerar över Sommen, skulle den ju fullständigt gå stick i stäv med den planerade byggnationen; den senare skulle väl bokstavligen köras över?

Kulturvärden: De i skrivelserna från Husägarföreningen och Naturskyddsföreningen framförda åsikterna beträffande husen på Romanäs är helt korrekta, de kulturvärdena borde garanteras ett bevarande. Till detta kan läggas det omfattande systemet av stigar, en fortfarande fungerande kvarleva från sanatorietiden, föreligger inte bara i naturreservatet utan även i den nu exploateringshotade naturen upp mot Löverhult. Tillsammans är denna helhet av slingrande härliga stigar mycket frekvent använda av såväl oss som bor nära som många stadsbor m. fl. besökare, inte minst under dessa pandemi-år. Det är helt enkelt en sann vederkvickelse att vandra runt i denna natur. Dessa stigar är i betydande grad ett kulturvärde, som i sig borde tala till kommunens planerare att bevaras. Även detta handlar alltså om social hållbarhet!

Ekonomisk hållbarhet: Ovan har visats hur den tänkta exploateringen av Romanäs-Löverhult strider mot rimligt tänkande vad avser ekologisk och social (inkl. säkerhet, hälsa och kultur) hållbarhet, men

faktiskt även ekonomisk hållbarhet. Det är nämligen så att en från kommunen tydligare och genomtänkt strategi, och gynnande, att utveckla bygdens möjligheter till skonsam ekoturism skulle kunna ge oanade möjligheter till god lokal ekonomi och arbetstillfällen, detta finns ett flertal studier som tydligt visar. Alltså en bättre ekonomisk hållbarhet!

Processen: Här kan bara konstateras att kommunens vilja att efterhöra de boende och ett antal relevanta föreningar att få uttala sig varit uttalat svag, först nu har vi av en händelse, inte kommunens kontaktsökande, fått reda på planerna. Det hela kan inte uppfattas som annat än antidemokratiskt, man undrar ju om det är slumpen (åter, som vid 2018 års ärende om avverkning i reservatet) som gjort att man nu runt helgerna, och alltså i begränsad omfattning, efterhört berörda. Misstron mot politiker och tjänstepersoner torde öka av detta beteende.

Sammanfattningsvis finner jag en mängd ytterst anmärkningsvärda tveksamheter i såväl översiktsplanen som processens väg till där vi är idag. Statsmakterna har ju upprepade gånger deklarerat (om än inte alltid följt) iakttagande av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, men jag visar ovan att kommunen går tvärsamt mot dessa honnörssord, så ytterst nödvändiga för ett framtida fungerande samhälle, inklusive grundläggande demokratitänkande. Likväl är jag beredd att i en fortsatt dialog, representerande såväl mig själv, min familj som Östra Röhälla Husägarförening, kanske kunna bidra till en sund utveckling av naturen vid Romanäs-Löverhult! Jag hoppas alltså på att mina/våra synpunkter beaktas.

Privatperson 12

Som sommarboende i området Östra Röhälla sedan 1956 vill jag framföra följande synpunkter på den föreslagna översiktsplanen gällande området Romanäs-Löverhult:

-All kommunal verksamhet strävar efter att få en höjd livskvalitet för boende i kommunen. Detta förutsätter en god ekonomi och rimlig fördelning av befintliga resurser.

-För att få en bärkraftig ekonomi krävs en balans mellan exploatering och utnyttjande av ändliga resurser.

-Tranås är liksom många andra mindre och medelstora kommuner i naturnära områden för sin ekonomi till viss del beroende av turistnäring. För att locka besökare till kommunen är det viktigt att hitta nischer där man på ett unikt sätt skiljer sig från andra kommuner.

-Tranås har med sjön Sommen en unik position i södra Sverige med en relativt oförstörd natur, rent vatten och vackra omgivningar.

-Området runt Romanäs-Löverhult utgör en i sammanhanget säregen kombination av oförstörd natur och kulturlandskap. Romanäs sanatorium med sin helt unika arkitektur ligger inbäddat i ett skogsområde med naturstigar.

Arkitekten Carl Westman vars byggnader, tex Röhsska muséet i Göteborg och Svenska Läkarsällskapets hus i Stockholm, fortlöpande lockar otaliga intresserade människor, har i Romanäs sanatorium skapat en riksbekant byggnad som befinner sig i sin ursprungliga miljö.

Romanäsområdet är organiskt sammanväxt med Löverhults ängar där gammal svensk ängsmark på ett pietetsfullt sätt bevarats. Miljön runt Romanäs och Löverhult är tidlös och kommer att kunna attrahera människor i sekler om det vårdas och värnas.

-För att kunna få ekonomisk bärkraft i områdena runt Romanäs och Löverhult har jag full förståelse för att en viss exploatering av mark skall kunna ske, men en sådan exploatering måste ske med utgångspunkt ifrån att man verkligen tagit hänsyn till ovanstående aspekter.

Områdena runt Romanäs och Löverhult bör i möjligaste mån skyddas från karaktärsförändrande exploatering och jag ser det som en dålig hushållning av kommunens tillgångar att förstöra möjligheten för kommande generationers kommuninnevånare och såväl svenska som utländska turister att få ta del av ett i svenska hänseenden unikt kulturlandskap.

-Historiska exempel på beslut som givit en kortsiktig ekonomisk vinning, men en stor kulturhistorisk förlust finns det gott om. Rivningen av Klarakvarteren i Stockholm är ett exempel som gått till historien. Under åren 1960-1975 revs i Tranås 60% av det äldre bostadsbeståndet-ett ingrepp i en gammal boendemiljö som inte självklart var endast av godo.

Jag hoppas och tror att Tranås kommun, som har en historisk tradition av att värna ekoturism och naturvård och genom åren visat en lyhördhet för det unika i sjön Sommen och dess kringområdets attraktionskraft denna gång går försiktigt fram.

Eventuell exploatering av området Romanäs-Löverhult bör ske med största försiktighet och med hänsyn taget till faktorer som ovan anförts.

Privatperson 13 (4 personer)

Generellt vill vi uttrycka vår positiva inställning till kommunens mål om expansion och i översiktsplanen ser vi flera förslag i andra områden där ytterligare bebyggelse relativt centralt vore positivt. Som företagsägare i kommunen anser vi det nödvändigt, men vi är betänksamma mot den föreslagna expansionen av Löverhult och Romanäs. Att kunna erbjuda attraktiva tomter är viktigt för en kommun som vill växa, men det måste ske i rimlig omfattning och med hänsyn tagen till det genuina som området kan erbjuda.

Alla områden längs Romanäsvägen bidrar till att skapa en unik miljö med gårdar, äldre stugområden, mindre byområden och kulturhistoriskt mycket intressanta byggnader. Denna fina miljö är i farozonen om den omfattande exploateringen som föreslås i översiktsplaneringen sätts i verket. Vi är inte emot en viss nybyggnation men den måste ske med den omkringliggande miljön i beaktande och inte alls vara så omfattande som översiktsplanen föreslår. Närmare 90 nybyggda villor skulle helt förstöra det genuina i området.

Vi har varit bosatta i Romanäs sedan snart 20 år och kunnat följa utvecklingen av hela området under denna tid. Vi har sett hur skogarna och stränderna runt Löverhult och Romanäs har förvandlats till attraktiva rekreationsområden för väldigt många människor. Naturreservatet med gångväg på udden har bidragit till att fler kunnat upptäcka även den intilliggande naturen. När byggnadslov gavs till carport och förråd på Öbo var det väldigt viktig att de inte placerades så att utsikten mot reservatet och sjön skymdes för passerande på Romanäsvägen. Då fanns det ett genuint intresse från kommunens sida att bevara miljön, det är en riktlinje som borde gälla även nu. Att föreslå byggnation så nära naturreservatet är olyckligt ur många aspekter och skulle definitivt sänka värdet på den naturupplevelse som nu erbjuds. Gränsen mot reservatet borde därför hållas helt fri från ytterligare byggnation.

Förutom miljöskäl så finns också problem med den privata väg och den ombyggnad av den som skulle krävas, om det ens är möjligt. En bredare väg skulle också inverka negativt på miljön. Att trafikera vägen med ytterligare 90 hushåll skulle få allvarliga konsekvenser. För att inte tala om all tung trafik som vägen skulle belastas med under tiden för all byggnation. Bristande kommunala färdmedel och

möjligheten att ta sig in till stan på annat sätt (cykelbana fram till Romanäs saknas) skulle dessutom göra att alla skulle vara tvungna att i stor utsträckning använda bil, vilket inte gynnar ett hållbarhetstänk. Vägen och avsaknaden av tillräckliga parkeringsplatser medför redan idag vissa trafik- och miljöproblem i och med att den numera trafikeras inte bara av boende och sommargäster, utan även av besökare som vill använda det rika friluftsliv som erbjuds. Incidenter har inträffat när bilar och fotgängare ska samsas om utrymmet. Vid en tidpunkt under en helg kan det stå mellan 25 - 30 bilar parkerade ute vid Romanäs.

Vi reagerar även mot den omfattande planen på utbyggnaden av området kring Löverhult som verkar något påskyndad och som sagt alldeles för omfattande för att kunna genomföras i samspel med den intilliggande naturen.

Sedan kan vi inte undgå att reflektera över vad det skulle innebära för kommunen. Att skapa ett nytt större samhälle så pass långt utanför tätorten borde medföra stora kostnader vad gäller utbyggnad av service i form av skolskjutsar, hemtjänst m.m.

Vi ställer oss negativa till föreslagen byggnation kring hela området Löverhult och Romanäs och vill med detta inlägg förorda en bearbetning av översiktsplanen med större hänsyn tagen till den unika natur- och kulturmiljön. Målet måste vara att bevara den för kommande generationer och snarare stärka förutsättningarna för människors tillgång till den ur rekreationssynpunkt.

Sammanfattningsvis anser vi att förslaget till översiktsplan bör omarbetas med mycket större hänsyn tagen till den genuina miljön inom och runt naturreservatet samt invånares tillgång till ett värdefullt rekreativt område och svårigheterna med vägens beskaffenhet.

Privatperson 14

Jag har tagit del av översiktsplanen och vill lämna följande synpunkt angående användningen av Romanäsvägen som jag anser inte klarar mer trafik än vad som förekommer idag.

Om nya tomter ska exploateras på Löverhult behöver det anläggas en ny egen väg från gamla 32:an (Tenbäcksvägen) till området. Den skulle även kunna nyttjas av boende i Romanäsområdet som ett alternativ till Romanäsvägen.

Ytterligare större mängd av trafik på Romanäsvägen skulle göra situationen för oss som i dag bor längs vägen ohållbar!

Privatperson 15

Inledningsvis. Området hyser stora lokala och regionala värden och bör hanteras med stor försiktighet. Vad innebär då att ta stor hänsyn och hur kan området utvecklas utifrån befintliga värden

Romanäs: Kulturella värden i form av den gamla sanatoriemiljön med tillhörande stigsystem samt tidstypisk arkitektur vid Romanäs gård mfl byggnader. Om detta finns mycket dokumenterat och kommunen bedöms vara väl medveten om dess värden. Möjligen kan Romanäs gynnas av en satsning i området. Den bör dock vara småskalig och högst begränsad för att ej motverka en god utveckling av områdets värden och karaktär.

Löverhult med betad hagmarksflora: Området hyser också den mycket välbevarade och välskötta kulturmiljön och kulturlandskapsmiljön kring Löverhult med tillhörande hagmarker.

Den ses i detta sammanhang som det största skälet till att till delar begränsa planerad projektering. Det är en för många exotisk och välbevarad "idyll" alltmer eftertraktad att nyttja såsom

rekreationsområde. Mao är Löverhult med hagmarker i sjönära läge av stort värde för både utländska och svenska turister som någon gång läst Astrid Lindgrens böcker.

Miljön måste därför ses som en stor tillgång för kommunen och måste skyddas och observera heller inte naggas i kanten. Ett välbevarat Löverhult kommer likväl att såsom ett välvårdat friluftsområde utgöra ett tungt vägande marknadsföringsvärde av ett mindre antal tomter och höja dess attraktionsvärde att bosätta sig i Tranås kommun. Det nu föreslagna området och antal tomter skulle tvärtom menligt inverka på befintliga värden och minska områdets attraktionskraft

Löverhulta ängar utgör en alltmör sällsynt naturtyp med en rikt diversierad hagmarksflora och fantastiska stenmurspartier. Området måste skyddas från husbebyggelse men miljön måste också föres med en atmosfärsbevarande "parspartout" i form av trädridåer mot nybyggda miljöer så att den moderna bebyggelsen med tillhörande ljusföroreningar inte känns påträngande

Strandområden med särskilda värden: MINST 100 m längs stranden bör skyddas. Förutom att det är en tallstrandzon med botaniska värden ligger här kvartärgeologi av högt vetenskapligt och estetiskt intresse. Åsryggarna finns klassificerade i samband med geologiska inventeringar utförda i området.

Åsområdet som innefattar slukåsar som viker av som mindre uddar ut mot Somnaviken har hydraulisk kontakt med sannolikt mycket stora grundvattenreserver och magasin under Somnavikens yta och skulle potentiellt kunna vara en dricksvattenresurs för inte bara Tranås kommun. Grundet mitt i vikens södra del utgör en del av detta isälvsavlagring med en bedömd mycket stor mäktighet och därmed mycket stor potentiell dricksvattenresurs. Värt att notera är detta något som ej framgår av VISS pga större delen av förekomsten ligger under sjöns yta. Uttagsmöjligheterna är väsentligt större än vad i VISS översiktligt anges.

Riskområde: Nära nuvarande Romanäs småbåthamn ligger fk ett potentiellt riskområde i form av en deponi strax väster om åsområdet. Denna deponi bör tas särskild hänsyn till då den sannolikt sjukhusmateriel från sanatorietiden och risk för virusrisk. En undersökning av denna bör föregå en exploatering av området. Utifrån resultatet bör en sanering övervägas.

Viss projektering tillrådlig för Tranås stads utveckling.

Delar av skogsområdet vid Romanäs bör emellertid kunna vara ett prioriterat område för etablering av nya tomter. Av skäl som ovan nämnts gällande Löverhult och vägen in mot Löverhult måste det preliminära byggområdet dock begränsas och bantas i sin nordvästra del. Se röstreckat i bif karta.

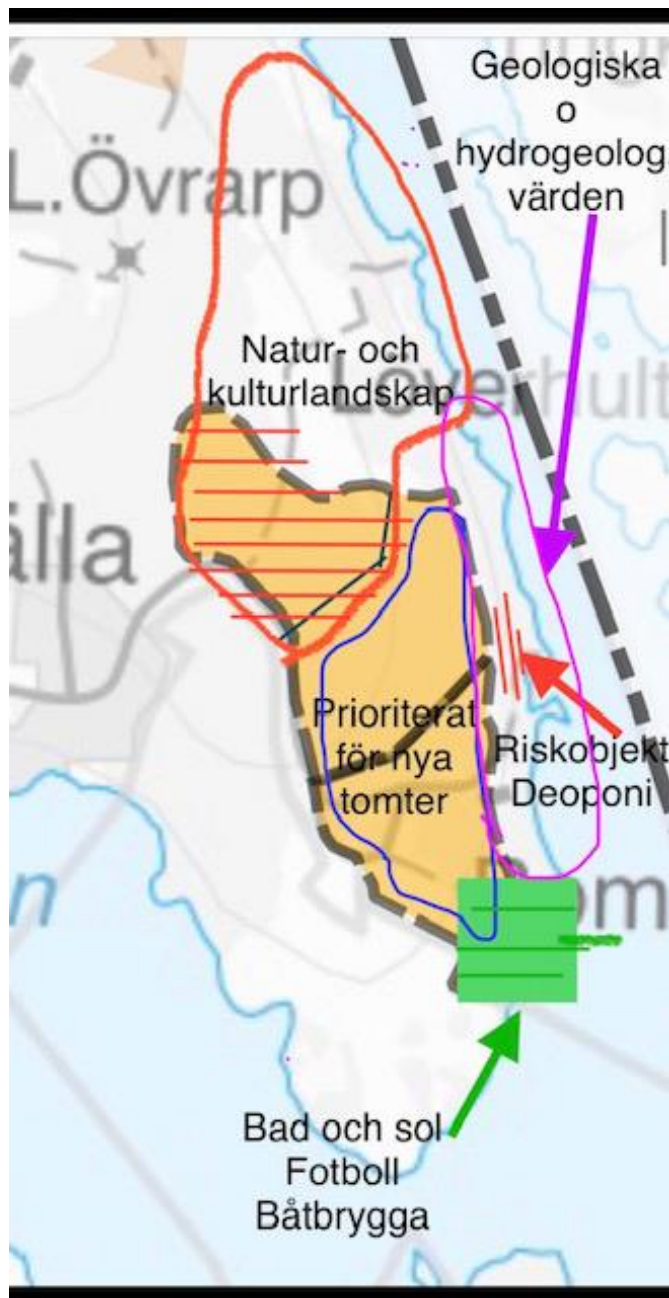
Hänsyn till riskobjekt bör också tas.

Brister i kollektivtrafiken samt svårigheter/kostnader gällande möjlighet till höjning av väg/cykelvägsstandard in mot Tranås bör också av detta skäl nuvarande bantas i storlek vad gäller antal tomter och dess placering.

Nya bostäder kräver upprustad bad och båtplats

Av stor vikt och ett krav för etablering av ett större antal nya hus i området är att projekteraren anordnar en bad och båtplats av nära planerad bebyggelse. Lämpligen genomförs en rejäl standardhöjning av befintlig badplats strax söder om Romanäs fd sanatoriebyggnad. Detta område hyser också en gammal mindre fotbollsplan som borde vara av stort värde att rusta upp till en rimlig kostnad. Planen ligger i anslutning till nämnda bad- och friluftsområdet i bif karta märkt med grönt.

Detta är helt nödvändigt för att trycket på den privat underhållna bryggan och badområdet vid Lilla Röhälla inte skall bli orimligt stort.

Skiss med områden lämpligen att ta höjd för:

- 1. Riskobjekt
- 2. Löverhults ängar som bör bevaras i sin helhet. Olämplig exploatering i röstreckat omr.
- 3 Förslag till fotbollsplan, bad och båtplats. Grönt.
- 4 Bäst lämpliga område för ev byggnation nära Romanäs.
- 5 Geologiska värden - åsavsättningar som potential för dricksvattenförsörjning

Styrelsen för Romanäsvägens vägsamfällighetsförening

Föreslagen nybyggnation av bostäder i Löverhult och Romanäs är enligt översiktsplanen tänkt att angöras via befintlig väg från Mjölbyvägen/Tenbäcksvägen via Röhälla till Romanäs. Vi som har väghållaransvar för denna vägsträckning (2,7 km) har synpunkter enligt följande:

Vägens bärighet: Bärigheten måste undersökas för att se om vägen tål tunga byggtransporter.

Vägen från Mjölbyvägen/Tenbäcksvägen via Röhälla till Romanäs (väg nr 17341), byggdes i samband med anläggningen av Romanäs Sanatorium och konstruerades enligt den tidens principer. De skyddslager, förstärkningslager, bärlager och slitlager man pratar om vid moderna vägbyggen förekom inte då.

Att en enskild väg anlagd vid förra sekelskiftet skulle klara samma belastning som exempelvis förbifarten på väg 32 faller på sin egen orimlighet. En Bärighetsundersökning måste därför utföras på exploatörens bekostnad.

Under byggtiden lär vägen belastas med tunga transporter, vilket orsakar betydligt mer än normalt slitage och bryter ner vägkroppens underliggande bärlager. Diken, vägbankar och slänterna ner mot sjön kommer ta ordentligt med stryk.

Att vägsamhällighetsföreningen skulle tvingas bekosta och ta ansvar för detta är uteslutet.

Vi hänvisar till Anläggningslagen 48 a § (den s k slitageersättningsparagrafen):

”Om en fastighet som deltar i en gemensamhetsanläggning som avser väg tillfälligt använder anläggningen i väsentligt större omfattning än som får anses svara mot fastighetens andelstal för driftskostnaderna, är fastighetens ägare skyldig att till samfälligheten utge skäligen ersättning för de kostnader som uppkommer till följd av den ändrade användningen.”

Romanäsvägens vägsamfällighetsförening accepterar inte föreslagen exploatering med mindre än att vägen åtgärdas. Lantmäteriet måste också göra en ny förrättning angående andelstalet. Dessa åtgärder måste exploatören bekosta och ombesörja. Föreningen kommer inte att bidra till dessa kostnader.

Vi kommer också i enlighet med sagda paragraf att ställa krav på exploatören för skador och slitage som uppstår på vägen på grund av tunga byggtransporter.

Trafiksäkerheten: Om antalet fastigheter som vägen ska betjäna, idag 99 fastigheter, ökar med 100 procent behöver vägen breddas och åtgärder vidtas för att trygga trafiksäkerheten.

I översiktsplanen sägs tydligt och klart att ”cyklisters perspektiv alltid ska beaktas” vid nybyggnation. Planeringen bör enligt det som skrivs i ÖP beträffande riktlinjer för landsbygden:

” ... bidra till att göra det mer attraktivt att cykla. Det behöver vara enkelt, bekvämt och säkert att cykla oavsett tid på dygnet. Med elcyklar ökar också avstånden där cykeln kan vara ett alternativ för t ex arbetspendling förutsatt att det finns vägar som lämpar sig att cykla på med tanke på bland annat trafiksäkerhet.”

Vägens bredd klarar inte både biltrafik och GC-väg.

Risken är att biltrafiken blir intensivare eftersom det är ca 2 km till busshållplats, och barn och unga får svårt att självständigt ta sig till skola, aktiviteter och kompisar. Ökad biltrafik är förkastligt både för klimat och hälsa.

Romanäsvägen är idag 4,5-5,5 meter bred. Utmed vägen finns flaskhalsar där det knappast kan breddas – med mindre än att man spränger berg, gör intrång på privat tomtmark och förstärker vägbanken ner mot sjön.

Vi i vägsamhällighetsföreningen har svårt att se hur detta ska låta sig göras och kommer inte att bidra till processen, vare sig ekonomiskt eller med andra insatser.

Nittio nya bostäder innebär en fördubbling av antalet fastigheter som vägen ska betjäna. Eftersom många av dessa fastigheter sannolikt lär ha mer än en bil, medför det mer än en fördubbling eller mer, av antalet fordonsrörelser, vilket tveklöst bidrar till en osäkrare trafikmiljö. Att vissa fastighetsägare inte har något annat val än att backa ut från sina parkeringar innebär redan idag en säkerhetsrisk.

På ett par ställen (Östra respektive Västra Röhälla) skär vägen mellan bostadsområde och bad/båtplatser. Det är särskilt känsliga punkter, där många – både bofasta och fritidsboende – frekvent rör sig, och som redan idag kräver stor aktsamhet vid passage. Med ökat trafiktryck och dubbelt så många barn och vuxna i rörelse, ökar risken för allvarliga olyckor såvida inte särskilda åtgärder vidtas för att förbättra trafiksäkerheten.

Sammanfattningsvis: Vi anser att vägen inte klarar denna belastning, utan stora åtgärder och kostnader för exploatören. Vi anser också att trafiksäkerheten äventyras vid en så stor exploatering.

Privatperson 16

Löverhult och Romanäs tillsammans med naturreservatet är för många Tranåsbor ett rekreativområde. Med en så stor byggnation, som föreslås i översiktsplanen, så skulle belastningen på området bli alldeles för stort. I dag är det många fina vandringsleder i området, som vid en så stor byggnation, innebära att flera av lederna skulle gå i ett "villaområde" och inte i en fin skog. I översiktsplanen framgår det även en ökad byggnation i Granelund och Norraby, som i sin tur skulle öka behovet av ett rekreativområde i närheten. Vi ser redan i dag att många promenerar eller tar bilen ut till Romanäs naturreservat och dess omgivning. Den ökade trafiken har redan blivit ett problem, framför allt vid dom två stugområdena, där många barn och vuxna passerar vägen.

Om det är möjligt, skulle nuvarande naturreservat i Romanäs, utökas med området som är föreslaget för byggnation. Området skulle kunna bli ett nytt "Illern-reservat", vilket många fler skulle ha glädje av.

Vi undrar också hur det är tänkt med vägen från gamla 32;an och ut till Romanäs. Dels med all trafik som kommer att ske i samband med byggnationen. Dels med all trafik, när det är färdigbyggt. Dels med tanke på att vägen är en vägsamfällighet.

Bygg inte något nytt villaområde på landsbygden, bygg i stället där det redan finns bättre kommunikationsmöjligheter till skola, affärer mm. Skapa ett större naturreservat i Romanäs och Löverhult.

Privatperson 17 (2 personer)

Sammanfattande synpunkter:

1. Se kulturmiljön i Romanäs som bevarandevärd kulturmiljö som ej skall bebyggas, och utöka området som bevarandevärd kulturmiljö, som ej skall bebyggas, så att det också omfattar marken och stigarna norr om institutionen enligt gammal karta från 1914. Utöka Romanäs naturreservats område till att även omfatta området norrut från bostadsrätterna, fastigheterna Romanäs 1:8 och 1:9 till och med sicksackstigen före fastigheten Löverhult 5:1 dvs samma område som tidigare utgjorde Romanäs sanatorium. Nuvarande ägare måste självfallet erhålla ekonomisk ersättning för den mark som konverterar till att bli naturreservat. Kartans norra del är i dag mark som tillhör Löverhults gård. Ha en dialog med Jönköpings Läns museum i denna fråga före slutligt beslut. Se över faran i att bygga sönder hela området så att värde för boende, värde för friluftsliv med naturupplevelser försvinner samtidigt som befintligt djurliv och flora också försvinner.

2. Se på ett seriöst sätt över tankarna för Skoboviken. En småbåtshamn kommer att påverka miljön negativt med ökad båttrafik och negativ påverkan på djurliv, vattenkvalité, strandflora och befintliga badstränder.

3. Vägen genom Röhälla till Romanäs kommer inte att klara exploateringen och påverka befintliga boenden mycket negativt, annan väg måste skapas om ni i ett mycket kortsiktigt perspektiv bejaktar exploateringen. Exploateringen kommer att skapa mycket negativ klimatpåverkan både för miljön, natur, vatten och luft, och för de nu befintliga fastigheters boendemiljö utmed vägens hela sträckning. Den skapar också en mycket trafikfarlig miljö för sköra och sårbara trafikanter (barn, äldre mm.)

4. Säkra, låsbara cykelparkeringar vid resecentrum m fl platser för dem som pendlar till arbete i annan kommun eller besöker tätorten för eget behov behöver tillhandahållas där el mopeder, el scootrar och el cyklar/cyklar kan förvaras säkert, låsbart och i skydd från väder och vind med låsbara laddskåp för mobila batterier. Detta kan minska behov av bilparkeringar vid resecentrum m fl platser om hela vägen fram och tillbaka till hemmet har fungerande trygg och säker infrastruktur.

”Tidevarv komma, tidevarv försvinna.”

Rastret över hela översiktsplanen är planen för den nya stambanan och snabbtågen med stationsläge i Tranås antingen tätortsnära eller något mer perifert norrut från centrum räknat. Den nya stambanan är ett projekt på mycket lång sikt om det så ens förverkligas. En mängd hänsyn kring stambanan vägs in då det är ett riksintresse och där kommunen förbundit sig till att tillgängliggöra ett stort antal bostäder i det fall Tranås får ett stationsstopp inom kommunen. Inte någon av oss vet idag hur detta kommer att bli men planering och förutsättningar måste klargöras redan nu. Förståeligt och begripligt då kommande tidevarv förutsätter att kommunen är rustad för att leva upp till sina löften.

Synpunkt 1: I samband med kommande tidevarv kommer ett tidevarv försvinna i de norra delarna av kommunen (Löverhult, Romanäs och Skobo) där mycket av bebyggelse planeras på kort tid och på medellång tid.

Naturområden med historisk koppling till sanatorietiden bebyggs och förändras för alltid, krav på gatubelysning på vägar kommer att höjas varvid stjärnhimmeln fråntas sin lyskraft, tystnaden försvinner från ännu ett område och kommer aldrig tillbaka, havsörnens majestätiska flygning försvinner när det blir mer ljud och ljus i marker som tidigare varit obebyggda och tysta, spillkråkans skrik, korpens kluckningar, hackspettarnas hamrande upphör, och storlommens rop flyttar till lugnare vatten. Fladdermössens vinande i kväll/natten kanske inte klarar mer ljus och ljud. Ugglorna kommer tystna om de inte hittar naturliga boplatser. Hägerns stilla fiskande i Skoboviken upphöra. Var blir de kvarvarande naturvärdena och kulturmiljöerna? Svårt att veta men slingan runt Romanäs udde 1,8 km kan bestå men omgiven av ökad bebyggelse, biltrafik, båttrafik, tystnaden försvinner och sannolikt också mindre fågelliv sommar som vinter.

Huruvida ängarna betas som idag avgörs väl av hur en exploatering påverkar betesdjuren och skötseln och tillsynen av dem och hur väl nya bostadsområden fungerar ihop med djurhållning. Idag är områdets naturreservat och stigarna på Löverhults mark mycket välbesökt året runt. Under de gångna pandemiåren har det tydligt vistas hur viktig naturen är för oss människor. På parkeringsplatser till naturreservat och nationalparker har det ofta varit fullt. Familjer är ute och går

på gångvägar och stigar. Naturreservatet i Romanäs är inget undantag. Mycket besök med människor som i många fall uttryckt en glädje över hur vackert och fint reservatet och stigarna på Löverhults marker är.

Inom Tranås kommuns geografi återstår nu endast mycket begränsade strandnära områden kring sjön Sommen som inte är exploaterade. Det gäller att kommunen tar detta i särskilt beaktande när man pekar ut så kallade utvecklingsområden. Vidare bör det övervägas om man inte lika med vad som gäller i Östergötland ska utöka strandskyddet till 150-200 meter.

Områdena Löverhult och Romanäs (sid 44 i ÖP förslaget) utgör omistliga värden för människors möjligheter till rekreation och förståelse för landskapets tillkomst och kulturmiljön kring f d Romanäs sanatorium. Detta betraktelsesätt stöds av vad som framkommer i Jönköpings läns museum, byggnadsvårdsrapport 2014:34. I denna konstateras bland annat: "Det arkitektoniska värdet kan ligga i både rent estetiska egenskaper och på det sätt på vilket arkitekten har löst gestaltungsfrågor i förhållande till förutsättningarna. I den arkitektoniska gestaltningen ingår också komponenter som gångvägar, vegetation och medvetet utnyttjade element i topografin. Arkitekten Carl Westman har i Romanäs sanatorium skapat en miljö med höga estetiska kvaliteter. Romanäs sanatorium med dess omgivande park och natur kan således sägas ha socialhistoriska, arkitektoniska och höga upplevelsevärden. Slutsats Läns museet anser att anläggningen är särskilt värdefull från kulturhistorisk synpunkt, i enlighet med Plan- och bygglagens stadganden." Romanäs sanatoriums område var stort och omfattade särskilt anlagda promenadvägar på ca 12 km, denna uppgift kommer från boken Romanäs sanatorium 1903-1940 av Annie Svärd. Fastighetsgränsen mot Löverhult gick strax norr om sicksackstigen strax intill nuvarande sommarstugan Löverhult 5:1, således ett vidsträckt område, se bifogad karta från år 1914 som finns med i ovan nämnda bok utgiven av Läns museet i Jönköping 2004.

De stigar som finns i reservatet och på Romanäs och idag på Löverhults ägor är väl upptrampade. Stigarna var viktiga i den vård som bedrevs på sanatoriet och för att möjliggöra tillgänglighet i brant terräng skapades uppbyggda stenstigar i zick-zack för att motverka stigningens effekter. Någon sådan finns fortfarande kvar i naturreservatets västra del där också utsiktsplatsen Berners utsikt ligger. Berners utsikt har sistlidna år utsatts för allvarlig skadegörelse då träväggen åt väster rivits ner för att ge bränsle för eldning. Eldstaden är uppbyggd av stenar som tagits från utsiktshusets grund. Det är dessutom inte tillåtit att elda där uppe. Skylt saknas för detta, tyvärr. På västra sidan av naturreservatet finns också västra utsikten som ger en fin bild över Norraby och Skoboviken. På östra sidan fanns också uppbyggda stigar men där den norra stigen är svårt skadad. Den leder till östra utsikten med fin bild över Sommenviken och Blåviks kyrka. Ner till Romanäs hamn finns också en motsvarande stig. Hamnen kan knappt längre skönjas. Kartan från 1914 är ändå fantastisk där den ger en bild av hur sanatoriets patienter skulle, för dem det var möjligt att vandra runt i en miljö som vid den tiden befanns läkande och som var en viktig del av den vård som bedrevs. Sammantaget är hela miljön som den gamla kartan beskriver en kulturmiljö från en tid för länge sedan och borde klassas som bevarandevärd kulturmiljö även i nu föreslagna översiktsplan. Detta kommer bli ett tidevarv som slutgiltigt också försvinner när bebyggelse vägar och övrig infrastruktur anläggs.

En detaljplan för Romanäs 1:6 m fl fastställdes under år 2003 med genomförande tid av tio år. Enligt förslaget till Översiktsplan verkar det som denna plan fortfarande har sin giltighet. Eftersom ingen byggnation eller annat synligt ägt rum måste planen idag anses som ej gällande.

Vi saknar även i detta skede av den kommunala planeringen ett försök till att beskriva miljökonsekvenserna. En fastlagd ÖP är mycket styrande på de efterföljande planeringsstegen. Eftersom förslaget till ÖP medför betydande miljöpåverkan vilket vi visar genom våra synpunkter skall enligt lagstiftningen strategiska miljöbedömningar göras. I en planeringsprocess som ser värdet av att hushålla med mark och vatten skulle ett naturligt förslag vara att utöka Romanäs naturreservats område till att även omfatta området norrut från bostadsrätterna, fastigheterna Romanäs 1:8 och 1:9 till och med Sicksackstigen före fastigheten Löverhult 5:1 dvs samma område som tidigare utgjorde Romanäs sanatorium. Nuvarande ägare måste självfallet erhålla ekonomisk ersättning för den mark som konverteras till att bli naturreservat.

Vidare anges översiktligt att anslutning av vatten/avlopp ska ske via Röhälla. Detta kräver att en noggrann va-plan görs innefattande kapacitetsfrågor, aktuella förbindelsepunkter, juridiska frågor som samfällighet, tidsplanering och kostnadsberäkningar m m. Va kollektivet får inte belastas med underskott på kort eller lång sikt. Det noteras att de fasta avgifterna avseende va höjdes per den 1 januari 2022 med 12,5 procent och kommunen har föreskickat att betydande höjningar är att vänta för att underhålla befintliga ledningar och kvalitetssäkra vattenförsörjning och att svara upp på nya krav på rening av avloppsvattnet.

Det vilda djurlivet finns idag kvar med bl a rådjur, harar, räv, grävling, mink, huggorm, snok, kopparödla, lodjur och ibland passerar älg. Med mycket stark ökning av trafiklever de farligt och sannolikt så försvinner de på sikt. Fasanerna som tidigare fanns försvann i slutet på 1950-talet och har aldrig återkommit. Igelkottarna försvann i början på 1990-talet och heller aldrig återkommit. Hermelin och Vessla är längesedan någon skådades.

Floran finns framförallt på betade marker med bl a orkidéer ängsbollar gullvivor liljekonvalj mandelblom styvmorsviol smörblommor inom Löverhults beteshagar och Romanäs betade mark samt västra delen av naturreservatet mot Skoboviken. I skogen som ännu finns kvar finns fina mosspartier, blåbär, lingonris, svamp m.m. Linnean är idag tyvärr mindre utbredd än tidigare.

Ett nytt tidevarv således med konsekvenser för redan befintliga boenden men också på sikt även för alla nya grannar. Nya samfälligheter för gemensamhetsanläggningar i Sommenviken för båtar, badplatser mm är rimligt att förvänta att stamfastigheternas ägare möjliggör. Ett boende i sjönära lägen blir inte attraktivt om inte frågor som; var kan jag ha min båt? var kan vi bada? var finns en lekplats? kan besvaras inom området för boendet.

Den här förändringen kommer att ske på kort sikt och har inte någon omedelbar betydelse på kommunens åtagande kring nya stambanan och stationsläge, särskilt då det ännu inte lagts fast om/när nya stambanan byggs och om/eller inte kommunen får ett stationsläge. Det har däremot betydelse för kommunens behov av nya invånare särskilt för de i yrkesaktiv ålder. I den delen kan anföras att klimatperspektivet mer talar för en förtätning i tätorten än i perifera lägen.

Synpunkt 2: Den här synpunkten tar mest fasta på ökad bebyggelse öster om Skoboviken då det är det område vi kan överblicka., dessutom över lång tid. Utvecklingen av bostäder i Skobo med 150 bostäder ska ske på medellång sikt och kommer att påverkas av nya stambanan, eventuellt stationsläge samt befintlig stambana.

Naturresevatets utbredning mot väster gränsar till Skobovikens vatten. Här blir ökad båttrafik sannolikt på medellång tid med småbåtshamn i Skoboviken. Betesdjuren har här haft naturlig tillgång till vatten.

I Skoboviken finns vass-stränder där över alla år doppingar och andfåglar häckar och där det över lång tid också funnits häckande knölsvanspar. Hägerpar syns också och kan fiska länge i vattnen i Skobovikens sträckning. Storlommen har antligen återkommit till Skoboviken men kanske enbart för att försvinna på nytt. Bostäder och småbåtshamn kommer självfallet påverka miljön för dessa fåglar så var och hur småbåtshamnen anläggs behöver det ske med särskild hänsyn i form av hastighetsbegränsningar för båttrafik m.m.

Förändring och utveckling är viktigt men samtidigt behöver en analys också göras kring vad man förlorar för alltid om skisserade förändringar fullföljs. Vi människor behöver mer än den miljö vi påverkar via byggande, anläggande av infrastruktur mm. Vi behöver också se och uppleva en natur som får överleva på naturens egna villkor på ytor som inte snuttifieras till små plättar där naturen till sist blir utan liv. Det värsta är att en redan gjord stor påverkan är mycket svår att återställa. Våldigt mycket försvinner för alltid. Det finns sannolikt en gräns för när ett attraktivt läge övergår till oattraktivt läge och i det här läget fullt utvecklat kan både boendemiljön och besökare till naturresevatet komma att känna att naturen förändrats så mycket att grunden för investering i ett boende alt besöket upphört.

Synpunkt 3: Boende i Skobo, Röhälla, Löverhult och Romanäs är idag helt beroende av eget bilinnehav då kollektivtrafiken är starkt begränsad. Buslinje 155 Tranås - Sommen med en busshållplats i korsningen Mjölbyvägen/ Romanäsvägen är tillgänglig med fem avgångar per helgfri dag måndag-fredag mest anpassad för arbetstider/skoltider. Ett hushåll med två vuxna yrkesarbetande föräldrar kommer sannolikt behöva två bilar för att få vardagen att fungera. Runt 150-200 ytterligare fordon förändrar trafikintensiteten högst avsevärt. Farterna är ibland mycket höga och vägen från Skoboviken mot Romanäs är inte rustad för den nya trafikbelastning som utökad bebyggelse kommer att innebära. En säker cykelväg går inte heller att skapa.

Avståndet från resecentrum till Romanäs sanatorium är ca 7 km. Avståndet från Granelund/Skobo där den nyanlagda cykelbanan slutar till Romanäs är ca 4 km och avståndet från korsningen gamla 32:an och till Romanäs är ca 3 km. Det är orimligt att tillskapa nästan 100 villatomter som skall trafikförsörjas via Mjölbyvägen som saknar cykelbana på ca 1 km fram till Romanäsvägen som också saknar cykelbana de återstående 3 km fram till Romanäs. Romanäsvägen är ca 4 m bred och kurvig och ringlar fram via ett redan tätbebyggt område.

I områdena Västra och östra Röhälla finns det ca 100 bebyggda fastigheter vara ca 75 är belägna norr om Romanäsvägen och därmed bland annat tvungna att korsa vägen för att komma till sjön och strandområdet. Med avsevärt högre trafikintensitet utgör detta en farlig trafikmiljö för barn och äldre eller personer med nedsatt rörelseförmåga. Det går inte att överblicka vilka nödvändiga trafiksäkerhetshöjande och framkomlighets åtgärder som går att genomföra och som är rimliga samt önskvärda – alternativet är att en ny vägdragning sker via befintlig väg till Övrarps sjönära bostadsområde. Det innebär att exploateringen i detta fall sker norrifrån dvs direkt i anslutning till Övrarp. Här har kommunen sedan tidigare också anlagt kommunalt vatten och avlopp.

Tillskapandet av nästan 100 villatomter innebär stora och ej acceptabla olägenheter iform av buller och olycksrisker för oss boende och de som vistas längs Romanäsvägen med anslutande gator. Vi kan se en bild framför oss med kraftig daglig trafikökning med 200-300 ytterligare bilar i vardera riktningen. Befintlig Romanäsväg slingar sig sedan generationer tillbaka behagligt i landskapet och så anser vi att det måste förbli. I dessa tider med krav på omfattande klimatanpassning på vårt sätt att leva och konsumera av jordens ändliga resurser är det anmärkningsvärt att en kommun föreslår "utrullning" av villamattor som innebär beroende av bilresor oavsett om dessa sker med elbilar eller inte. Förtätning i tätorten måste därför vara att föredra där alternativ till biltransporter är lättare att möjliggöra.

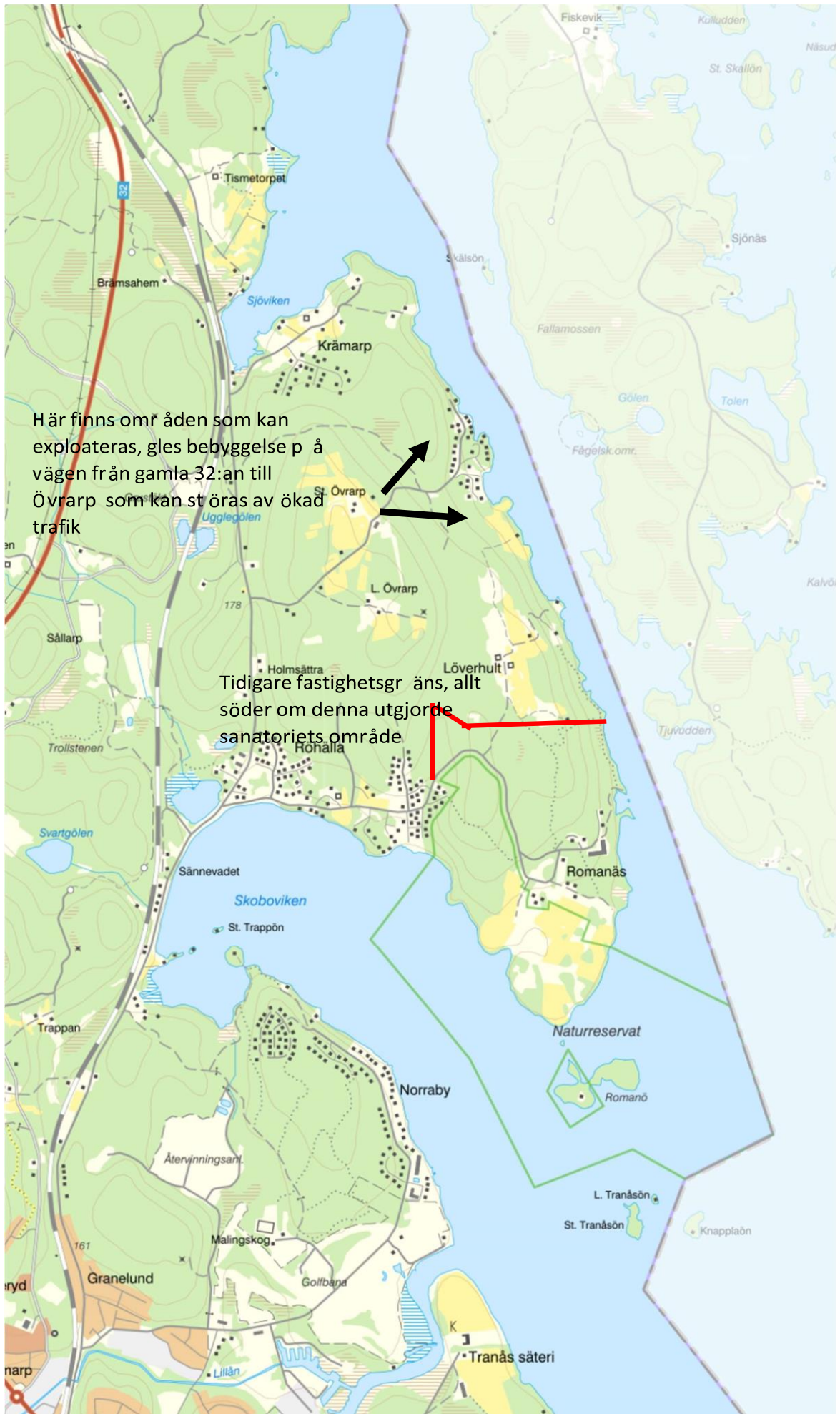
Synpunkt 4: Säkra, låsbara cykelparkeringar vid resecentrum m fl platser för dem som pendlar till arbete i annan kommun eller besöker tätorten för eget behov behöver tillhandahållas där el mopeder, el scootrar och el cyklar/cyklar kan förvaras säkert, låsbart och i skydd från väder och vind med låsbara laddskåp för mobila batterier. Detta kan minska behov av bilparkeringar vid resecentrum m fl platser om hela vägen fram och tillbaka till hemmet har fungerande trygg och säker infrastruktur. Vårt nuvarande sätt att använda använda bil kommer att förändras och för många kan alternativa färd sätt (el cykel, el moped, el scooter) vara möjligt om säkra cykelvägar och förvaringsplatser erbjuds på platser för pendling, inköp av livsmedel, kulturella aktiviteter mm.

/ Kommunmedlemmar, Stugvägen 6 573 91 Tranås, som ser med stor sorg på hur översiktsplanen för alltid vill förändra en bevarandevärd kulturmiljö som funnits sedan 1903 och som kombinerade sjukvård med naturpromenader i syfte att rädda liv.

Kartbilagor privatperson 17

Kartan visar alla de promenadvägar/stigar som finns inom områdena Romanäs och Löverhult som tillkom på sanatorie tiden, ett antal sicksack stigar finns som visar vilket arbete som lades ned för att skapa denna mängd av stigar som utgjorde en del av behandlingen, en kulturgärning

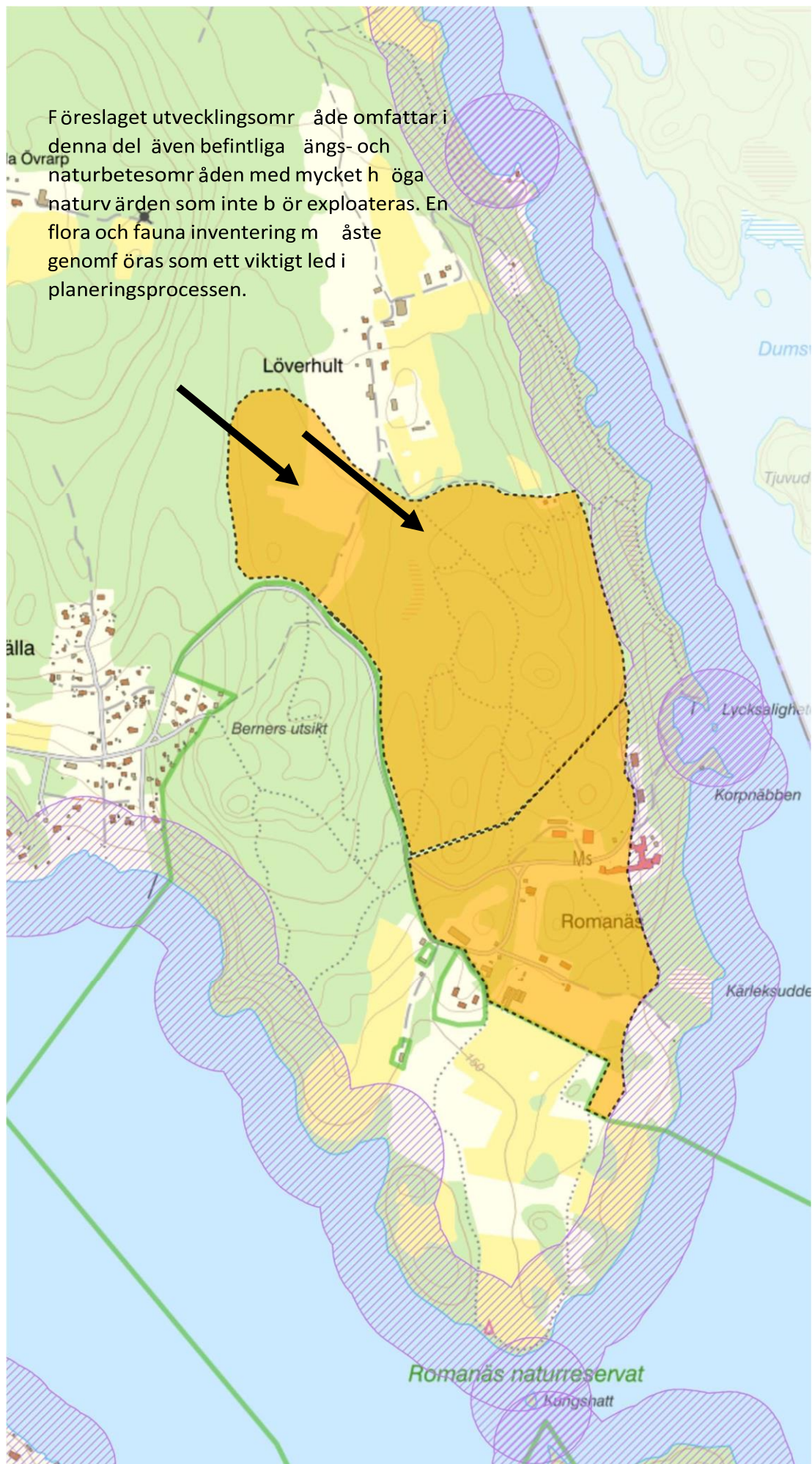

Här finns områden som kan exploateras, gles bebyggelse på vägen från gamla 32:an till Övrarp som kan stärkas av ökad trafik

Tidigare fastighetsgränser, allt söder om denna utgjorde sanatoriets område

Föreslaget utvecklingsområde omfattar i denna del även befintliga ängs- och naturbetesområden med mycket höga naturvärden som inte bör exploateras. En flora och fauna inventering måste genomföras som ett viktigt led i planeringsprocessen.

Privatperson 18 (m fl)

Vi har läst förslaget till översiktsplan och har följande synpunkter angående planens skrivningar för Löverhult och Romanäs. Vi har starka invändningar mot den föreslagna byggnationen i Romanäs och Löverhult, vilket vi uppfattar som två helt nya stadsdelar med uppåt 90 villor.

Trafiksäkerhet: Planen anger att trafiken till den nya byggnationen i Romanäs och Löverhult skall ske via den befintliga Romanäsvägen. Redan idag är vägen för smal för den nuvarande trafiken, särskilt med tanke på att vägen är ett viktigt promenadstråk för boende i Västra och Östra Röhälla. Till detta kommer på sommaren passerande gående barn och vuxna på väg till badplats i både Västra och Östra Röhälla. Att ansluta en ny stadsdel utan att bygga gång- och cykelbana är idag orimligt ur trafiksäkerhetssynpunkt. Att bygga ut vägen är omöjligt, eftersom den är extra smal där den passerar Västra och Östra Röhälla. Utbyggnaden och den kraftigt ökade trafiken skulle också medföra avsevärt försämrade miljö runt Romanäsvägen på kort och på lång sikt.

Natur- och kulturvärden: Romanäsudden är ett viktigt rekreationsområde för många i kommunen. Vi har med glädje kunnat se att den utmärkta vandringsstigen på udden drar till sig fler och fler vandrare. Naturreservatet är samtidigt ett av få områden med tillgång till sjön och med typisk Sommennatur, som är lättillgängligt med cykel eller bil från tätorten. Att bygga så många bostäder i nära anslutning till naturreservatet, skulle förändra karaktären på området och kraftigt förminska värdet och allmänhetens tillgång till området. Vi menar att förslaget om utbyggnad i Löverhult och Romanäs bör tas bort från översiktsplanen. Istället föreslår vi att naturreservatet utvidgas - till glädje för alla boende i Tranås med omnejd.

Östra Röhälla husägarförening

Styrelsen för Östra Röhälla Husägarförening har tagit del av förslaget till en ny översiktsplan för Tranås kommun. Föreningens medlemmar representerar 47 fastigheter med permanentboende och fritidsboende i Östra Röhälla, belägna ovanför och nedanför Romanäsvägen. I det följande redogör vi för våra synpunkter gällande den del av översiktsplanen som rör Löverhult och Romanäs.

Vi har stor förståelse för Tranås kommuns planer på att växa och att göra sjön Sommen tillgänglig för många. Vi menar dock att översiktsplanen så som den nu är utformad, med planer på ca 90 nya hushåll i Löverhult och Romanäs, går emot de ambitioner om social och ekologisk hållbarhet som formuleras i planen. Våra synpunkter rör 1) processen, 2) väg och säkerhet, 3) natur- och klimatvärden och 4) kulturvärden.

Processen: Planen innehåller förslag som skulle innebära omfattande förändringar för vårt område och närområde. Trots detta har varken vi eller någon annan av föreningarna eller andra markägare i området aktivt tillfrågats att inkomma med synpunkter. Vi noterar att förslaget om plan för Löverhult inte fanns med i den första versionen av översiktsplanen, utan är tillagt efter samrådet. I översiktsplanen står vidare att förslaget "har tillkommit på privat initiativ" (s 44), men när vi vänt oss till kommunen och efterfrågat underlaget till detta får vi istället besked om att initiativet är kommunens. Det är anmärkningsvärt att kommunen under processens gång själva tar initiativ till att addera en så stor förändring i översiktsplanen. Den tidsplan som presenteras (5 år) är dessutom i sammanhanget mycket kort. Vi menar att detta sammantaget – bristen på information, felaktiga uppgifter i översiktsplanen, ett omfattande tillägg och en kort tidsplan – går emot principer om transparens och delaktighet.

Väg och säkerhet: De planerade områdena i Löverhult och Romanäs ska enligt översiktsplanen angöras "via befintlig väg via Röhälla" (s 44), alltså Romanäsvägen. Romanäsvägen går rakt igenom vårt område, och vi har därför omfattande kunskap om hur vägen fungerar idag. Vi undrar: 1) Har detta förslag föregåtts av en utredning och besiktning av vägen och dess omgivningar, inklusive en konsekvensbeskrivning? 2) Är det möjligt för kommunen att skriva in en privat väg i en översiktsplan, utan att styrelsen för vägföreningen (där vi är representerade) alls är tillfrågad? Om kommunen gjort en utredning och konsekvensbeskrivning av att de planerade områdena ska angöras via Romanäsvägen vill vi ta del av denna och inkomma med specifika synpunkter.

Vägen som sådan är redan idag belastad över sin kapacitet, och trafiken genom Östra Röhälla har under de senaste åren ökat på grund av fler hushåll i Romanäs, och naturreservatets stigande popularitet. De boende i halva vårt område korsar Romanäsvägen för att nå sjön med bad och båtplatser. På vägen rör sig, året runt, människor i olika åldrar, och många av dem är familjer, barn och äldre. Under sommarhalvåret begränsar vi hastigheten och sätter ut farthinder. Trots detta är trafiksäkerhetssituationen ansträngd. Romanäsvägen används som promenadstråk inte bara av oss, utan av boende i området hela vägen från Västra Röhälla till Romanäs. Ytterligare 90 hushåll i området skulle innebära en markant ökning av både biltrafik och promenader, och därmed ökade risker ur trafiksäkerhetssynpunkt, då Romanäsvägen saknar gång- och cykelbana.

Att bygga 90 bostäder på 5-10 år innebär dessutom under en lång tid avsevärd tung byggtrafik, som vägen inte är dimensionerad för. Under denna tid skulle trafiksäkerhetssituationen vara än värre.

I översiktsplanen anges att cyklisters perspektiv alltid ska beaktas. Vi välkomnar att en utbyggnad av cykelvägen längs väg 32 planeras. Det är dock knappast tillräckligt för att beakta cyklisters perspektiv vad gäller de planerade områdena i Löverhult och Romanäs. Genom vårt område (liksom på andra ställen längs vägen) finns ingen möjlighet att bredda Romanäsvägen för gång- och cykelbana, eftersom den är smal och ligger i direkt anslutning till tomter.

Utöver ovan nämnda aspekter kring belastning av själva vägen och trafiksäkerhet, skulle det påverka buller och avgaser i området. Vi ser också att en båtplats planeras i Skoboviken, och antar att den skulle vara attraktiv för boende i Löverhult och Romanäs. Detta skulle ytterligare öka belastningen på Romanäsvägen.

De 90 hushåll som planeras skulle i sin vardag vara helt bilberoende pga avsaknad av kollektivtrafik, gång- och cykelbana, och det finns anledning att tro att flera skulle ha mer än en bil. Att dessa skulle trafikera Romanäsvägen ser vi som en omöjlighet.

Natur- och klimatvärden: Naturreservatet som sträcker sig från Östra Röhälla till Romanäs är mycket uppskattat av oss som bor i området, men också av många andra. Vi har de senaste åren – inte minst efter att Tranås kommun gjort iordning och exemplariskt skött promenadstig och grillplats – märkt ett ökat intresse. De besökare vi möter på promenader längs udden kommer från Tranås med en vid omnejd.

Översiktsplanens förslag för Löverhult och Romanäs äventyrar naturreservatet. I planen anges att hänsyn ska tas till det befintliga "stignätet med gröna stråk och områden" (s44). Det är välkommet, men också svårt att se hur det skulle realiseras när ca 90 hushåll med tomter och tillfartsvägar planeras. I planen anges inte hur naturreservatet påverkas, eller vilken hänsyn som tas till detta. Vår farhåga är att naturreservatet i praktiken skulle förvandlas från natur till ett parkområde. Naturen, inklusive sjön, blir mindre tillgänglig för alla.

Utöver faran för naturreservatet innebär översiktsplanen, om den realiseras, att värdefull och vacker skogs- och jordbruksmark, inklusive ängar och betesmark, förstörs.

Kulturvärden: Löverhult och Romanäs, tillsammans med Röhälla Gård, Västra Röhälla med Furulid, Östra Röhälla och Berghälla är en unik kulturbygd med lång historia, som genom åren har dokumenterats i såväl facklitteratur som skönlitteratur.¹ Under 2022 kommer två nya böcker om området, och det finns tankar om att få till stånd en utställning i Tranås. Det här är en miljö för Tranås kommun att vara stolt över, och att vårda. Översiktsplanens förslag förstör denna unika kulturmiljö, med sanatoriet och dess talskogar, gamla stigar, bevarade gårdar och en oerhört vacker natur vid sjön Sommen.

Sammanfattningsvis: Översiktsplanen utgår från FNs definition av hållbar utveckling från 1987: "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (sid 13). Vi menar att förslagen gällande Löverhult och Romanäs går emot en hållbar utveckling, idag såväl som imorgon. Planen motverkar social och ekologisk hållbarhet idag genom ökad trafik, minskad säkerhet och minskad tillgång till natur- och kulturmark. Den äventyrar kommande generationers behov genom att medföra en ökad belastning på klimatet och genom att förstöra unika naturområden och en historisk miljö som aldrig kan återställas.

Sammantaget ställer vi oss negativa till planen för Löverhult och Romanäs såsom den framställs i översiktsplanen. Vår bestämda uppfattning är att denna del bör tas bort helt eller minskas avsevärt i omfattning. Istället föreslår vi att Tranås kommun utreder möjligheterna att utvidga det befintliga naturreservatet, så att området bevaras och görs tillgängligt för så många som möjligt.

Privatperson 19

1) ALTERNATIV FRAMTID FÖR UDDEN SOM HELHET:

I en expansionsfas som den Tranås kommun befinner sig i, är det viktigt att parallellt också säkra sammanhängande rekreativa ytor lång fram i tiden. Romanäs udde bör, menar jag, uppfattas som ett samlat rekreativt område – inklusive de ytor som ännu inte är naturområde.

Hela udden har ett gemensamt stigsystem från det gamla sanatoriet, som också ansluter till et nät av andra promenadstråk. Det vill säga: Det som är skyddad i naturområdet är bara hälften av promenadvägarna. De sista åren har hägn, avstängningar och skogsfällning gjort det svårare att överblicka stigsystemet öster om Romanäsvägen. Men det finns där och är en del av sanatoriets unika historia. Detta östra nät leder till strandnära stigar längs Sommaviken, Löverhult och vidare till Krämarp och Övrarp. Udden är ett integrerat område som har massor av outnyttjad potential för fritid och turism. Det är alltså upplagt att skydda hela området och att utveckla det inom området kultur/ fritid. Det skulle långsiktigt och utan tvekan skapa större värde för Tranås, med också möjlig interaktion med Hätte-baden o.s.v.

Till detta kan ytterligare tilläggas:

- Alla andra tätortsnära områden vid Sommen är exploaterade, och bara detta enda är kvar.
- Promenadsystemet öster om vägen har andra kvaliteter och förbinder i andra riktningar, och kompletterar och potentierar nuvarande naturområde.
- Här har redan satsats på natur, kultur och fritid med naturskyddsområde, promenadväg längst ut på udden och nya cykelstigar på 32-an.
- Läget på en udde är upplagt för fritidsändamål, med vatten på två sidor,
- Positiv synergieffekt för fritid: Det är en stor variation av olika miljöer (naturskog, sanatorium, ängar, strand, anlagda skogsstigar utan sten) - allt kombinerat med ingen genomfartstrafik, stillhet och närhet till Tranås, möjlig hamn etc.
- Villabebyggelse skulle skapa barriärer och miljöpåverkan i denna sammanhängande kultur och naturmiljö av en art, som enligt er egen planbeskrivelse inte är önskvärda.

- Existerande logistik är optimal för fritid. Vägen i hela dess sträckning är ytterst lämpad för fritidsändamål, med nära avstånd till tätort, lite trafik och redan cykelbana på stora delar, och Romanäsvägen som underbart cykelstråk. Romanäsvägen är däremot högst olämplig som tillfart för större bostadsområden, och med bostäder må det förutsättas investeringar i både vägar och VVS - ---
-Många skrivningar i planen understöttar en strategi som ovan beskrivet: ".att nya barriärer i landskapet undviks så långt möjligt.", "Stor vikt ska läggas vid att spridningsvägar och gröna samband kan vidmakthållas och att inga nya barriärer tillkommer..."särskild hänsyn tas till rekreation och friluftsliv." "En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.."

Utvecklingspotential på längre sikt kunde omfatta återupprättande av hamn med ångbåtsbrygga, tillgänglighet per båt (Hätte, Tranås), ridning, center för kanotning, caféer och fler grillställen, små badplatser längs stigarna, vandrarhem, mindre utställningar etc. Allt med det stora (och kompletta) nätet av promenadstråk som kärna.

Frågan är också om inte sanatoriets stigsystem - med den bredare syn vi idag har på kulturvärden - samlat kunde bedömmas som värt att bevara. Huset blev inte byggnadsminne pga ombyggnader, men helhetsmiljön är ännu nästan intakt. På basis av denna kulturhistoria vore det upplagt att söka extern finansiering, som jag ser det. Vi är många som gärna skulle engagera oss. Erfarenheten visar faktiskt, att ju större och mer visionärt man tänker, ju lättare är det att engagera sponsorer eller fonder.

Även om visionerna inte fullt ut kan realiserats nu, bör inte bostadsbebyggelse ödelägga framtida möjligheter. Tvärtom bör detaljplanen säkra att ev. nytt byggeri understöttar att områdets långsiktiga värden bevaras, och att detaljplanen säkrar området för rekreation – nu och i framtiden. Ett första litet steg kunde sen vara att i närtid ta över och göra lätt tillgängligt också hela det östra stigsystemet inklusive hägnet.

Steg två är så att tänka stort och visionärt för att utveckla området för alla. Tranås har här ett helt optimalt placerat område med fantastisk natur och kulturella highligts och vyer som fascinerar och som man aldrig tröttnar på. Det är lättillgängligt från Tranås också på cykel, och skulle kunna samspela med Hätte. För att citera er själva: "Det varierande landskapet inbjuder till vistelse i skog och mark och utgör ett ovärderligt arv som vi har att förvalta för kommande generationer."

Helt privat vill jag tillägga, att för mig som hela mitt liv sett gäster från när och fjärran trollbindas av dessa miljöer, är det märkligt att kommunen inte verkar förstå hela värdet och inte vill utveckla det.

2) OM NI ÄNDÅ ÖPPNAR UPP FÖR PRIVATA HUS :

Om ni ändå går vidare med byggande har jag följande förslag/ synpunkter:

- 1) Att ingen bebyggelse sker på ängar, fält eller i direkt närhet av Löverhults by eller Romnäs gård.
- 2) Att bebyggelsen begränsas till ett antal mindre "byar" med harmoniserad arkitektur – se nedan.
- 3) Att strandavståndet är minst 200 meter.
- 4) Logistik: Jag förutsätter att villor betyder kommunalt avlopp (ni väljer formuleringen "aktualiserar"?) Väg kunde, som jag ser det, vara genom skogen direkt från 32-an. Romanäsvägen är inte lämplig för genomfartstrafik.
- 5) Eventuella villor i detta känsliga område måste i givet tillfälle kopplas till långt starkare byggdirektiv, arkitektonisk styrning och samordning än som tidigare har varit regeln i Tranås. Som positiv inspiration vill jag peka på tillbyggnader vid Löverhult - boendehus, garage, ekonomibyggnad, orangeri o.s.v. Också huset vid stranden är värt att ta som förebild, men mycket fin anpassning till naturen i kombination med modern arkitektur.

Fördjupning: Det är de facto en konflikt mellan att attrahera privatpersoner och vilja ge dem frihet, och kommunens samlade attraktionskraft och mervärde. Man attraherar folk med en miljö som man samtidigt riskerar att förstöra. Bl.a. Sotenäs har tagit fatt i detta. Jfr också Chalmers: "Att bygga varsamt i det bohuslänska berglandskapet" (pdf på nätet) Frågorna här är relevanta också för Tranås, t.ex. relationen mellan bebyggelse och landskap och mellan byggnad och mark. Om en större grupp hus ska bli en del av landskapet och miljön istället för att slå sönder den, krävs stor omsorg. Mycket byggeri i kommunen har dock, dessvärre, kännetecknats av kollisioner i stil och skala, okänsliga ingrepp i mark inkl. utfyllningar, bl.a. för att breda ut stora typhus på betongplattor och liknande. Samlat ger det oförankrade och splittrade miljöer med negativ inverkan på omgivningen. Dessa erfarenheter gör, att många av oss fruktar det värsta när privat villabebyggelse är på tapeten.

Att organiska och harmoniska miljöer är det som långsiktigt ger mervärde, är annars uppenbart. På många platser inspireras man också igen av t.ex. den klassiska trädgårdsstaden. En annan inspiration är Jan Gheel ("Livet mellan husen") som visar på hur man skapar levande, harmoniska områden.

Frågan är: Om ni tillät byggen i dessa områden, skulle det då bli ett attraktiva och vackra byar som vi valde att vandra igenom, liksom vi hela tiden söker oss till Löverhult? Kanske en samlad by med moderna variationer på Carl Westmans vita rappning mot mörkt trä, eller något som Löverhults naturnära strandhus?

Jag menar: OM det ska byggas privathus i denna känsliga miljö bör det vara i en mer begränsad skala, och kvaliteten och samspelet med naturen och det existerande måste vara i särklass.

Men igen: Det strategiskt upplagda valet är ett fritids- och kulturområde på hela udden, se punkt 1. Jag stöttar i övrigt Östra Röhälla Husägarförenings skrivelse.

Privatperson 20 (2 personer)

Vi har tagit del av förslaget till ny översiktsplan (ÖP) och lämnar härmed några synpunkter. Det är lovvärt att Tranås kommun har en framtidsvision där ett mål är att man ska vara en handlingskraftig kommun med minst 25 000 invånare år 2040.

Tranås har ett varierat näringsliv och det finns naturkvalitéer som gör kommunen attraktiv som bostadsort. Förslag till ny ÖP behöver då ta hänsyn till de naturvärden som finns om man vill bevara det som ger mervärde åt kommunen. Som utflyttade Tranåsbor har vi inte överblick på alla delar av ÖP, men den del som rör Löverhult och Romanäs och sjön Sommen som miljö känner vi väl till sedan flera decennier. Löverhult – Romanäs Östra Röhälla Husägarförenings styrelse har inlämnat en gedigen skrivelse med synpunkter avseende 1) Processen för framtagande av förslag till ny ÖP; 2) Väg och säkerhet; 3) natur och klimatvärden och 4) Kulturvärden. Vi stödjer denna skrivelse i alla stycken, men ger här några ytterligare kommentarer.

1. Processen: Det är häpnadsväckande hur det nya förslaget har tagits fram utan samverkan med boende som drabbas i närområdet. Det är förståeligt att kommunen vill avancera utan alltför mycket av "not in my backyard"-reaktioner från boende som tycker sig bli negativt påverkade. Men när handläggningen sker på ett demokratiskt otillfredsställande sätt undergräver det förtroendet för kommunala tjänstemän och politiker. Vill inte ni att medborgarna ska lita på kommunens handläggare och politiker?

2. Väg och säkerhet: Som redan påpekats är det en smal väg genom tät bebyggelse både vid Västra och Östra Röhälla. Att då anlägga 90 bostadshus i Löverhult/Romanäs innebär en stor påfrestning för säkerheten. Många gående längs vägen och mycket barn som korsar vägen för att ta sig till sjön. Här undrar vi om det finns en konsekvensutredning för trafiksituationen om den planerade bostadsbebyggelsen genomförs?

3. *Natur- och klimatvärden:* Utöver de synpunkter som framförts av Ö Röhälla husägarförening vill vi peka på risken för att den attraktiva Sommen-miljön förbrukas genom omfattande bostadsbyggande, se nedan under avsnittet "Sjön Sommen".

3. *Kulturvärden:* Löverhult har under decennier förvaltats exemplariskt med bevarande av betesmarker och åkrar med rik biologisk mångfald som resultat. Det är också en fint sammanhållen "by" med inägor och utägor. Romanäs har en unik historia med unika byggnader. Tranås kommun kan istället för omfattande nybyggnation med påföljande slitage sträva efter att utvidga det befintliga naturreservatet och samverka med markägarna.

Sjön Sommen ÖP: "Knutet till sjön Sømmens attraktionskraft som boendemiljö finns en stor del av Tranås framtida potential för ny bebyggelse. Stora delar av stranden är redan idag ianspråktagen för ny bebyggelse" Om Tranås kommun menar allvar med att Sommen ska ha attraktionskraft i framtiden måste sjön och dess omgivningar vårdas och inte förbrukas. Det återstår nu väldigt få strandnära partier inom kommunen som inte är exploaterade med bebyggelse. Följ strandlinjen från Häradsbäcken i söder till Sømmens samhälle i norr: Det är inte mycket yta som återstår med bara lite mänsklig påverkan! Att då radera återstående natur på strandnära mark vore ytterst olyckligt och motverkar den långsiktiga visionen om befolkningstillväxt.

Erfarenheten visar att även bostadsbebyggelse mer än 100 m från stranden får negativa konsekvenser för strandremsan. Avskogning sker, båtplatser tillkommer, området smygprivatiseras ofta och i slutänden försvinner djur och växtliv. I ett större perspektiv behöver hela Sverige (hela världen) satsa på hållbarhet och biologisk mångfald. Detta är inte bara vackra honnörsord i samhällsdebatt och politik. Hållbarhet handlar om kommande generationers överlevnad och den kampen har redan börjat. Sjön Sommen är en konkret miljö att förvalta hållbart

Sammanfattning av inkomna synpunkter på Löverhult/Romanäs och fortsatt process

Om processen: Några av de yttranden som inkommit tar upp vad man anser som brister i processen. Dels att förslaget till bostadsbyggande på Löverhult inte var med i det tidigare samrådsförslaget och dels att kommunen inte tagit aktiv kontakt med berörda boende, föreningar och samfälligheter.

Kommentar: Översiktsplanens roll är att väga och prioritera olika relevanta allmänna intressen mot varandra. Däremot görs ingen avvägning mellan enskilda intressen. Det görs först i detaljplaneringen. De synpunkter som inkommit berör både allmänna och enskilda intressen. I förslaget till översiktsplan beskrivs vilka allmänna intressen i området som kräver särskild hänsyn. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan. Att Löverhult inte var med i samrådet utan tillkom först under granskningen beror på att dialogen med markägaren tillkom först under samrådet, vilket naturligtvis inte är optimalt. Mellan samråd och granskning är det emellertid möjligt och ganska vanligt med större ändringar i en översiktsplan.

Lokalisering: Många ställer sig frågan till att kommunen vill lokalisera av nya bostäder till just detta område med tanke på avståndet till tätorten och i dagsläget avsaknaden av infrastruktur för cykling och ett svagt utbud av kollektivtrafik.

Kommentar: Tranås kommun har ett stort behov av nya tomter för framförallt villabebyggelse i attraktiva lägen. Då kommunens markinnehav i detta avseende är begränsat är dialogen med privata markägare en viktig del i kommunens arbete för tillväxt och utveckling. Löverhult och Romanäs är två sådana områden som aktualiserats under processen.

Med ett förstärkt befolkningsunderlag skapas också incitament för att utveckla kollektivtrafik och cykelinfrastruktur. Det pågår en löpande dialog med Jönköpings länstrafik om förstärkt kollektivtrafik i stråket Tranås – Sommen längs gamla 32:an.

Väganslutning: De synpunkter som är genomgående i så gott som samtliga inkomna yttranden är hur de nya områdena ska anslutas. Samtliga motsätter sig anslutning via befintlig väg då denna redan idag anses vara hårt belastad. Trafiksäkerhet, bärighet, påverkan på boende samt svårigheter att förbättra vägen utan andra intrång är aspekter som lyfts, liksom ekonomiska frågor då det rör sig om en enskild väg. Särskilda farhågor finns också vad gäller belastningen under själva byggskedet. Som alternativ föreslår några därför att angröning sker från andra håll, norr om Röhälla.

Kommentar: Anslutning till de aktuella områdena är en nyckelfråga och Tranås kommun instämmer i att frågan behöver utredas med flera olika alternativ beroende på vilken exploateringsgrad som faktiskt kan bli aktuell. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Natur- kultur- och rekreationsvärden: Många synpunkter berör påverkan på området som helhet inklusive de delar som idag är skyddade som naturreservat, kulturmiljö eller strandskydd. Nätet av strövstigar både inom och utanför naturreservatet är tillsammans med miljön som helhet av stort värde inte bara för boende utan även omtyckta besöksmål. Många har även påtalat att i det nuvarande förslaget berörs värdefull jordbruksmark.

Kommunens kommentar: Naturreservat, stränder inom strandskydd och kulturhistorisk bebyggelse i området är inte direkt påverkat av förslaget, däremot innebär självfallet en mer omfattande exploatering en påverkan på området karaktär som helhet. De områden som avgränsats är samtidigt så pass stora att hänsynstagande till natur-, kultur- och rekreationsvärden samt jordbruksmark är möjligt i samband med att delar av området detaljplaneras. Oavsett exploateringsgrad kommer den fortsatta processen att kräva omfattande inventeringar. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Övrig infrastruktur: Några av de inkomna synpunkterna tar upp frågor om hur behovet av övrig infrastruktur som t ex båtplatser, VA-försörjning, cykelbanor, kollektivtrafik mm ska kunna tillgodoses.

Kommunens kommentar: Med den reviderade inriktning som redovisas under samlad bedömning nedan kommer frågor om övrig infrastruktur kopplat till ny bostadsbebyggelse att behandlas i kommande planprogram.

Skala och omfattning: Ett mindre antal synpunkter motsätter sig inte fullt ut en viss tillkommande bebyggelse, men att denna i så fall bör ske i mindre skala och med höga krav på anpassning till områdets nuvarande karaktär.

Kommunens kommentar: Det är relativt stora områden som avgränsats i översiktsplanen och det går i dagsläget inte att i detalj fastställa vilka delar som faktisk blir aktuella för bebyggelse. Det är, som framgått, många olika behov och hänsyn som behöver tillgodoses, vilket kommer att hanteras i ett planprogram för hela området Löverhult – Romanäs. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Samlad bedömning: Synpunkterna på översiktsplanens förslag till ny bostadsbebyggelse på Löverhult och Romanäs är omfattande och i hög grad samstämmiga. Många är berörda och framförallt anslutningen till området, men också karaktären som helhet är nyckelfrågor som behöver utredas i en särskild process. Det går heller inte ännu att bedöma hur många bostäder som faktiskt kan bli

aktuella med hänsyn till andra intressen och att kommunen inte har rådighet över området. Översiktsplanens inriktning har därför reviderats och föreslår fortsatt arbete inom ramen för ett planprogram som omfattar hela området. I planprogrammet behöver de synpunkter som inkommit under granskningen vägas in, och förfarandet innebär också att berörda boende, samfälligheter m fl blir direkt delaktiga i ett tidigt skede innan eventuell detaljplan påbörjas.

Junkaremålens backar

Ett stort antal synpunkter från privatpersoner och föreningar samt namnlistor handlar om översiktsplanens förslag till bostadsbebyggelse i området som benämns Junkaremålens backar. Då synpunkterna genomgående har en stor samstämmighet och berör samma frågor har kommunen valt att istället för att bemöta varje enskilt yttrande kommentera de olika frågor som väckt ämnesvis. Kommunens kommentarer och förslag till ändringar och kompletteringar återfinns därför sist i detta avsnitt. Inkomna namnlistor angående Junkaremålens backar finns som särskild bilaga att ladda ner från den digitala översiktsplanen.

Privatperson 1 (2 personer)

Vi har tittat på förslaget som Arkitektbyrån White gjorde 2015. Det är svårt att få en helhetsbild av planen, men dock finns där huskroppsplaceringar som definitivt inte hör hemma i sammanhanget. Man har placerat två stora 5-våningshus längs Östra vägen från fotbollsplanen och förbi grillplatsen och pulkabacken. Där bör det absolut (om det överhuvudtaget skall bebyggas) vara någon typ av enfamiljs rad-, grupp- eller kedjehus. Det mest naturliga här borde väl vara att man gör en anpassning till terrängen och befintliga hus på båda sidor om Östra vägen.

Det behövs givetvis mycket lägenheter också, men högre byggnation bör enligt vår mening ligga längre upp i området.

Vi ber er noga tänka till vid planeringen av det här fina, centrala området och ser fram emot att få se ett nytt förslag.

Tranås cykelklubb

Tranås Cykelklubb har en växande skara ungdomar som träffas två gånger i veckan för att cykla MTB tillsammans. Vi startade vår verksamhet för 6-år sedan och var 2021 ca 60 aktiva ungdomar och ca 15 ledare. Fokus för klubbens verksamhet är att aktivera ungdomar och att ha roligt i skogen. Vi har även vuxna medlemmar som cyklar MTB och landsvägscykel, totalt är vi ca 120 medlemmar. 2018 lämnade klubben in en skrivelse till kommunen i syfte att använda den gamla skidbacken Talperna för MTB-verksamhet. Sedan dess har vi utvecklat den gamla backen med ett antal MTB-leder. Vi presenterade våra idéer och visioner för området till Tom Johannesson i juni 2021. Se bilden nedan för ett utdrag ur det material som vi presenterade för Tom i juni 2021. I detta dokument refereras det gula området i bilden "Framtid Talperna" som just Talperna. Under vårt möte med Tom har vi en muntlig överenskommelse och nästa steg är att upprätta ett arrendeavtal. Tom Johanneson påpekade såklart planerna i området och de har även påpekats från kommunens håll vid 2018 då vår ursprungliga skrivelse lämnades in till Kultur och fritid. Nu har vi tagit del av planerna i detalj i och med den nya översiktsplanen. Vi som Tranås Cykelklubb ser det som vår plikt att belysa Tranås kommun om vår syn på området och också hur vi nyttjar det i dagsläget.

Hela presentationen vi överlämnade till Tom Johannesson bifogas sist i dokumentet.

Privatperson 2

Nedanstående citat är axplock från olika avsnitt i det nya förslaget på översiktsplan (ÖP) för Tranås kommun:

”För Tranås tätort eftersträvas en sammanhållen expansion så att den närhet som finns mellan bostadsområden och natur, parker, fritidsaktiviteter, service och stadskärna kan tillvaratas och förstärkas.”

”De gröna värdena ska inte bara behållas utan även utvecklas och förstärkas i både befintliga och nya parker och naturområden.

”Friluftslivet är en bebyggelsefull del av kommunens attraktionskraft för boende och besökare och en prioriterad fråga i folkhälsoarbetet.”

” Vid planläggning av nya områden ska hänsyn tas till att bevara omgivande natur och dess karaktär vilket blir framtida bostadsnära natur. Bostadsnära natur av hög kvalitet är viktigt för folkhälsan och den vardagliga rekreationen.”

”Vid utbyggnad av nya bostadsområden ska det säkerställas att det finns en god tillgänglighet till näraliggande områden för fritid och rekreation.”

”Grönstrukturen ska säkerställa god tillgång till parker och naturområden i alla delar av tätorten för att tillgodose olika former av behov, exempelvis vardagsrekreation, motion, fritidsaktiviteter, mötesplatser, lek och naturupplevelser.”

” Närheten till grönområden och natur är en viktig del i vardagsmiljön. En funktionell grönstruktur har flera nivåer, från bostadsnära grönområden till större parker och naturområden som hänger ihop med varandra och med den tätortsnära naturen i gröna stråk som både ger en god tillgänglighet och gynnar biologisk mångfald. Grönstrukturen bidrar även med ekosystemtjänster som t ex skugga, fördröjning och rening av vatten, koldioxidupptag, människors förbättrade hälsa mm. Grönstrukturen har alltså såväl kulturella och sociala värden som ekologiska och ekonomiska värden.”

Miljöbalken slår bl a fast att:

1. Hälsa och miljö skall skyddas
2. Natur- och kulturområden skall skyddas och vårdas
3. Den biologiska mångfalden skall bevaras
4. En god hushållning av mark och vatten skall tryggas

Kommunen gör ett mycket viktigt konstaterande avseende naturens betydelse för folkhälsan. Och God hälsa och välbefinnande är ett av de globala målen i Agenda 2030 som bl a alla myndigheter ska jobba efter.

Samtidigt föreslår kommunen i ÖP utvecklingsområde för bostäder vid Junkaremålen backar. Förslagets utformning innebär att nya bostäder planeras dikt an till befintlig bebyggelse mot norr och väst, dvs en försämring av närheten till natur (bestående av relativt orörd naturmark med barrträd, blåbärsris och berg i dagen dvs högre naturvärden än gräsmatta erbjuder) och fritidsaktiviteter (gräsplan för fotboll mm, backe för pulkaåkning och löpträning mm, boulebana samt skogen för promenad, skogscyckling, kontemplation, bärplockning mm).

Flera studier visar på att samhället måste bjuda in till spontan lek och aktivitet i vardagen för att barn och ungdomar ska vara fysiskt aktiva i tillräcklig dos för att uppnå fysiskt god hälsa. Organiserad idrott når bara vissa individer och den begränsade skolgymnastiken är otillräcklig i tid och intensitet.

Hur har kulturella, sociala, ekologiska och ekonomiska plussvärden för befintligt grönområde med både pulkabacke, gräsplan, boulebana och attraktiv skog vid Junkaremålen backar vägts mot ekonomiska plussvärden för att bebygga just detta kuperade område i jämförelse med mer perifert och förhoppningsvis planare område?

”Grönstrukturen i Tranås tätort ska utvecklas integrerat med att staden expanderar och förtätas. De gröna stråk och kilar som kopplar samman det centrala parkstråket med omgivande natur ska utvecklas och förstärkas i strategiska delar för att skapa ett sammanhängande nätverk av grönytor i staden.” Vad innebär strategiska delar? Vad finns det för kriterier?

I den gamla ÖP:n kunde man läsa att olika intressen och anspråk som redovisats för utvecklingen i de östra delarna av tätorten och området ut mot Sommen snarare var att betrakta som kompletterande byggstenar i en attraktiv och hållbar tätort än som konfliktområden. Inte heller rädde det någon trängsel varför de särskilda bevarande- och hänsynskrav som fanns i området utan problem borde kunna tillgodoseas. Det var viktigt att det som gjorde området attraktivt inte byggdes bort. Jag måste ställa frågan: Vad är det som har ändrats så dramatiskt att kommunen nu känner ett behov att ta bort bl a barnens pulkabacke?

Grönstrukturkartan visar på en betydlig minskning av grönområden och stråk i jämförelse med den förra översiktsplanen, trots utredningar och forskning som visar på vikten av dessa områden avseende bl a miljö, hälsa och säkerhet. Visst är det en avvägning som gjorts för bebyggelse av bostäder, men det går att expandera och samtidigt behålla grönområdena inklade i bebyggelsen om kommunen tänker till nu. Lyxbostäder kan alla kommuner låta bygga, vissa dessutom i vattennära lägen, men att erbjuda orörd naturmark nära bostäder har också blivit unikt då flera kommuner blivit för ivriga i sitt centrala byggande. Sådana aktioner går aldrig att göra ojordade. Behåll Tranås unikt!

Det gäller även fler planerade utvecklingsområden som presenteras i planen. Kommunen visar på kunskap avseende perspektiven miljö och säkerhet då det i riktlinjer slås fast att solexponering av känsliga byggnader ska begränsas bland annat genom att planera in mer vegetation och grönytor. Kommunen ska arbeta med skuggplanering av utomhusplatser där utsatta grupper vistas i stor utsträckning, så som lekplatser, förskolor och skolor.

Ändå föreslås det i ÖP att skogen jämte Junkaremålskolans norra byggnader, där yngre barn har sin verksamhet, och i vilken de leker dagligen, ska ersättas av bostäder. Hur är det möjligt att motivera?

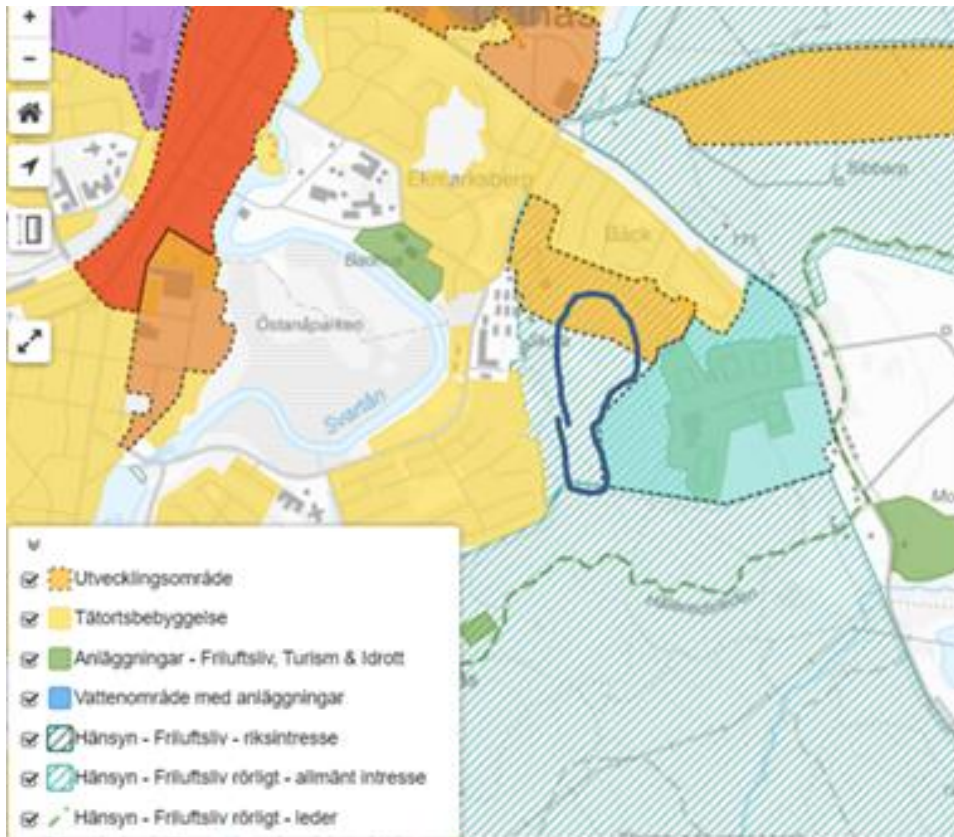
Vidare framgår det att ny bebyggelse ska lokaliseras där den inte riskerar att påverkas av översvämning från skyfall. Detta gäller bl a särskilt samhällsviktig verksamhet som skolor. Sekundära avrinningsvägar och ytor ska reserveras för hantering av skyfall i ny och befintlig bebyggelse. De gröna ytorna som finns i orten ska nyttjas för hantering av vatten och därmed utveckla mångfunktionalitet i ortens grön- och blåstruktur.

Min reflektion är då att hänsyn också bör tas vid ändrad markanvändning för att undvika att grönområden tas bort och ersätts av hårdgjorda ytor i en sluttning ovanför Junkaremålen skola då denna hamnar i riskområdet. Ett observandum är att det vissa perioder av året står vatten nedanför pulkabacken, som hindras att översvämma Östra vägen mha av en vall. Att bebygga hela sluttningen från Östra vägen och österut till Bredstorp torde kräva mycket arbete och kostnader för att dels ta hand om vatten, och dels göra bostäderna lättillgängliga med tanke på lutningen. Är det verkligen hållbar tillväxt?

Nytt förslag till ÖP och underliggande planverk är att kommunen faktiskt följer Miljöbalken fullt ut och sina egna riktlinjer, som nämnts ovan, genom att behålla och säkerställa

grönområdesanvändning längs en yta närmst Bäck, Ekmarkspark och Junkaremålens skola. Utvecklingsområdet behöver således inte utgå, men formas om efter terrängens förutsättningar och förskjutas mer söderut, om det inte går att hitta någon annan mer lämplig yta att bebygga när alla olika perspektiv vägts samman.

Kartbilaga privatperson 2

Privatperson 3

Hörde d skulle byggas hus i vår bäckabacken d hoppas ja verkligen ni tänker om ! D e barn där jämt. E ju ett stort område med barn som är där året runt. Ja va där senast igår o åkte pulka med mina ungar. Ja kan lova att d kommer bli ett stort motstånd om detta är sant, skulle ingen som bor här godkänna!

Privatperson 4

Jag måste lägga ett litet veto ang planerna som smides att byggnation skall eventuellt utföras i och utanför bäckabacken som vi kallar den och även den lilla goa fotbollsplanen. Snälla ni tänk nu på alla våra underbara barn som frånges en underbar vinteraktivitet och även 2 mål för fotbollen. Det räcker med lite frost så är backen full av liv från glada lyckliga barn och även föräldrar. Själv så hängde man där och bjöds på lite grillat efter dagens glädje i backen. Tänk så många av våra barn från skolan som går dit för lite aktivitet med våra lärare. De t.o.m. kommer från Norrskolan för att njuta av backen. Hoppas att ni tar med detta i bagaget i planeringen. Önskar er en god fortsättning på det nya året.

Privatperson 5

Jag fick höra att ni har tänkt att bygga ett nytt område runt omkring junkaremålsskolan och i beckabacken, jag bor mitt emot beckabacken på östra vägen 13 och ser mängder av barn som åker så fort det kommit snö och jag själv åker mycket! Det är den bästa pulkabacken i Tranås Så därför vill jag INTE att beckabacken ska försvinna! Vi behöver ha kvar våra grönområden!

Hoppas verkligen att ni tänker om och hittar ett annat område där inte grönområden förstörs!

Privatperson 6

Har gått förbi Bredstorps idrottsområde ännu en gång. Tänker på barn och ungdomar som tjoar, idrottar (nu på skridskor) och stortrivs medan högtalarna sjunger för fullt. De som vid bygge med tiden skulle bo i området kommer inte undgå att klaga!!! Rör inte skogsområdet mellan Junkaremålen och Bredstorp!!

Inser ju att många träd som omger planerade hus måste bort och området blir betydligt flackare än kartbilden visar. Tänker på alla som kan gå direkt ut i skogen och på så sätt spara bilresor! Tänk så lugnt det är i skogen trots blåst. Stor skillnad mot utefter Svartån. Tänkte när jag gick idag och många tallar m m är nerblåsta under nattens storm: T o m träden protesterar!! Låt området mellan bostadsrättsföreningen Granaten och Bredstorp förbli obebyggt! En ovärderbar promenadtillgång för oss alla! Inte minst eleverna på Junkaremålsskolan!!

Privatperson 7 (m fl personer)

Här med lämnar vi skriftligt in våra synpunkter och visar på vårt missnöje för den detaljplan som är på väg att påbörjats/har påbörjats över Junkaremålens backar. Vi känner att det är orimligt att ta bort skogen, fotbollsplan och pulkabacke då det i dagens läge utnyttjas av såväl privatpersoner, skolan och idrottsföreningar året om. Bäck är känt för sitt lugna naturnära bostadsområde. Att ta bort skog som ligger förhållandevis nära centrum och därför också är lättillgängligt för alla tycker vi går emot Tranås Kommuns egna mål inom social hållbarhet och folkhälsa. Ett av kommunens mål är att det ska finnas tillgängliga mötesplatser för alla, och vad är inte denna yta om inte en tillgänglig mötesplats för alla? Det är inte meningen att man ska behöva sätta sig i en bil och åka till skogen för

att uppleva den. Vi ställer oss frågan varför det alltid måste byggas så centralt som möjligt och på bekostnad av de som redan etablerat sig i områden och på de få grönområden som finns centralt? I vår namninsamling har många kommenterat att de själva med både barn och barnbarn har upplevt naturen i området sedan 1960-talet och önskar kunna fortsätta med det. Många, liksom vi, tycker även att städer behöver skogs- och grönområden nära och omkring bebyggelsen precis som detta område är. Fotbollsplanen och "Bäckabacken" är en knutpunkt för stora delar av Tranås kommuns där man träffas för fritidsaktiviteter året runt.

Vi hoppas att dessa namninsamlingar och kommentarer får er att öppna ögonen och se vad detta område med skog och naturmark betyder för Tranås kommuns invånare och därmed tänker om i era planer och låter naturen förbi orörd.

Privat person 8

Jag heter bor på Hallonstigen i Bäck. Som många andra här i vårt område är jag inte så positiv till planerna på att bygga villor och flerfamiljshus i vårt rekreationsområde. Utifrån den bild i Tranåsposten, som visade de planerade bostäderna, drar jag slutsatsen att ni planerar någon form av höghus uppe på det vi kallar utsiktsberget. Detta tycker jag inte vore bra för oss som bor här i Bäck då det i så fall skulle riskera att skugga flera trädgårdar under de mörka månaderna då solen står lågt på himlen. Redan idag når solen ibland endast under trädtopparna, som dock släpper igenom ljuset. En massiv husvägg skulle dock inte släppa igenom något ljus. Dessutom uppskattar vi som bor här att ha ett rekreationsområde precis bredvid oss så om det byggdes där skulle det begränsa oss och kanske även sänka priserna på våra hus.

Det planeras dessutom bostäder i pulkabacken strax norr om Junkaremålsskolan och detta är även det tråkigt för oss som bor i Bäck men även många andra som brukar åka pulka m.m. i backen under vintrarna. Även Junkaremålsskolan använder backen flitigt under vintrarna då fritids ofta är där och åker pulka och grillar. Att ännu en lekplats för barn och ungdomar försvinner och ersätts med hus är heller inte bra. Jag tänker då på fotbollsplanen vid Östra vägen. Slutligen planeras det även för bostäder söder om utsiktsberget och bort mot ishallen. De bostäderna, samt även höghuset på utsiktsberget, skulle då nås med en ny väg som skulle byggas söder om Bäck. Som jag förstår det skulle den då påverka junkaremålsskolans elevers möjligheter att leka i de fina sandbackarna precis öster om låg- och mellanstadiet. Det är mycket olyckligt om ni genomför detta då skolan riskerar att inhägnas för att skydda barnen mot bilarna, och skogen som utnyttjas för lek (vilket är så viktig för inläring) skulle antingen förstöras av vägbygget eller skogen inte kunna användas av barnen då de knappast skulle få leka på andra sidan vägen. Dessutom försvinner ju även möjligheterna att använda skogen öster om skolan för orientering och andra aktiviteter som biologilektioner m.m. På kommunens hemsida beskrivs Junkaremålsskolan på följande sätt:

"Junkaremålsskolan ligger både centralt och naturnära. Vi har gångavstånd till simhallen och Bredstorps idrottsplats, med ishall, bandybana, tennishall, fotbollsplaner och friidrottsbanor. Skolgården gränsar till ett strövområde med skogen i öster och Svartån i väster, vilket inbjuder till utflykter och fältstudier och möjliggör profilering inom idrott och hälsa."

Här framgår det alltså att kommunen ser naturen som en resurs för skolan och det tycker jag att den skall få fortsätta vara. Skogen öster om skolan kan inte ersättas med besök i Östanåparken då det ligger längre bort och heller inte kan nås av låg- och mellanstadieelever spontant under rasten. Ifall era planer blir verklighet har Junkaremålsskolan ingen natur nära utan ligger tätt inbäddad av bebyggelse på alla sidor. Redan nu har ju fotbollsplanerna och tunneln under östravägen försvunnit. Förstör inte mer i närområdet tack.

Låt mig istället få föreslå en kompromiss, ifall kommunen ändå bestämmer sig för att bygga i området. Låt bli att bygga på utsiktsberget och pulkabacken och låt istället vägen gå upp mellan de tre höghusen på Sofia Dahlbergsgatan och gymnastikhallen. Där går det idag en väg som inte används lika mycket av eleverna för lek och naturupplevelser. De som bor på Sofia Dahlberg och Junkaremålens villaområde har ändå sockertoppen kvar samt närmare till Illerns reservat än oss i Bäck. Vägen skulle kunna leda upp till området bakom Talpernabacken som det såg ut på bilden Tranåsposten visade, men sedan inte nå längre norrut. Detta sparar då Utsiktsberget samt den grusväg som idag går ner till Junkaremålsskolan. Vi i Bäck, samt de som flyttar in i det nya begränsade området, kan då använda i alla fall halva området som rekreationsområde. Detta skulle även rädda naturen åt Junkaremålsskolan. Se bilaga där jag med orange färg markerat ungefär hur en väg skulle kunna leda upp i området och begränsa husbygget väster och söder om den vägen. Det skulle då spara den norra grusvägen ner till Junakrmålsskolan och utsiktsberget och vi i Bäck vara betydligt gladare än om hela området exploaterades. Dessutom kan de i Junakremålen nå skogsområde söder om den nya bebyggelsen och alla sannolikt bli glada och nöjda.

Jag passar på att skicka in en förbättrad karta medans tid finns. Dessutom kan jag förtydliga ett par saker. Det förra mailet skrevs på natten och prosan var därefter 😊

Jag nämnde att höga hus uppe på utsiktsberget riskerar att skugga våra tomter här i Bäck. Självklart blir det ju skugga vart man än bygger ett högre hus men det jag vill lyfta fram är att utsiktsberget är beläget i söder, och under de mörkare månaderna skulle höga hus där uppe kunna förhindra att solljus överhuvudtaget når flera av tomterna i Bäck. Så det är inte fråga om lite vanlig skugga.

Har även nu läst mer av det ni skrivit om områdena i fråga och under Junkaremålens backar skriver ni om särskild hänsyn och att det t.ex. skall finnas utrymme till lek och aktivitet i anslutning till skolan. Då kan vi inte ta bort mer av de naturliga områdena menar jag. Lek och andra aktiviteter i naturen underlättar inlärningen i skolan och den enda natur som Junkaremålsskolan har nära tillgång till är skogen öster om skolan. Som jag tidigare påpekade tar det längre tid att nå östanåparken. Dessutom kan man inte leka och ströva runt i skog där förrän man kommit en bra bit in i parken.

Tyvärr verkar det som att ni framförallt vill bygga i de norra delarna men jag framhärdar ändå min kompromiss. Bygg istället i de södra delarna, så får både vi i Bäck men även de i Junkaremålen (inklusive Sofia Dahlberg) rekreationsområden i anslutning till våra bostäder. Se på bifogad karta.

Blått är det område som bör skyddas och inte exploateras mer. Det ger oss i Bäck, men även de som bor vid Östra vägen, tillgång till grönområden. Bygger ni i det orangefärgade området så finns det ändå grönområden runt hörnet för de som bor i Junkaremålen och så även i det nya området. Skall ni ändå bygga i det blå området så bygg då endast vid Östra vägens fotbollsplan men inte mer! Oavsett om ni bygger i Junkaremålens backars norra eller södra dekar så kommer det ju vara mycket stora höjdskillnader samt storblockig morän på flera ställen som kommer att ställa till det och försvåra husbyggen. Det måste finnas många fler platser som passar bättre till bostadsområde. Vill även påpeka att det inte är särskilt troligt att en snabbjärnväg kommer att bli verklighet inom de närmaste 10-20 åren (och vi har ingen garanti för att den kommer att gå förbi här) då det inte finns en politisk enighet i riksdagen, och då behöver ju inte bostäderna i Tranås ligga extra nära Stationen. De som överväger att flytta till Tranås värdesätter nog även de grönområden och närhet till rekreationsområden och skog. Låt det bli vår främsta tillgång här i kommunen.

Sammanfattning av inkomna synpunkter på Junkaremålens backar och fortsatt process

Om processen: Några av de yttranden som inkommit tar upp frågan om varför kommunen inte aktivt tagit kontakt med berörda boende i området, vilket man ser som en brist i processen.

Kommentar: Översiktsplanens roll är att väga och prioritera olika relevanta allmänna intressen mot varandra. Däremot väger man inte in enskilda intressen. Det görs först i detaljplaneringen. De synpunkter som inkommit berör både allmänna och enskilda intressen. I förslaget till översiktsplan beskrivs vilka allmänna intressen i området som kräver särskild hänsyn. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Lokalisering: Många ställer sig frågan till att kommunen vill lokalisera av nya bostäder till just detta område med tanke på de natur- och friluftsvärden som berörs, och att det finns andra platser att bygga på.

Kommentar: Tranås kommun har ett stort behov av nya tomter för bostadsbebyggelse och Junkaremålens backar är ett av de områden som är i kommunens ägo och som i översiktsplanen föreslås bebyggas med nya bostäder. Att kommunen äger marken är en viktig förutsättning, men syftet med markinnehavet är självklart att även kunna tillgodose andra samhällsintressen varför en del kommunägd mark inte är aktuell för bostadsbyggande utan används för andra ändamål. Andra områden som bedömts lämpliga för bostäder och där kommunen äger marken finns bland annat i Granelund/Skobo, Stoeryd och Tostås. De områden som utpekats i norr och väster begränsas dock ännu av att de ligger inom kommunens prioriterade stråk för nya stambanor och avtalat stationsläge. I översiktsplanen redovisas även områden på privat mark som lämpliga för bostäder, men där det förutsätts antingen ett kommunalt markförvärv eller privat initiativ. Därför är Junkaremålens backar ett område som bedömts aktuellt.

Väganslutning: Några synpunkter har berört frågan om hur området ska anslutas med väg och alternativa sträckningar efterfrågas

Kommentar: Olika anslutningsalternativ begränsas både av terrängförhållanden och av hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse och skola. Tranås kommun instämmer i att alternativ behöver belysas, bland annat med hänsyn till vilken exploateringsgrad som faktiskt kan bli aktuell. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Natur- och rekreationsvärden: Många synpunkter berör påverkan på området som helhet med sina natur- och rekreationsvärden samt förmåga att ta hand om dagvatten och bidra med skugga. Särskilt påtalas pulkabacken (Bäckabacken) och bollplanen samt skolans behov av grönområden. Framförallt pulkabacken är ett populärt utflyktsmål med besökare även från andra delar av tätorten. Flera synpunkter tar även upp behovet av gröna stråk och hänsynskorridorer mot befintlig bebyggelse om området trots allt bebyggs.

Kommentar: Det är ett relativt stort område som avgränsats i översiktsplanen och inom ett sådant område ska även finnas ytor för lek och rekreation vilket framgått av granskningsförslaget. Inför granskningen har förslaget kompletterats, både med avseende på behovet av särskilda hänsyn och på den fortsatta processen. Se sammanvägd bedömning nedan.

Skala och omfattning: Ett mindre antal synpunkter motsätter sig inte fullt ut en viss tillkommande bebyggelse, men att denna i så fall bör ske i mindre skala och med höga krav på anpassning till områdets nuvarande karaktär.

Kommentar: Det är ett relativt stort område som avgränsats i översiktsplanen och det går i dagsläget inte att i detalj fastställa vilka delar som faktisk blir aktuella för bebyggelse. Det är, som framgått, många olika behov och hänsyn som behöver tillgodoses, vilket kommer att hanteras i ett planprogram för hela området. Inför granskningen har förslaget kompletterats med ny inriktning för den fortsatta processen, se sammanvägd bedömning nedan.

Samlad bedömning: Synpunkterna på översiktsplanens förslag till ny bostadsbebyggelse på området benämnt Junkaremålen backar är omfattande. Många är berörda och behovet av lek och rekreation behöver delvis tillgodoses inom planområde samtidigt som negativ påverkan på befintliga bostadsområden och skola behöver begränsas så långt möjligt. Området fyller också en funktion kopplad till tätortens grönstruktur. Det går heller inte att i dagsläget bedöma hur många bostäder som faktiskt kan bli aktuella med hänsyn till andra intressen. Översiktsplanens inriktning har därför reviderats och föreslår fortsatt arbete inom ramen för ett planprogram som omfattar hela området. I planprogrammet behöver de synpunkter som inkommit under granskningen vägas in, och förfarandet innebär också att berörda boende, samfälligheter m fl blir direkt delaktiga i ett tidigt skede innan eventuell detaljplan påbörjas.